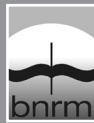

BIBLIOTECA
NAȚIONALĂ
A REPUBLICII
MOLDOVA

Proiectul Editorial Moldavica
Seria Plasticienii Moldovei

GHEORGHE OPREA
BIOBIBLIOGRAFIE

Chișinău
2017

CZU 016:[75+929(478)]

G 40

Proiectul Editorial „Moldavica”

Seria „Plasticienii Moldovei”

Director general: Elena PINTILEI

Director de proiect: Elena TURUTA

Fotograf: Iurie FOCA

Alcătuitor: Svetlana MIRON

Redactor: Raisa PLĂIEȘU

Procesare computerizată: Diana ODOBESCU

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Gheorghe Oprea. Biobibliografie/ Bibl. Naț. a Rep. Moldova, Proiectul Editorial „Moldavica”; alcăt.: Svetlana Miron; dir. gen.: Elena Pintilei. – Chișinău: Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 2017. – 176 p. – (Seria „Plasticienii Moldovei”

ISBN 978-9975-4318-8-0

016:[75+929(478)]

G 40

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic, com. nr. 70946

© Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 2017

ARGUMENT

Gheorghe Oprea, artist plastic-muzeograf din Republica Moldova, Maestru în Arte (2001), pictor, care a reușit să întruchipeze în tablourile sale cele mai diverse stiluri: de la motive naționale, populare, până la stilul modern, a împlinit 70 de ani.

Pictura lui Gheorghe Oprea este profund națională.

Într-un eseu al său Alexei Rău scria: „*Gheorghe Oprea clădește în culori și gândește în forme de culoare... Arhaicul cuptoraș este pentru el forma pe care se pivotează Universul, așa cum se întâmplă cu Coloana infinită a lui Brâncuși. Chiar am putea numi cuptorașele lui Oprea „Cuptoare ale Infinitului.”*”

Tablourile lui Gheorghe Oprea au servit ca obiect de investigație pentru Victoria Rocaciuc, doctor în studiul artelor, conferențiar cercetător (AȘM, IPC – Institutul Patrimoniul Cultural). „Interiorul în pictura lui Gheorghe Oprea” a fost tema abordată în cadrul Conferinței tehnico-științifice internaționale, care s-a desfășurat la Universitatea Tehnică a Moldovei în anul 2006 și în cartea *Artele plastice din Republica Moldova în contextul sociocultural al anilor 1940-2000*, care a apărut în anul 2011.

A activat în calitate de colaborator științific în Sala Centrală de expoziții al Muzeului Național de Artă al Moldovei (din 1974), șef al sectorului Expoziții (din 1984), a lansat nenumărate expoziții reprezentative și personale. Această activitate a devenit o vocație pentru Gheorghe Oprea, el fiind „...regizorul acestui miraculos spectacol de pictură sau grafică, sculptură, arte decorative, care se numește expoziție... așa încât lucrările să poată străluci în toată splendoarea lor...”. Activând în cadrul Muzeului Național de Artă a Moldovei peste 30 de ani ca muzeograf, a organizat sute de expoziții ambulante în tot spațiul Uniunii Sovietice și CSI.

Din 1989 devine membru titular, secția Pictură a UAP, membru al Asociației Internaționale a Artiștilor Plastici (AIAP) – UNESCO (2000).

Gheorghe Oprea scrie și poezie. Poezia sa ne ajută să-i înțelegem mai bine creațiile.

Pe parcursul activității sale, Gheorghe Oprea a fost distins cu numeroase premii, distincții, titluri, medalii: Premiul I, Ministerul Culturii din România la Expoziția-Concurs de Artă Contemporană „Salioanele Moldovei”, ediția X-a; *Premiul Corneliu Baba*, ediția a VIII-a, Bârlad, România, 2006; *Medalia Sf. Luca, Concursul Național de Artă N.N. Tonița*, Bârlad, România, 2006; *Premiul Național GALEX*

pentru cel mai bun prieten filantrop al Bibliotecii Naționale, 2013; Premiul Primăriei or. Cricova precum și multe alte Diplome de Mențiune.

În anul 2012, la 31 august, în cadrul Salonului Internațional de Carte, dedicat Aniversării a 180-a a fondării Bibliotecii Naționale, a fost inaugurată *Galeria Scriitorilor*, formată din donațiile plasticianului Gheorghe Oprea. Colecția reprezintă 36 de lucrări: portrete ale scriitorilor moldoveni, stiluri de compoziții.

Ediția Gheorghe Oprea. Infinituri. Biobibliografie este realizată în cadrul Proiectului Editorial „Moldavica”, seria „Plasticienii Moldovei”, inițiat și susținut de Biblioteca Națională. Scopul biobibliografiei este de a valorifica patrimoniul național de artă plastică prin prezentarea operei lui Gheorghe Oprea într-un volum aparte.

Bibliografia acestei lucrări a fost elaborată în baza colecțiilor și cataloagelor Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, a fondurilor Muzeului Național de Artă al Moldovei, Muzeului Național de Istorie a Moldovei, Muzeului Național de Literatură „Mihail Kogălniceanu”, Muzeului de Istorie și Etnografie din orașul Edineț, localitatea de baștină a plasticianului, diverse surse electronice și a arhivei personale.

Ca bază de cercetare au servit următoarele surse bibliografice: *Cronica cărții* (1965-1996), *Cronica presei* (1944-1998), *indicele bibliografic Moldova în publicațiile sovietice și străine* (1991), *Bibliografia Moldovei* (1992-1999), *Bibliografia Națională a Moldovei* (1999-2014), *Bibliografia Națională a Moldovei „Moldavistica” (Exteriorica)* (1991 – 2014), *Buletinul de informare și documentare „Cultura în Moldova”* (1993-2015).

Lucrarea este structurată în două compartimente precedate de studii introductive și un Tabel cronologic al principalelor evenimente din viața plasticianului.

Primul compartiment concentrează toată *Opera plasticianului Gheorghe Oprea* ce face parte din patrimoniul Muzeelor și Galeriilor de artă din Republica Moldova și în Colecții private. Muzeul de Istorie și Etnografie din or. Edineț, baștina lui Gheorghe Oprea, deține o lucrare a plasticianului. Compartimentul mai prezintă participarea lui Gheorghe Oprea la diferite expoziții personale și de grup. Lucrările lui Gheorghe Oprea se găsesc în multe colecții private din multe țări: Austria, Bulgaria, Federația Rusă, Grecia, Israel, Italia, Republica Moldova, România, SUA, Ucraina, Ungaria, Japonia, Spania.

Al doilea compartiment oglindește *Opera lui Gheorghe Oprea diversificată după stiluri*: abstracționism, postmodernism, realism, portrete, desene, schițe de portrete etc.

Al treilea compartiment prezintă documente *Despre viața și activitatea plasticianului Gheorghe Oprea*: enciclopedii, dicționare, ghiduri, albume, studii și articole din publicații periodice. Prezintă interes interviurile, convorbirile, articolele lui Gheorghe Oprea în diferite perioade ale vieții sale.

Un capitol aparte prezintă emisiunile și filmările cu participarea și despre plasticianul Gheorghe Oprea din arhivele Companiei „Teleradio Moldova”.

Majoritatea documentelor au fost consultate *de visu*. Limitele cronologice de selectare a materialelor constituie anii 1970-2016.

Bibliografia are un caracter selectiv, fără a pretinde a fi exhaustivă.

Descrierile bibliografice sunt prezentate în limba originalului conform standardelor în vigoare și sunt aranjate în ordine cronologică, iar în cadrul aceluiaș an în ordine alfabetică. La începutul fiecărui compartiment sunt prezentate sursele în limba română, după care urmează cele în alte limbi.

Descrierile bibliografice au fost efectuate conform standardelor: *Standardul interstatal 7.1-2003 Descrierea bibliografică a documentelor*, SM 201:2001 *Descrierea bibliografică a documentelor. Documente grafice*, STAS 7.11-2004 (ISO 832:1994) *Descriere și referințe bibliografice. Reguli pentru abrevierea termenilor bibliografici*, STAS 8256-82 *Informare și documentare. Prescurtarea cuvintelor și expresiilor tipice românești și străine din referințe bibliografice*.

Pentru a înlesni procesul de căutare a informației au fost întocmiți următorii indexuri auxiliari: index alfabetic de nume, index alfabetic de lucrări, index de titluri ai publicațiilor periodice consultate.

Opera poetică a fost oglindită într-un capitol aparte, care conține momente din creația literară a plasticianului din diferite perioade ale vieții sale.

Aducem sincere mulțumiri dlui Gheorghe Oprea pentru faptul că a pus la dispoziția noastră materiale din arhiva personală și pentru donațiile sale generoase oferite Serviciului „Colecție de artă și hărți”: 99 schițe de portret, 2 schițe natură statică, 3 schițe de acuarelă plenair, 4 schițe de desen. Această donație va face parte din Colecția de Patrimoniu a Bibliotecii Naționale. Suntem foarte recunoscători dnei Lidia Popodneac, telejurnalistă Moldova 1, pentru informația oferită din arhivele Companiei „Teleradio Moldova”. La fel aducem mulțumiri maestrului fotograf dlui Iurie Foca pentru imaginile fotografice oferite.

Svetlana MIRON,
alcătuitor

ARTISTUL PLASTIC GHEORGHE OPREA A ÎMPLINIT 70 DE ANI

Plasticianul Gheorghe Oprea, Maestru în Artă, își sărbătorește cea de-a 70 aniversare.

Gheorghe Oprea s-a născut la 13 martie 1946, în satul Târnova, raionul Edineț. A studiat la Universitatea de Artă Populară din Moscova (1965-1968), la Colegiul de Arte Plastice „A. Plămădeală” (1970-1974) și la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Facultatea de Grafică și Pictură (1984-1989). I-a avut în calitate de îndrumători pe Mihail Grecu, Vasile Toma, Olga Orlova, Stanislav Babiuc, Ada Zevin și Athanasie Oprea.

Din 1974 a activat în calitate de colaborator științific la Sala Centrală de expoziții a Muzeului Național de Artă a Moldovei. Din 1984 până în 2015, a fost șef al sectorului Expoziții în cadrul aceleiași instituții. În această calitate, Gheorghe Oprea a organizat mai multe expoziții ale pictorilor autohtoni în țară și peste hotare.

A debutat în 1975 cu lucrarea „Natură statică” și compoziția „La fermă”, în cadrul expoziției naționale „Tinerețea țării” din Chișinău. De-a lungul anilor, și-a expus lucrările în Belgia, Bulgaria, Federația Rusă, Germania, Olanda, România, Ungaria și alte țări. În prezent, Gheorghe Oprea are o galerie permanentă la Biblioteca Națională a Republicii Moldova. Cele 36 de lucrări, dintre care 20 sunt portrete ale scriitorilor moldoveni și 16 – compoziții, au ajuns în colecția instituției cu titlu de donație. Lucrările sale se află în colecții publice și private din R. Moldova, Austria, Bulgaria, Grecia, Israel, România, Spania, SUA, Ucraina și din alte țări.

Potrivit criticului de artă Tudor Braga, dacă la mijlocul anilor '80 Gheorghe Oprea se baza pe motive și forme de exprimare inspirate din creația populară, în prezent, aceleași motive, ca de exemplu, un cuptor, o sobă, o vatră țărănească, se regăsesc în lucrări ce satisfac rigorile artei moderne. „Pe acest vector a evoluat până la interpretarea originală în creația sa, în stil modernist și postmodernist, cum este cazul unei capodopere a plasticianului – lucrarea „Emergență” (2001)”, a subliniat Tudor Braga.

Din 1989 Gheorghe Oprea este membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova și din 2000 – membru al Asociației Internaționale a Artiștilor Plastici (UNESCO). În 1991 i s-a conferit titlul onorific „Maestru în Artă”.

Nicolae ROIBU

Disponibil pe: <http://www.timpul.md> > Cultura
[Accesat la 13 mart. 2016]

ARTICOLE, INTERVIURI DESPRE GHEORGHE OPREA

Cuptorul infinitului sau Gheorghe Oprea

După absolvirea Facultății la Colegiul Republican de Arte Plastice și avându-i ca profesori pe pictorii, V. Pușcaș, V. Toma, O. Orlova și A. Zevin, Gheorghe Oprea a fost repartizat de către Ministerul Culturii la Sala Centrală de Expoziții și Panorame, în calitate de șef al sectorului de expoziții staționare și ambulante, situată în Grădina Publică pe Bulevardul Ștefan Cel Mare și Sfânt. În această sală pe atunci se făceau cele mai importante expoziții ale UAP, circa zece-douăsprezece anual: expoziții de grup, personale și ambulante venite din afara republicii. Panotarea expozițiilor se făcea strict sub supravegherea a doi reprezentanți ai Ministerului Culturii și câțiva membri a UAP, pentru siguranță, fiindcă majoritatea lor erau politizate de propaganda socialistă. Cu atât mai mult că secția de cultură a C.C. ne controla înainte de a vernisa expozițiile. Pe ei nu-i interesau calitățile artistice ale tablourilor, dar numai ideile lor propagandiste, comuniste. De aceia uneori erau scoase din expoziție unele tablouri din punct de vedere artistic foarte valoroase, care după ei, nu aveau calitățile sovietice. De aceia rămăneau tablourile care reprezentau viața și activitatea lui V. Lenin. Și tot așa în toate genurile de artă: pictură, sculptură, grafică, artă decorativă aplicată. Puteai să găsești în expoziții portrete de generali-eliberatori, eroi ai muncii socialiste, tractoriști-combaineri, mulgătoare-deputate, tablouri tematice cum am fost eliberați și omorâți de către regim, mai pe scurt, una și aceeași la majoritatea expozițiilor... Însă cei mai rău, că aceste tablouri erau achiziționate de către Ministerul Culturii și băgate în fondurile Muzeului Național de Arte Plastice a Moldovei. Gheorghe Oprea, repede a înțeles aceste lucruri. Dar era altceva și mai grav. Comisia de achiziții a Ministerului Culturii era formată din niște persoane mafiote care se cumpărau unul pe altul, după genericul, eu votez pentru tine, iar tu pentru mine. Așa erau împărțiți banii statului, și nu numai, dar și premiile, ordinele, medaliile... Uneori toate acestea se dădeau la niște persoane dubioase, care în majoritatea cazurilor nici pe departe nu erau mari talente. Sufereau nu numai fondurile, dar cu părere de rău și artiștii plastici, cu adevărat talentați, nivelul expozițional, creșterea artistică a întregii uniuni de creație bătea pasul pe loc, s-a convins mai târziu, când trebuia să răscolească prin fondurile muzeului câteva mii de tablouri pentru a face o expoziție

tematică mai de amploare, dar nu prea era cu ce. Erau păreri printre artiștii plastici că această comisie de achiziții a MC să fie formată de membrii secției critice de artă, care nu au interese de buzunar.

După ce făcu cursuri de panotare și organizare a expozițiilor câteva luni la Moscova prin *Galereia Tretiakov, Sala Centrală de Expoziții, Casa Centrală a Pictorilor* și multe alte galerii, Gheorghe Oprea se întoarce la Chișinău și preia asupra sa toate expozițiile, începând cu Sala Centrală de Expoziții și Panorame, apoi Centrul expozițional „C. Brâncuși” și în sfârșit Muzeul Național de Arte a Moldovei. Organizarea și panotarea expozițiilor e un lucru foarte complicat. Asemenea unui regizor care lucrează după culise, și numai după premieră se vede e bun spectacolul sau nu. Este greu să convingi câteva sute de pictori că ceea ce face el e bine, mai ales ca artă plastică din Moldova trebuia să fie reanimată și direcționată spre o creștere liberă artistică.

După ce a căzut regimul, maestrul Gheorghe Oprea a început atent să îndrepte ca curator arta plastică în altă direcție decât cea a socialismului, să pună accentul pe tablourile cu caracter mai național, care nu erau acceptate mai înainte, altele cu influența artei românești și cele franceze socotite de regim ca artă burgheză, nefiind înțeleasă de comuniști, tablouri cu idei filosofice, psihologice. Altă direcție, influențate de arta europeană și cea religioasă, pune accentuat pe tablourile mai moderniste a tineretului de creație. Pictorii vedeau că ideile noi sunt accentuate la bun succes, expozițiile deveneau mai interesante, și înflăcărați îndeplineau altele tablouri și mai calitative. Cel puțin, în perioada de 10-15 ani pictura națională crescuse foarte mult. Și nu se deosebea după calitatea ei de cea europeană, uneori chiar și le întrece.

Puțină lume cunoaște că Gheorghe Oprea mai făcea anual câte 30-40 de expoziții ambulante în toate județele din republică, ba chiar și în unele sate.

O altă activitate expozițională a avut-o cu cinematografele din Chișinău, care toate la rând au început să solicite de la el expoziții pentru spectatorii lor, apoi și teatrele. Fiecare vroia să schimbe expozițiile cel puțin odată pe lună.

Gheorghe Oprea cunoștea zeci de pictori, care anual absolveau facultățile, majoritatea tineri și doreau să fie promovați cumva și el o făcea cu mare plăcere, organizându-le expoziții, îi ajuta la panotare, selectare, îi consult și pe acei ce vor să vorbească la vernisaj, la care participa și el personal.

O și mai bună activitate expozițională a avut-o cu bibliotecile, începând cu Biblioteca Națională și multe alte biblioteci. Însuși bibliotecarii fiind oameni cărturari, cu studii serioase, organizau cenacluri literare pentru cititorii lor, invitând la ele oameni de artă din diferite domenii: teatru, cinema, pictori, scriitori, muzicieni... Gheorghe Oprea, deja cunoscut ca Curator de expoziții la diferite manifestări, a fost numit de către unele biblioteci ca președinte al Salonului de arte frumoase, fiind un participant activ la acestea, deoarece, aici se discutau cele mai sociale teme naționale... dureri pe care le purta și el în suflet. Aici fiecare se stăruia ca și dânsul să-și depună efortul și cunoștințele sale trezind tineretul, cititorul, studenții, oamenii de rând, care împliau aceste cenacluri. Era atât de mult public, că nu întotdeauna încăpeau în sală. Cele mai mari mulțumiri le vedea în ochii oamenilor, atunci când după aceste cenacluri și vernisaje, ieșeau mai însuflețiți, mai inspirați pentru viitor, mai luminoși. Primea mulțumiri de la artiștii plastici, diplome de la biblioteci și buchete de flori de la public, iar în conștiința sa se bucura că cu talentul său poate și el să miște societatea spre bine.

Fiind filantrop după natură, el tot timpul a găsit modalități să dea ceva societății, nu invers.

O altă activitate expozițională care a avut-o Gheorghe Oprea, a fost cea de după hotarele republicii. Deși, întotdeauna a fost colaboratorul muzeului (40 de ani de activitate), Uniunea Artiștilor Plastici întotdeauna îl trimitea anume pe el ca curator al acestor expoziții. Lucrările erau selectate de la toți membrii UAP, apoi ambalate și transportate cu trenul spre orașele Moscova, Novosibirsk, Tomsk, Krasnoiarsk, Almatî, Tașkent, Erevan etc., nici nu se discuta altă candidatură decât cea a lui Gheorghe Oprea. Și el zbura încolo să monteze, apoi să facă vernisajele, discuțiile la radio, televiziune, presa, ca apoi, peste o lună, să revină pentru a mai face o mutație. Era un program al CC, care obligau Uniunile de creație și Ministerul Culturii să facă aceste rotații de expoziții prin marele oraș a Uniunii Sovietice, iar în unele de mai multe ori. Apoi când s-au mai deschis și hotarele țării, cine, dacă nu el, a început să organizeze expozițiile noastre? În primul rând, la Iași, Brăila, Bacău, Târgoviște, la București de mai multe ori. După expozițiile expuse, maestrul se întorcea acasă, fiind conștient, ca a mai dus încă odată faima pictorilor noștri, ajunși și ei la maturitate. Primea mulțumiri de la colegii săi, care urmăreau desfășurarea acestor manifestări din presa locală și cea românească. Îl telefonau ori intrau la el în atelier la o cafea, să discute întreg parcursul.

N-ar fi deplin acest material, dacă nu amintim și de expozițiile Europene, care au fost organizate de Gheorghe Oprea prin or. Varșovia-Polonia, Minsk-Belarus, Viena-Austria, Varna-Bulgaria, iar la deschiderea Ambasadei Republicii Moldova la Budapesta-Ungaria, a plecat cu Președintele Țării să organizeze și o expoziție cu acest prilej. Toată lumea era încântată de acest eveniment, mai ales pictorii noștri, care până atunci nu prea participau după hotarele țării.

Trebuie de menționat, că fiind artist plastic, mai are și pasiunea de a fi colecționar. Deține o colecție de artă religioasă, alta de grafică teatrală și de șevalet, o colecție de obiecte de uz casnic țărănești din secolul trecut. Mai deține o colecție de vinuri și coniacuri autohtone, și aduse de după hotare, chiar și o colecție de câteva sute de stilouri, diferite obiecte de anticariat și tot așa. Gheorghe Oprea mai scrie și publică poezii, povești pentru copii, are încercări și în proză. În tinerețe a mai activat ca actor în Teatrul de amatori „Contemporanul”.

La vârsta de 70 de ani Gheorghe Oprea are de gând să facă o expoziție de amploare la care se concentrează de mai mulți ani, la care îi dorim succes și la mai mult, și la mai mare...

Angela SÎRGHI, august, 2016

GHEORGHE OPREA ȘI MUZEISTICA CULORII

Pe Gheorghe Oprea, plasticianul și omul de covârșitoare trăire autohtonă, când îl întâlneam în lumea oamenilor de cultură, era mereu asaltat de muze și prieteni.

Viața lui artistică prinsese niște rădăcini sigure din trecutul strămoșesc, care prin munca artistului căpătau importanță și sens. Dăruirea lui și-a îndreptat rădăcinile în cerul viitorului.

Pentru unii, poate părea puțin ciudat să crezi un joc figurativ, un joc al culorii, care să-ți vorbească de sorginea ta. Gheorghe Oprea reușește să imprime nuanțe și esențe, caractere și trăsături sufletești și în arta portretistică. Crează o gamă de portrete a unor personalități contemporane din istoria culturală a spațiului mioritic. Personalități fără de care nu s-ar fi manifestat cultura și arta, literatura, istoria pe un sol sănătos al evoluției.

Cruciulițe, figuri geometrice, linii și pătrate, umbre și culori, gânduri și mesaje cromatice, expresii călăuzitoare în textul artei l-au prezentat în stil original pe artistul plastic cu o specifică manieră muzeistică, care l-a și plasat în relieful culturii naționale și care l-a făcut să capete haină muzeistică.

Aici vreau să amintesc de câteva lucrări care mai poartă venerație pentru acele locuri, momente, spații din casa părintească, casa tradițională, cu stil arhitectural inedit, cu vatră și covor, cu sâsâiac, expuse într-o manieră artistică personală, autohtonă, fundamentalistă, de spirit pur național.

Sufletul pictorului parcă mereu începe cu o lucrare de la o linie, de la un pătrățel, de la un curcubeu răsucit pe sentimentele lui și vitalizează pe cântecul viorii, pe marginea – *Vetrei*; pe maternitate – *Cloșca cu pui*, pe gingășia modestă a celor – *Trei grații*, pe tainica și piramidală expusă, caracterizată aproape cu dăinuiri faraonice – *Sărbătoarea hornului*. Și în aceeași trăire de datini vine – *Ungher străbun* (colțisorul cu căldură și bucate, loc de somn etc.); *Sâsâiacul* – e o lucrare care pe mine mă fascinează de fiecare dată, felul cum a reușit să vizualizeze prin linii, prin segmente și prin cercuri întregul univers al unei roade așteptate. În – *Căsoaie* ,- astăzi rămân de poveste toate aspectele unei case vechi, astăzi arhitectura nu mai are linie tradițională ci fenoplast.

Cloșca cu pui – ne duce cu gândul la mai multe mesaje - cel cosmic ca configurație astrală, cel matern, cel al producției avicole, dar și la tezaurul nostru național...

7 – e o lucrare misterioasă, cuprinsă în tonul și vibrația cifrei 7, poate de aceea a stăruit să concentreze subiectul artistic într-o cifră de finalitate creatoare.

Înspre stele – pictorul a știut că dragostea ține de cer și toate culorile și toate chipurile au tendința expunerii sau argumentării ei, aici pe pământ..

Gheorghe Oprea, așa a câștigat în colaborare cu veșnicia, prin obținerea stilului și culorii arhaice, muzeistice, prin sămânța dăinuirii care a dat colte în arborele veșniciei, așa încat culoarea și mesajul artistului plastic cuprinde secole, imperii, idei și evenimente, tradiții și sensuri, cantecul etern al dăinuirii.

*Ecaterina NEGARĂ,
scriitoare, 2016*

CUPTORUL INFINITULUI SAU GHEORGHE OPREA

Apropierea mea de pictura lui Gheorghe Oprea s-a produs în două încercări. La început, fiind deja cunoscuți și prieteni, el specialist la Muzeul de Arte Plastice, eu – funcționar la Biblioteca Națională, am intrat în lumea operei sale călare pe calul esteticii. Bineînțeles, la tinerețe, cunoștințele în domeniul teoriei frumosului sunt ca o armură de cavaler, judecățile sunt ca un paloș, iar felul de a te epata, de a te arăta că esti un cunoscător sigur al artei aveau ceva dintr-un trap întins, alteori dintr-un galop vienez. Dar după ce au zornăit și au tropăit toate acestea, într-o zi, stând de unul singur între tablourile lui Oprea pe care el și le înșirase într-o sală a muzeului, am început să mă simt oarecum frustrat, golit, dezarmat. Până și calul meu imaginar a ridicat coada și a șters-o din clădire, într-un tropăit moldovenesc ca acela al murgului din Crimeea. În acel moment am înțeles că nu l-am înțeles pe Gheorghe Oprea. Dar n-am avut curajul (nu-mi permitea amorul propriu al tinereții?) să-i spun și lui ce mi s-a întâmplat.

Au trecut niște ani și mi-a venit ideea cercetării eseistice a zăbavei desenatului la poeți și a ispitei poetice la artiștii plastici. Eu căutam atunci imboldurile ascunse care îi făceau pe unii și pe alții să aibă patima jocului secund al imaginației. Cercetasei îndelung desenele și acuarelele lui Paul Valery și constatai că analiza artei grafice a lui îți deschide o cale cu totul nouă, proaspătă, eficientă de înțelegere a artei sale poetice. Acolo, însă, era vorba, în timpul desenatului, de un joc cvasiingineresc (din punct de vedere al performanțelor lingvistice). J. Huizinga face dovadă că poezia este unul din jocurile cele mai arhaice, fiind expresia unei funcții congenitale provenite din nevoia de climax antitetic.

Arta plastică este și ea de o vechime care se pierde în negura vremilor. De fapt, ea ține de familia artelor care atunci, în copilăria lumii, formau un tot întreg. Ceea ce izbește la o primă configurare a sferei artistului plastic arhaic este faptul că în acea lume, artelor asociate cu lucrul manual nu li se atribuiau muze. Prin legarea lor de materie și de limitarea posibilităților morfologice pe care le oferea materia, scrie Huizinga, artele plastice nu puteau juca în mod atât de liber ca muzica și poezia, care plutesc în spații eterice. Arhitectul, sculptorul, pictorul sau desenatorul și în general artistul decorator își fixează impulsul creator în materie printr-o muncă migăloasă și

îndelungată. Creația lui este remanentă și remanent vizibilă. Și dacă la confecționarea operei de artă s-ar părea că lipsește pentru moment efectul ludic, la contemplarea și la gustarea ei acest element nu-și mai găsește expresie defel.

Dar îndemânarea mâinii este mult mai veche decât jocul, ea este născătoarea înțelepciunii, a inteligenței. Bergson descoperă că inteligența, gândirea, care își încep exercițiul în faza trezirii conștiinței omului primordial, însemna facultatea de a mânui materia. Cu mult înainte de-a exista o filosofie și o știință, rolul inteligenței era de a fabrica instrumente și de a dirija acțiunea corpului nostru asupra corpurilor înconjurătoare. Inteligența este o prelungire a simțurilor, zice Bergson. Dar ce însemna, în faza ei incipientă inteligența? În faza începutului trezirii omului, când el începe să ia primul contact conștient cu realitatea, inteligența însemna pipăire. (Iar pipăirea, privirea, auzirea erau și sunt, de fapt, același lucru, aceeași pipăire). Mâna, pipăitul îi dădeu omului simțul măsurii. Această legătură a mâinii cu înțelepciunea e una din cauzele propensiunii mult mai accentuate la artiștii plastici către ideile filosofice, operele lor fiind nu rareori ca o transpunere directă a unor doctrine filosofice (Matisse, de exemplu, e un kantian prin promovarea purității artei, cubiștii (mai ales Picasso) au transpus direct în forme ideile lui Bergson despre durată și clipele cristalizate prin atenție etc.).

Adeseori artiștii plastici fac poezie, iar poemele lor ne ajută să înțelegem mai bine pictura lor. În sfera artiștilor plastici, poezia este o prezență funcțională, pentru că ei nu fac altceva decât să transpună, ori să reprezinte ceva prin imagini, iar aceasta ține de funcția poetică congenitală a omului primordial. Mihai Greco, de exemplu, era un poet, pentru că transpunea în imagini emoții și premoniții cosmice. Lucrul acesta se poate spune despre toți artiștii plastici care recurg nu la metoda mimetică, ci la cea ideatică, nu lucrează după natură, ci din fantezie, transpunând în imagini idei și esențe ființiale (ca Valentina Rusu-Ciobanu, Valeriu Herța, Anatol Rurac ș. a.), „zvonuri de ființă” (vorba lui Noica) și de etnos (Constantin Brâncuși, Mihail Greco, Igor Vieru, V. Palamarciuc, Tudor Cataraga, Andrei Mudrea ș. a.), vestiri, deslușiri și esențe transcendente (N. Rurac, Andrei Sârbu ș. a.).

Poezia scrisă însă reprezintă la acești artiști un alt joc, un joc secund, care îl reflectă pe primul și îi dezvăluie intențiile și mesajul. Lucrul acesta poate fi înțeles mai bine în cadrul antinomiei joc-muncă de rutină. Când un fel de joc devine ca o profesiune a ta, o meserie, zice Huizinga, spiritul ajunge să nu mai fie conștient de caracterul

ludic al activității tale. Cu alte cuvinte, jocul tău devine atunci muncă rudimentară, viață obișnuită și atunci ființa ta va năzui, în virtutea instinctului ludic congenital, spre un alt joc, spre un „joc secund”, cum zice filosoful flămând. Când folosea sintagma „un joc secund mai pur”, Ion Barbu avea în vedere, probabil, și această depășire a obișnuitului. În cazul alegerii jocului secund, se manifestă o tendință dublă: una a asemănării funcționale și formale a jocului de bază cu cel secund, și alta a deosebirii lor, această a doua tendință venind din ceea ce Huizinga numește „nevoia congenitală de climax antitetic”.

Ar putea fi formulată și o explicație transcendențială, kantiană, a propensiunii artiștilor plastici către poezia scrisă. Există, spune Kant, două feluri de judecată. Primul este judecata determinativă, înțeală ca subsumare a conceptelor particulare sub unul general, universal. Aici judecata e constrânsă de realitatea obiectivă, ea nu poate ieși din armătura conceptelor intelectului. Există însă și judecata de apreciere, judecata reflexivă, care scapă de teroarea intelectului, ocolindu-i conceptele și legile logice. Finalitatea, zice filosoful, e principiul judecării reflexive: aceasta înseamnă că fără a putea măcar pătrunde secretele lui Dumnezeu, suntem convocați la o aventură a rațiunii, care e anabasis-ul judecării reflexive. Primul fel de judecată e numai structurare, al doilea e construcție arhitectonică. Primul fel de judecată operează sub un orizont conceptual dat și e îndreptat în jos, celălalt se află mereu în căutarea orizontului și e îndreptat în sus. Judecata îndreptată în sus e tocmai semnul aspirației spre mai înalt al artei, de la începuturile ei imemorabile până astăzi. Însă această eternă aflare în căutarea orizontului, a categoriei stabilizatoare generează la artiștii plastici o atracție spre cuvânt ca spre un popas care dacă nu le dă, atunci cel puțin le creează iluzia unei certitudini. Și acesta e motivul principal care îi face pe artiștii plastici mai sensibili la ideile filosofice și la poezie. Ei găsesc la filosofi formularea a ceea ce intuiau vag și nu puteau exprima prin cuvinte. Poeziile pe care le scriu ei au și ele mai ales această funcție de proiectare în cuvânt a ideilor inefabile care le vin pentru tablourile, conceptele cărora se nasc în interiorul lor.

Se observă apoi o corelare între adâncimea de subconștient în care acești artiști plastici se scufundă și genul (forma) de poezie ales pentru jocul lor secund. Ar exista aici, după părerile filosofilor, trei straturi de adâncime: subconștientul (zona refulatului și a deflării lui), inconștientul (zona ancestralului, a comunicării cu spritualitatea strămoșilor) și câmpul ființei (zona transcendențialului, a comunicării suprasensibile datorită intersectării câmpurilor ființiale, a intuiției

superioare (intuiție care captează durata, cum zice Bergson, sau care îți revelează deschisul, ca la Rilke). Cu cât e mai mare adâncimea, cu atât mai veche este forma de poezie care îi vine pictorului. Mihai Grecu, de pildă, artistul care a pătruns în zonele cele mai adânci, era, în clipele de răgaz, un fel de poet arhaic oral, care îi antrena pe vizitatorii săi în jocuri enigmistice, într-un fel de ghicitori primordiale.

Pe Gheorghe Oprea l-am înțeles, ca pictor, tot după jocul său secund, cel de-a poezia. El recurge la un fel de metodă matematică (geometrică) de concepere a tablourilor sale, adică se află în zona kantiană a intuiției pure. În clipe de răgaz, el scrie poeme cu inflexiuni de „inga-fuca și de haukai”. Criticul literar care în 2003, la lansarea unui număr triplu al revistei „Atelier”, afirma că în poemele acestui artist plastic este pictură și nu este poezie, cădea, probabil, în eroarea de a evalua această poezie prin prizma literaturii. Or, cum scrie Huizinga, poezia arhaică nu are nimic în comun cu estetica în înțelesul ei actual și este irațională. La Oprea găsim însemnele principale ale poeziei arhaice: reprezentare de imagini, asonanțe, alternare, iraționalitate. Și tocmai acestea sunt și caracteristicile picturii sale.

Pictatul la el e ca un organ de simț. El nu poate fi înțeles cu intelectul, pentru că nu e un estet în înțelesul actual al cuvântului. El trebuie simțit, intuit (cu intuiție pură, kantiană), trecut prin organele senzoriale. Formele picturii lui sunt forme primordiale. El și-a croit o cale proprie spre începuturile când dimensiunile centrale ale ființării erau Bucuria și Jocul.

Gheorghe Oprea clădește în culori și gândește în forme de culoare, urmând parcă preceptului heideggerian „a locui înseamnă a construi, iar acolo unde nu există construire nu există nici gândire”. Arhaicul cuptoraș este pentru el forma pe care se pivotează Universul, așa cum se întâmplă cu Coloana infinită a lui Brâncuși. Chiar am putea numi *cuptorașele lui Oprea, Cuptoare ale Infinitului*. La el divinitatea se retrage (ascunde) într-o sobă ca într-un receptacol, ca într-un totem. În creația lui Oprea cuptorul este oglindă ontologică, axis-mundi, centru în jurul căruia s-a constituit și se mișcă Lumea, deci un cuptor cu funcție solară. Ceaunul atârnat de-asupra focului e ca un leagăn al existenței. Soba devine ușor un cuptor, din care o româncă scoate vârtejuri din făină de grâu, asemănătoare vartejurilor din simbolistica pelasgică, dar și vartejurilor celeste ale lui Van Gog. Peste tot în pictura lui Gheorghe Oprea domnește Geometria. Platon spunea: „Că fugurile geometrice nu sunt altceva decât un fel de „poemata”. În consecință, tablourile lui sunt poematice. Ultimul ciclu

de tablouri pe care Gheorghe mi le-a oferit în varianta de slaiduri, m-a fascinat și mi-a dilatat ființa. El și-a găsit temele, formele culorile sale și le-a adus până la cel mai înalt grad de autoexprimare. Chiar mi-a venit așa un gând, că prin ceea ce este intuiție, metaforă, ontologie avem în persoana sa pe unul din pendații lui Mihai Grecu.

Ultimul ciclu de lucrări ale maestrului Oprea se constituie într-un carusel ideatic și metaforic al operei artistului. Mi s-au perindat vederii Cuptorul, vatra și obiectele casei ca însemne ale Ființei, deci ale destinului (Ontos concentrat în reis); Cuptorul ca paletă pentru privitor, în care acesta să-și moaie privirea și să picteze în sufletul său ce i-a sugerat pictura lui Oprea. Culori și forme ontologice, arhetipale. O colecție de ceramică (vaze) ca o galerie de chipuri umane. Închipuirea de femeie-născătoare de lucruri, alcătuită și ea din lucrurile sacrale. Cuptorul, soba ca loc al copilăriei lumii și al eternității. Cuptorul, soba ca ritual. Interioare poematizate (geometrizate). O masă a tăcerii la gura sobei. Bostanul galben ca postament al columnei rodului. Symploke –ul (urzeala) arhaic al Universului, cu două care pe din sus. Compoziție cu florile dalbe ale îngândurării și ale aducerii aminte. Geometria chipului omului suprapusă pe geometria Universului. Compoziții figurative ritualice și simbolice. Albul ca limită a ființării. Albul și negrul ca dedublare existențială. Altarul negru al dalbei eternități. Albul tăind în cuburi întunericul. Cuptorul, soba ca oglindă ontologică. Galbenul, verdele, cafeniul ca însemne ale interiorului casei și în același timp ale interiorului uman. Crucea-grindă care dă unitate compoziției și ne sugerează mesajul ascuns al ei. Pomi-figuri-silue spectrale, văzute parcă cu ochiul mijit către adâncimea timpurilor. Piramida rodului naturii. Geometria trăitului într-o casă sacralizată.

Geometria și seducția luminos-dureroasă a boiului feminin. De altfel, expresia poetică, așa cum a arătat Huizinga, a încolțit mai ales în jocul dragostei. Artiștii plastici, în virtutea relațiilor ce le aveau și le mai au cu „modelele”, s-au aflat mereu într-o astfel de atmosferă, iar reacția și abordarea poetică le-au intrat probabil în instinct. Michelangelo a scris și poeme îmbietoare, chemătoare. Gheorghe Oprea, care a fost și este toată viața un popular jucător pe terenul dragostei, are în poemele sale unele modulații care ne amintesc de modalitatea arhaică prin care un partener numește o imagine, iar celălalt răspunde cu alta, alternarea fiind una continuă. Alternarea aceasta e caracteristică și pentru viața și opera maestrului Gheorghe Oprea. El ființează în modalitatea când omul din el ne arată o viață,

iar pictorul din el răspunde cu alta. Și amândouă împreună când se-adună fac *Cuptorul Infinitului*, care ne pune în mișcare toate simțurile iar mai apoi și toate mințile. Să nu uit însă un lucru esențial: pornind de la arhetipurile primordiale, Oprea este cu atât mai mult un artist modern. În fond, e pilda și calea lui Brâncuși pe care o urmează căutătorii adevărați. Oprea e unul dintr-aceștea.

Așa l-am văzut și înțeles pe maestrul Gheorghe Oprea după ce am descălecat. Pentru a înțelege arta, trebuie să fii cuminte, curat, să mergi pe jos, desculț.

*Dr. Alexe RĂU,
scriitor, filosof, 2015*

GHEORGHE OPREA TRANSPUNE FRUMOSUL DIN SUFLET PE PÂNZE

De Ziua Mondială a Culturii am mers într-un adevărat rai al obiectelor vechi. Pentru artistul plastic Gheorghe Oprea arta este un izvor de lumină. Se gândește la picturile sale permanent: la cele pictate deja sau la ce are de gând să picteze.

„O zi a culturii trebuie sărbătorită în fiecare zi”...

O încăpere ce aduce a timpuri străvechi, decorată cu multe obiecte ale căror nume nu le mai cunosc contemporanii. O muzică lentă fredonată la un aparat de radio vechi. În această atmosferă am găsit atelierul maestrului de artă Gheorghe Oprea.

Multe lucruri din această încăpere au fost luate din podul casei părintești. „Toate aceste obiecte au pentru mine o valoare sentimentală aparte. Multe aparțin spațiului rustic de unde mi se trag rădăcinile”, povestește Gheorghe Oprea. Atelierul ai cărui pereți se rup deja de greutatea exponatelor vechi de zeci sau chiar sute de ani, este locul de refugiu al maestrului. Multe din aceste exponate le-a adunat singur, altele i-au fost dăruite, unele profesia l-a impus să le colecționeze. Și asta deoarece cel care le colecționează este responsabil și de secția de expoziții a Muzeului Național de Artă a Moldovei. Aici la muzeu, Gheorghe Oprea muncește de 40 de ani. „Nu socot că este bine să-ți schimbi foarte des locul de muncă. Da, am avut toată viața un salariu foarte mic și acum îl am. Chiar unii paznici au salarii mai mari ca mine. Dar ce să faci, asta este soarta oamenilor de artă. Frumosul și creația cer sacrificii mari”, a menționat artistul plastic. Se mai plânge de faptul că cifrele din facturile pentru serviciile comunale sunt foarte mari, iar din marea-i pasiune pentru frumos, nu le poate achita. „Trebuie să muncim în alte părți pentru salariu, pentru un trai decent. Din păcate, vocația și pasiunea noastră suntem nevoiți să o lăsăm pe locul secund”, se confesează Gheorghe Oprea.

Ziua Mondială a Culturii l-a găsit perpetuând aceiași veșnică cultură. L-a găsit pictând. Pe lângă colecția de lucruri antice, Gheorghe Oprea pictează. Acesta a practicat de-a lungul anilor o pictură în cheie realistă, iar la vârsta de 60 de ani, face o pictură abstractă. „Abstracționismul este ultima stație a artei plastice și eu am hotărât să mă opresc aici. Chiar dacă societatea noastră este departe de arta veritabilă”, ne mărturisește Gheorghe Oprea. Pune mult suflet

atunci când pictează și susține că frumosului trebuie să-i dai timp. „Primul tablou l-am pictat timp de doi ani, al doilea mi-a luat un an, restul deja mai puțin timp. Este necesar să mesteci o tonă de vopsea ca până la urmă să faci un tablou chiar și în jumătate de oră”, se confesează pictorul. Nu prea l-a bucurat sărbătoarea culturii fiindcă, spune artistul plastic, o zi a culturii trebuie sărbătorită în fiecare zi. „Noi suntem la un nivel înalt de calitate a culturii. Avem oameni ai culturii foarte puternici. Păcat însă că nu avem protecție și sprijinul necesar”, cu vădită indignare ne povestește Gheorghe Oprea. „La noi arta este lăsată pe umerii celui care o practică. Vrei să fii artist – fii, dar mai bine să nu fii”, a mai adăugat pictorul. Și asta chiar dacă recunoaște că în ziua de azi un pictor are tot orizontul pentru a-și exprima valorile sale culturale. Gheorghe Oprea are în palmaresul său peste 300 de tablouri. A mai vândut din ele însă, zice artistul, că acum pictura nu se caută. „Sărăcia din țara noastră nu permite oamenilor să-și procure tablouri. Cu toate că în atelierelor noastre zac opere de artă care vor costa poate vreodată milioane. Pentru că nu sunt mai prejos decât picturile impresioniștilor francezi, de exemplu”, a subliniat Gheorghe Oprea. Că tot veni vorba mai sus despre Ziua Mondială a Culturii, maestrul plastic a îndemnat oligarhii Republicii Moldova să procure măcar câte un tablou celor dragi. „*Eu înțeleg că nu toți înțeleg pictura abstractă, dar măcar oamenii bogați din țara noastră ar putea să consulte vreun critic de artă care să le explice sensul profund al acestor lucrări*”, a mai adăugat Gheorghe Oprea.

Creează acolo unde locuiești,
astfel simte propriul univers

De mai bine de 15 ani, artistul plastic Gheorghe Oprea, locuiește în atelierul unde prind viață toate lucrările sale. Și nu este singur. Fiul său de cinci ani, Georgel și soția sa Angela sunt alături de el în orice clipă. „*Familia mea îmi dă puterea necesară de a crea frumosul, ei sunt inspirația mea*”, se confesează maestrul. Mai mult, acesta spune că pentru un pictor nu există o locuință mai bună decât propriul atelier. „*Toată viața am emigrat dintr-un atelier în altul, până am ajuns aici*”, menționează Gheorghe Oprea. Conștientă, însă de unele aspecte, familia lui Gheorghe Oprea se va muta în curând într-un apartament. Chiar și așa, Gheorghe Oprea spune că este mai mult decât convins că fiului său Georgel nicăieri nu îi va fi mai bine ca în atelierul tatălui. Și asta deoarece Georgel cel mic, știe deja să joace culorile

pe hârtie chiar la măsura unde pictează tatăl său. „Uneori strâng tot ce este în jurul său și îi las doar acuarela și hârtia, că de altfel îmi pictează tot laolaltă”, ne povestește pictorul. În atelierul domnului Oprea mai găsim o impresionantă bibliotecă de cărți, toate de artă plastică. „Am început să le achiziționez când s-a destrămat Uniunea Sovietică. Le-am analizat și studiat pe toate. Mereu am tins să cunosc tacticile de pictură a artiștilor de peste hotarele țării noastre”, a menționat maestrul. Mai mult, creațiile unor artiști plastici europeni l-au inspirat. Gheorghe Oprea nu se dedică doar eului personal și lucrărilor sale. Așa se face că în calitate sa de maestru în arte, artist plastic și muzeograf, prin efortul dumnealui, o parte considerabilă din opera membrilor Uniunii Artiștilor Plastici de ieri și de azi a fost pusă în valoare în orașul Chișinău, prin expoziții ambulante, în diverse localități ale R. Moldova, dar și peste hotarele acesteia.

Rodica VÎLCU,
Vocea Poporului, 2013, 24 mai

GHEORGHE OPREA: INFINITURI

Artistul plastic Gheorghe Oprea se dovedește versatil sub rezerva împlinirii în aspectul creației plastice. Dar, totodată, a învederat ambițiozitatea de a fi pictor fruntaș. Demult, a pornit din Târnova natală și la un moment dat a conștientizat că vocația sa nu este să se lase mânat de condițiile existențiale, ci să devină artist. Astfel parcurge treptele școlirii la Universitatea Populară de Arte din Moscova, prin corespondență și la alte instituții de învățământ; ajunge să ia lecții direct de la maestri de referință, Ada Zevin și Mihai Grecu.

Debutează cu lucrări în așa-zisa cheie realistă. Imanent angajării în calitate de muzeograf la Muzeul Național de Artă al Moldovei urmărește nemijlocit și atent evoluția artelor indigene și treptat-treptat intuiește că cheia succesului personal rezidă în a stăpâni gramatica formalizării limbajului plastic. A încercat și alte multiple direcții. În anii 1990 realizează sculptură și lucrări-obiect, se familiarizează cu tehnici și procedee din apanajul curentului noul realism, precum sunt aplicația, colajul, melanj de procedee tehnice, citarea unor motive populare și uzitarea a varii materiale netradiționale.

La zi, emergența plasticianului l-a adus la limanul abstracției geometrice. Îndărătul oricărei lucrări, de fapt, se decodifică un travaliu lung, meticolos, inspirat din teme ale realității tangibile.

Toposul personal al artistului pentru variile sale forme de configurare a lucrărilor se relevă prin a fi pus drept piatră unghiulară preocuparea pentru valorificarea potențialului comportat de coloristică. Culoarea plină, valorile acesteia sunt constanta de care este cramponat artistul într-o realizare armonii. De regulă, în ciuda rigorilor artei contemporane, care a repudiat orice tradiții din trecut, pictorul este axat să construiască ținute cromatice conform tradițiilor fie urmând arta populară, fie cea clasică autohtonă sau universală.

Astfel, dacă la mijlocul anilor 1980 îl aflăm citând motive și forme de exprimare din creația populară (care era în consonanță deplină cu preocuparea pasională pentru colecționarea mostrelor de unelte și produse din creația populară), la zi, aceleași motive ca de exemplu cuptor, sobă, vatră rămân doar imbold pentru recompunerea acestora în lucrări ce satisfac rigorile artei moderne. Pe acest vector a evoluat până a interpreta original, cum este cazul unei capodopere personale a plasticianului – lucrarea *Emergență* (2011).

Îndeletnicirea de a colecționa obiecte de artă populară este complementată cu interese deosebite pentru numismatică, icoane și

creații ale unor plasticieni din trecut atât autohtoni, cât și din cadrul altor culturi.

O altă fațetă a personalității dânsului o constituie faptul de a se fi produs în calitate de organizator al procesului creator contemporan cum este cazul de a fi fost curator la concursul de artă contemporană: *Dumnezeu, Omul și Natura*, precum și de a fi susținut desfășurarea Concursului de artă contemporană și critică de artă pentru decernarea Premiului *Moisei Gamburd*, dar mai ales, de a fi panotatorul a nenumărate expoziții reprezentative și personale. În particular, artistul-muzeograf a găsit măsura de a răspunde plenar exigențelor personale ale diferitor creatori. Bunăoară, Ilie Bogdesco și Mihai Grecu. Mai mult chiar, a obținut deplina încredere și elogiile acestora.

Așa se face că prin efortul dânsului o bună parte din opera membrilor Uniunii Artiștilor Plastici de ieri și de azi a fost pusă în valoare în metropolă, în nenumărate localități din Republica Moldova și peste hotare.

În concluzie, componenta forte a pictorului nu este alta decât pictura. La zi, face proba unei evoluții pe drept ascendente.

Negreșit, la o eventuală reîntâlnire cu opera artistului – la o personală, rămâne susceptibilă posibilitatea de a constata că în urmă rămâne versatilitatea care este ineluctabilă jocului de a exprima plastic ceea ce poate însemna infinitul, și, această unitate încă la plural – Infinituri, cum este genericul expoziției de azi. Lansăm predicția unei posibile evoluții, de exemplu, pe tărâmul artei combinatorii a lui Leibniz eșafodată pe trei entități: infinitul, continuul și limita este loc nemărginit într-o afirmarea emergenței Eu-lui personal al lui Gheorghe Oprea.

Tudor BRAGA,
Gheorghe Oprea. Infinituri. Expoziție de pictură
(24 martie – 12 aprilie 2011): [pliant] / cuv. într.:
Tudor Braga / . – Chișinău: [S.n.], 2011

VATRĂ CU LUNĂ

Confesiuni postvernissale

În calitatea mea de muzeograf, sunt și regizorul acestui miraculos spectacol de pictură (sau de grafică, sculptură, arte decorative) care se numește expoziție. Cum îl regizez? Studiez lucrările prezentate de autor, mă familiarizez cu ele, încerc să le văd într-un tot întreg, într-un ansamblu armonios, așa încât lucrările să poată străluci în toată splendoarea lor. Ca să fie așa, e nevoie să găsec pentru fiecare lucrare un loc anume, al ei. Deși nu este un lucru ușor, mă încapățânez să-l descopăr, sincer dorind să-i ajut pe colegii mei să se vadă pe sine și altfel. Un artist plastic are nevoie să fie „altfel”, pentru identificarea celuilalt „ego”. În atelier nu-l poate sesiza; acolo e altă lumină, alte umbre, în general, e altă atmosferă, domină dispoziția de lucru, și aproape că nu te gândești cât de bine îți reușește ceea ce faci.

În sala de expoziții, de multe ori se întâmplă să-l surprind pe autor rămânând mai multă vreme în fața uneia dintre lucrările sale, de parcă o vede pentru întâia oară. E clipa bucuriei lui, dar și a bucuriei mele! Îmi exercit – profesia? Vocația? Meseria? – mai bine de trei decenii: întâi la Catedrala „Nașterea Domnului” din Parcul Central, închisă în anii sovietici și transformată în muzeu, apoi la Muzeul Național de Artă a Moldovei. Vă imaginați câte lucrări au trecut prin fața ochilor mei și câți kilometri am traversat, umblând de colo până colo prin sală în căutarea unui loc anume.

Cu propriile mele expoziții e la fel. Dar, amenajând-o pe ultima, personală, cea de la sfârșitul lui martie curent, am trăit emoții mai multe și mai mari decât oricând altă dată. De ce? Pentru că, la cei 65 de ani pe care i-am împlinit, am îndrăznit să apar în fața lumii un alt **Gheorghe Oprea** decât cel pe care îl cunoștea ea. La această expoziție am prezentat lucrări în alt stil decât până acum. **Elena Bontea** a zis că acesta-i suprimatism, **Mihai Țăruș** – că sunt picturi în stil abstract, dar, de fapt, sunt două curente foarte apropiate. Oricum, i-am uimit pe mulți cu această metamorfoză. Am auzit atâtea laude la adresa mea, încât m-am simțit chiar incomod. Dar ceea ce a spus **Tudor Zbârnea** m-a făcut să tresar. El a zis: „**Oprea** e un tăcut, nimeni nu știe ce are în capul lui...” Cândva, exact așa mă gândeam eu despre **Andrei Sârbu...** Dacă ar fi fost să-mi mai doresc ceva în ziua vernisajului, ar fi fost să aud ce-ar fi zis mama... Pentru că, de fapt, primii pași în arta plastică i-am făcut împreună cu ea; ea m-a introdus și m-a orientat în diversitatea de culori și forme existente în jurul nostru.

Dintre copiii pe care i-au avut părinții mei, am supraviețuit doar eu. Eram pentru mama și băiat, și fată, adică de ajutor în toate. Mama țesea covoare. Și eu o ajutam la vopsit lână, la depănat, la bobinat lână pe țevile de stuf sau cucută. Nu știu de ce, totdeauna se sfătuia cu mine ce culoare ar fi mai bine să aleagă pentru modelul pe care-l țesea, iar eu, nu știu cum, simțeam care culoare se potrivește mai bine. Și mama era tare bucuroasă, mă lăuda că am ales tocmai ceea ce trebuia. Același lucru se întâmpla și la școală. Odată am mângălit ceva pe tablă cu creta, după care la lecțiile de desen învățătoarea totdeauna mă ruga să desenez tema.

Chiar de la primele mele expoziții, critica de specialitate mi-a remarcat predilecția față de un element ce ține de interiorul și exteriorul casei țărănești. Este vorba despre vatră. Adică, despre cuptorașul la care se gătesc bucatele; cuptorul în care se coace pâine; așa numita lejancă, o prelungire a sobei sau a cuptorului, pe care se poate dormi, ș.a.m.d. Noi, ca și majoritatea dintre săteni, le aveam și în casă – pentru vreme rece și urâtă, și în curte – pentru vară. Eu le îngrijeam împreună cu mama. Le lipeam cu lut, le muruiam, le făceam brâie de culoare albastră (adăugam în var sineală, ca să obținem acest albastru, și trebuia să fie nici prea șters, dar nici prea aprins). Pe urmă, când a apărut moda florilor, mama mă puneă să pictez flori pe vatră, pe frontonul casei și încă pe unde mai credea ea că le-ar sta bine. Țin minte, făceam niște experiențe cu gura paharului – trăgeam cu creionul împrejurul ei sau numai pe o jumătate și, în baza acestor contururi, improvizam ceva ce-mi părea mie că ar fi interesant. Mama stătea alături și se supăra tare când eram cam neglijent în ceea ce făceam. Parcă-i aud glasul: „Să nu faci de mântuială nici un lucru! Mai bine nu te apuca...” Pe urmă am ajuns să pictez flori și prin casele rudelor. Într-o verandă, s-au păstrat până astăzi. Când le-am văzut recent – treceam pe alături cu mașina și le-am întrezărit prin geamuri – am rămas uimit. Rudele mele nu mai sunt în viață, astăzi în casa lor trăiesc oameni străini, dar iată că și aceștia au găsit de cuviință să păstreze florile. Probabil, le sunt dragi sau, poate, le amintesc de ceva, le trezesc sentimente frumoase...

Pentru mine, vatra este, de fapt, mama. Și încă tot ceea ce ține de căldură – căldură în sensul direct al acestei noțiuni, dar mai mult în sensul de căldură sufletească. Iar cea mai mare și cea mai profundă căldură sufletească o poate dăruii doar mama. De aceea, când am început să pictez, îmi răsăreau în fața ochilor și mama, și covoarele pe care le țesea, și vatra... Coloritul acestor covoare a pus totală stăpânire

pe mine îndată ce m-am dedicat picturii. M-am chinuit mult, căutând modalitatea prin care aş fi putut să-l aplic. Intuiam că ar fi nevoie de anumite forme, pentru ca el să fie cât mai organic, la fel ca şi în pânza covorului. Am încercat şi una, şi alta, dar simţeam că nu e, nu e ceea ce vreau. Până la urmă, am ajuns la vatra. Când am început să pictez cuptoraşe în colorit de covor, mi-am zis: asta e ceea ce căutam! Mi s-ar putea reproşa că nici în trecut, nici acum, gospodinele noastre nu au avut obișnuința să preia de pe un covor niște nuanțe de culori în care să vopsească vetrele. E adevărat, dar în artă e altceva, regulile ei sunt altele decât cele din viața reală.

Iată cum am dibuit și am găsit tema care, ulterior, a devenit principală în creația mea, pe care nu a mai avut-o nimeni până la mine și, la drept vorbind, nici până acuma nu o prea are. Temă ce a făcut să mă deosebesc de ceilalți pictori, să am, cum se zice, fața mea în arta plastică de la noi. Și mai este ceva, la fel de important pentru mine. De atunci încoace, îmi este foarte ușor să găsesc subiectul pentru tabloul la care voi lucra mâine, pentru cel la care voi lucra poimâine, și tot așa. Cei ce n-au reușit să intuiască tema lor, se chinuie, pentru că este foarte greu să stai în atelier și să inventezi ceva ce ți-ar exprima plener viziunea artistică. De aceea și apar în cadrul unor expoziții lucrări, în dreptul cărora poți citi inscripția: Fără titlu.

Am fost întrebat în repetate rânduri, ce ar putea să însemne asta? Chiar autorii n-au știut ce vor să spună? Indiscutabil, spectatorul, îndeosebi cel nu prea inițiat în artă, are nevoie de o sugestie, – cel puțin să știe cum se intitulează lucrarea, pentru a putea percepe mai lesne mesajul ei. Uneori, mai e nevoie și de explicații suplimentare, de aceea, în timpul expozițiilor, mulți dintre artiștii plastici vin să se afle în sală o oră-două, pentru că, în caz de necesitate, să dea aceste explicații. Eu, să zicem, a trebuit să le dau cu privire la lucrarea *Calea Lactee*, pe care mi-au inspirat-o versurile marelui **Eminescu**. „Bine, dar unde-s stelele, domnule? ”, m-a întrebat un vizitator al expoziției. Stelele, într-adevăr, lipsesc. Ca artist plastic, am avut intenția să arăt intersecțiile de zbor al stelelor, iar paralel și acele găuri negre, care, posibil, le înghit pe multe din ele. Lumea lor este pe de-a dreptul miraculoasă. Pe cer sunt stele mai noi și mai vechi, mai mari și mai mici, unele strălucesc puternic, altele doar pâlpâie, unele abia se nasc, altele au trăit de acum milioane de ani și mor, unele sunt mai aproape, altele sunt foarte departe de noi. Așa cum a scris **M. Eminescu**: *La steaua care- a răsărit /E-o cale-atât de lungă, /Că mii de ani i-au trebuit /Luminii să ne-ajungă. /Poate de mult s-a stins în drum /În depărtări albastre, /Iar raza ei de-abia acum /Luci vederii noastre...*

Printre altele, denumirile pe care le punem la tablouri au istoria lor, deseori destul de curioasă.

Bunăoară, cu mai mulți ani în urmă, am pictat o lucrare pe care am intitulat-o *Podul moșneagului*. De unde a venit denumirea? Odată mergeam cu autobuzul din Târnova spre un sat învecinat. La un moment, îl aud pe șofer întrebând: „Coboară cineva la Podul moșneagului?”. Un pasager a răspuns că da, coboară. După ce omul a coborât, m-am apropiat de șofer să-l întreb despre ce fel de pod este vorba, că nu se vede nici unul, e doar șosea asfaltată. El mi-a explicat râzând că, cine știe când, cică, pe acest loc curgea un pârâiaș, peste care un moșneag ce trăia prin apropiere a făcut un pod, ca nimeni să nu-și ude picioarele trecând apa. Moșneagul s-a trecut de mult pe cealaltă lume, pârâiașul a secăt, au venit alte vremuri și aici a fost durată o șosea asfaltată, iar numele acestui loc a rămas să trăiască. Pe mine povestea asta m-a impresionat grozav de tare și mai târziu am pictat acest pod, așa cum mi-am imaginat că ar fi putut să fie. Sau altă poveste. Fiindcă îmi plăcea poezia, ba uneori chiar îndrăznesc să scriu și versuri, îi citesc pe mulți poeți de la noi și această lectură îmi sugerează teme, astfel luând naștere o lucrare sau alta. Pe **Ioan Mănescu** îl cunoaștem ca pe un scriitor de formație abstractă. Păi, fiul acestuia, **Călin**, are o gândire și mai abstractă. Am citit o poezie de-a lui cu un titlu năstrușnic – *Pășea pe câmpuri un pian* și am simțit dorința să-i găsesc expresia plastică. Cei care au vizitat ultima mea expoziție, au văzut-o. Mai am o lucrare inspirată de o poezie, și anume *Greul pământului* de **Constantin Dragomir**. Cu câțiva ani mai devreme, la prima ei lectură, am făcut o variantă în stil realist, pe care mi-au furat-o din atelier împreună cu alte vreo treizeci de lucrări. Ce să-i faci, se mai întâmplă în viața noastră și sălbaticii de acest fel... M-am întristat mult atunci, dar un pic mai târziu mi-am dat seama că, deși am rămas fără atâtea lucrări, experiența pe care am dobândit-o lucrând la ele timp de câțiva ani nu mi-o poate fura nici cel mai viclean hoț, – e bunul meu pe vecie. Și mi-am zis că la *Greul pământului* pot reveni. Ceea ce am și făcut. Acum am prezentat și această lucrare, în cu totul alt stil decât cea furată, unul abstract, ca să sincronizeze cu celelalte picturi expuse. **Constantin Dragomir** a rămas impresionat, iar eu – mulțumit că el a rămas impresionat de lucrarea mea cu titlul poeziei lui... Pentru că, după cum am spus, e pictată în cu totul altă cheie decât cea dintâi, într-un stil abstract, de aceea e necesar ca spectatorul să fie capabil a se detașa de ceea ce cunoaște, să se teleporteze în alte dimensiuni. Doar cu această

condiție va fi posibil să perceapă că acele regulate sau neregulate configurații și linii din tablou semnifică multiplele misiuni pe care le îndeplinește pământul pentru a menține perpetuarea vieții.

Ca oricare artist plastic, prin fiecare lucrare încerc să spun ceva – și mie însumi, și spectatorului. Uneori mai deslușit, alteori codificat. Cum e, de fapt, și însăși viața: uneori – pe înțelesul tuturor, alteori – doar al unora; cunoaștem că pot fi și situații pe care le poți înțelege în mai multe feluri, în funcție de experiența de viață, imaginație etc., dar și situații cu totul încețoșate.

Pe lângă sfinți este un omagiu adus lui **Nicolae Sulac**. Am fost prieteni apropiați timp de mai mulți ani, însă, când era în viață, n-am reușit să-l pictez. Nu vroia să pozeze. După ce a decedat, am simțit că trebuie s-o fac. Ușor de zis... M-am frământat multă vreme, căutând o modalitate pe potrivă unei asemenea personalități. Am găsit-o... într-un petic de covor. Într-o zi, l-am văzut aruncat într-un colț al curții noastre. Când m-am apropiat ca să-l văd mai bine, m-am cutremurat, observând pe pânza lui figura unui bărbat cu o vioară în mâini, iar în jurul lui – ornamente, flori stilizate. Vorba e că tatăl meu cânta la vioară... Bineînțeles, am adus peticul în atelier, l-am curățat cât s-a putut de bine, după care l-am întins într-un colț. Subconștientul a preluat imaginea lui, urmând să-și facă partea sa de muncă, eu peste un timp sesizând mai profund decât până atunci similitudinea noțiunilor muzică populară și covor tradițional. Și, deoarece Nicolae Sulac a fost interpret de folclor muzical, i-am pictat portretul, aplicând și câteva ornamente din acel petic de covor. Fiindcă am vrut să rămânem prieteni și după moartea lui, am hotărât să pictez alături și portretul meu. Lucrarea însă părea neterminată. Și atunci, fiindcă Nicolae se află în lumea celor drepți, i l-am așezat alături pe Sfântul Nicolae, iar alături de mine – pe Sfântul Gheorghe. De aceea am și numit lucrarea așa cum am numit-o.

Din peticul de covor mai rămăsese un fragment – cel cu vioristul. De fiecare dată, când mă uitam spre dânsul, în urechi îmi răsuna: „Tată...Tată...Tată...”. Apoi s-a adăugat și „Mama...Mama...Mama...”. Și mi-a venit ideea să desprind din petic figura vioristului, ca și cum acesta ar fi tata, iar alături de dânsul să așez câteva flori stilizate, tot din acel petic, ele simbolizând-o pe mama. Împrejurul lor am pictat varianta miniaturală a câtorva lucrări la care țin în mod deosebit. Unele – pentru că au câștigat niște premii, altele – pentru că nu le mai am, ele fiind achiziționate de Ministerul Culturii sau de colecționari particulari. Aceste lucrări au și nume de acasă: *Haraba*, *Peisaj cu*

tractor, *Clopotniță*, *Pridvor*, *Vatră*, *Podul moșneagului*, *Cloșcă cu pui*. Astfel, ca și cum aș fi vrut să le arăt părinților mei cu ce am ajuns eu în lume. Pentru că... se zice că părinții ne urmăresc întotdeauna, chiar și atunci când nu sunt în viață. Așa se spune... Și noi, cei care rămânem pe pământ după părinții noștri, ar trebui să ne purtăm ca niște oameni cumsecade, să nu uităm nici pe o clipă că ei, de unde sunt, ne văd, deci, văd ce facem. Ca ei, acolo, să nu se căineze „Uite de ce năzbâtii s-a apucat băiatul meu!”. Dacă ne-am gândi mai des la asta, multe lucruri nu le-am face, multe vorbe nu le-am spune... Am trăi altfel... Am fi altfel... Lucrarea am numit-o *Succesiune*.

Bineînțeles, și la această expoziție am venit cu vetrele mele, vreo cinci lucrări cu acest subiect. Una am numit-o *Vatră cu lună*, amintindu-mi de serile când, din diferite cauze, mama cam întârzia cu cina. Pentru că eu, de fapt, nu m-am îndepărtat de copilărie. Mai ales în ultimii ani, în pictura pe care o fac, mă întorc în copilărie mult mai des și mult mai profund. Poate de aceea că acolo, de fiecare dată, îi găsesc pe mama și tata.

Gheorghe OPREA,
Moldova, 2011, nr.7/8

„EU NU POT TRĂI FĂRĂ DE ANTICHITĂȚI”

De vorbă cu pictorul Gheorghe Oprea

– **Lora Rucan:** *Dle Oprea, mă impresionează felul de a comunica cu Dvs.: faceți mare risipă de declarații artistice în care palpită un suflet pătimăș.*

– **Gheoghe Oprea:** Așa ne este vița – suntem un neam cu inimă fierbinte și ținem la frumos.

Apropo, bunelul meu, pe nume Gheorghe, a schimbat odată căruța pe o vioară. Ca mai apoi să întemeieze o orchestră proprie.

– **L.R.:** *Toată lumea știe că sunteți un colecționar înveterat, dar se consideră că aceasta trebuie să aibă un caracter deschis și să fie foarte comunicativ. Dacă e așa, să ne spuneți ce amprentă a lăsat asupra caracterului Dvs. faptul că ați fost singurul copil la părinți? Nu sunteți cumva și azi un singuratic?*

– **Gh. O.:** Iubesc lumea și detest sihăstria. Da, mama cu tata tremurau deasupra mea de parcă aș fi fost o floare de seară: „Gicu să nu răcească! Gicu să șadă pe cuptor!”. Dar aveau un motiv serios: cei trei frațiori mai mari ai mei au murit de mici. Am crescut, deci, înconjurat într-un fel de taina morții, dar și de cea a creației, căci mama era mare meșterită la toate. Poate că această veșnică singurătate din copilărie m-a determinat să aleg pictura, căci aici nu-i teatru, nu-i artă colectivă. Ești și regizor, și actor, și sufleor.

– **L.R.:** *Dar ce prezintă pictura pe care o profesati?*

– **Gh. O.:** Pictura mea e o amintire din copilărie, învăluită în mister. Am pornit de la covorul național. Țin minte cum, micuț fiind, luam în mână un capăt de covor țesut de mama, îl miroseam, îl întrebam de unde are așa culori sau trandafiri ca focul. Ca să stai pe fundament propriu, să nu te poată clinti nimeni, ai nevoie de un punct de sprijin.

– **L.R.:** *L-ați găsit?*

– **Gh. O.:** Eu, da. Chiar și Mihai Greucă a confirmat că am ales un drum propriu – acea vatră țărănească, pictată în tradițiile noastre. În viziunea mea, ea este caldă. Pictând satul, vatra, țărani, te reîntorci acasă, la coarnele plugului.

– **L.R.:** *Talentul trebuie să flămânzească?*

– **Gh. O.:** Filozofică întrebare! Însă doresc ca pictorii noștri să fie scoși în lume cât mai mult, ca să fie cunoscuți, să se bucure de succes. La noi arta plastică e foarte avansată și avem pictori talentați.

– **L.R.:** *Știm că hobby-urile dvs. sunt diverse.*

– **Gh. O.:** Mai întâi, sunt un colecționar cu un stagiul de circa 30 de ani. Fac colecții în diverse domenii, apoi prefer să le dăruiesc, lucru de care beneficiază, în special, muzeele noastre. Mai practic țesutul covoarelor, această ocupație fiindu-mi un refugiu de grijile cotidiene. Pescuiesc cu plăcere, sunt și un bancagiu bun, zice lumea. Însă mai presus de toate pun anticariatul, fără de care nu pot trăi. Doar colecționând, scap multe obiecte de iminentă moarte.

– **L.R.:** *Ocupându-vă de anticariat, ați avut vreo dorință neîmplinită?*

– **Gh. O.:** Până azi nu-mi pot ierta faptul că am ținut în mână o lucrare a lui Picasso și n-am găsit bani ca s-o procur. Trebuia să ridic în picioare toată Moldova...

Lora RUCAN,
Moldova, 2006, nr. 6-7

INTERIORUL ÎN PICTURA LUI GHEORGHE OPREA

Anul acesta pictorul Gheorghe Oprea a împlinit 60 de ani. Jubileul respectiv a fost marcat prin deschiderea în sălile Muzeului Național de Artă a Moldovei a unei expoziții personale a reputatului artist. Gheorghe Oprea aparține acelei pleiade de artiști care au făcut studiile în perioada sovietică și prin creația lor au promovat specificul național românesc. „Arta trebuie să fie națională, fiindcă pictorii s-au născut în sânul unui popor, știu mai bine tradițiile lui, simt mai bine coloritul pământului, îi cunosc limba, istoria...” – afirmă el.

Maestrul în Artă, Gheorghe Oprea s-a născut la 13 martie, 1946 în comuna Târnova, județul Edineț. De mic copil a cunoscut muncile grele la pământ alături de părinții săi, care de fapt au și pus temelia viziunilor sale etice și estetice. Despre anumite întâmplări și evenimente importante din timpul copilăriei artistul și acum își amintește și povestește cu multă dragoste și însufletire. Tradițiile, folclorul românesc îl preocupă foarte mult și în prezent. Pentru a înțelege ce loc au ele în viața și creația lui Gheorghe Oprea, este de ajuns pur și simplu de a intra în atelierul pictorului. Aici pot fi studiate în detaliu obiecte vechi și uneltele de muncă specifice spațiului nostru încă din timpurile străvechi. Toate acestea ocupă un loc special în atelierul artistului. Alcătuind o compoziție interesantă împreună cu operele sale, aceste obiecte creează o atmosferă de inspirație și o stare de spirit favorabilă pentru meditație. Astfel, interiorul atelierului servește drept culoar sau spațiu de intrare în universul gândurilor și ideilor sale artistice.

Calea de creație a lui Gheorghe Oprea a început în anii 1970, odată ci intrarea la Colegiul Republican de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală” din Chișinău. Apoi, între anii 1984-1989 artistul va face studiile la Facultatea de Arte Plastice de la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”. Din anul 1974 el va deveni angajatul Muzeului Național de Arte Plastice din Moldova, inițial – în calitate de pictor-restaurator, apoi în Secția de expoziții unde activează până în prezent. În anul 1975 artistul va debuta cu primele expoziții personale la cinematografele „Odeon”, „Flacăra” din Chișinău, apoi în Teatrul Dramatic Rus „A.P. Cehov”, redacția revistei „Femeia Moldovei”. De atunci Gheorghe Oprea va participa la majoritatea expozițiilor de artă plastică din țară și străinătate organizate de Ministerul Culturii și

Uniunea Artiștilor Plastici din Republica Moldova. În 1989 pictorul va deveni membru la Uniunii Artiștilor Plastici, iar în 2000 membru al AIAP (UNESCO). Lucrările sale se află în colecțiile publice din Republica Moldova, România și în numeroase colecții private: Austria, Bulgaria, Federația Rusă, Grecia, Israel, Italia, Republica Moldova, România, SUA, Ucraina, Ungaria, Japonia, Spania. În 1997 Gheorghe Oprea va deveni laureat al expoziției-concurs „Dumnezeu, Om, Natură”, organizate la Chișinău. În 2000 va fi distins cu Premiul I, acordat de Ministerul Culturii și Cultelor din România, la expoziția-concurs „Salonul Moldovei”, ediția a X-a. În 2001 i s-a conferit titlul de Maestru în Artă.

Gheorghe Oprea creează o artă care, la prima vedere, ca domeniu, ar putea fi plasată undeva între pictură și tapiserie, deoarece elementul decorativ inspirat din tradiție al tablourilor sale: covorul și ceramica națională, se evidențiază prin ineditul său. Totuși, studiind mai atent creația acestui autor, vom observa că tematica profund filosofică a tablourilor sale se oglindește atât prin decorativism, cât și prin realismul convențional lirico-epic cu trăsături impresioniste, adesea chiar și printr-un abstracționism adus, practic, până la simbolul monumental. Stihiilor abstracte în pictura lui, totodată, le este propriu și un pronunțat caracter suprarealist, cu efecte optice, cubiste, precum și o expresivitate cu specific coloristic tradițional.

Cu aceeași libertate artistică Gheorghe Oprea practică diverse genuri ale picturii: portretul, peisajul, natura statică, compoziția figurativă de gen, abstractă etc. O particularitate a creației sale este prezența interiorului rustic și a obiectelor de mobilier în compozițiile picturale. În prezentul articol anume acestui fapt îi vom atrage mai multă atenție.

În cromatica pânzelor predomină o gamă caldă de un verde brun, complementar cu numeroase nuanțe de roșu și ocru. Petele de culori mari, generalizatoare, emană dragostea de baștină, de lumea întreagă, căldura unificatoare a casei părintești. Acestea sunt condiționate de locul pe care-l ocupă omul în această lume, de propriul lui „Eu” (terestru, al naturii) în relație cu „Eu-l” cosmic, spiritual. Întreaga operă a pictorului se aseamănă cu un decor al acestui Eu, alcătuind și înfrumusețând suprafața lui imaginară. Motivul sobei sau al vetrelor reprezintă în acest context axa cosmogonică a creației sale. Vatra-simbol a devenit elementul cel mai des abordat de către Gheorghe Oprea. Impesionează și diversitatea redării acesteia în lucrările sale. Printre primele se evidențiază *Vatră*, pictată pe carton în 1988. În

acest timp, ea a devenit lucrarea lui de referință, cartea de vizită. Pe versoul ilustrației cu acest tablou, artistul a expus ideile de bază care i-au servit pe atunci drept program artistic. Această idee pictorul a intitulat-o „Piatra de hotar”. Considerăm binevenită redarea întregală a acestor gânduri și în textul de față:

„*Tinerețea e o trufie, rareori o valoare*”, – afirmă, la un moment dat, Marin Preda în romanul „*Cel mai iubit dintre pământeni*”. Cu o relativă întârziere, la 40 de ani, am înțeles acest lucru și, uimit, am realizat care este drumul pe care abia atunci puteam purcede. Această primă parte a tinereții mele – de circa patru decenii – am purtat-o prin temple păgâne, frumos înveșmântate și decorate din prisosință cu arogantul prenume personal „EU”. Confundam Arca lui Noe cu un vas de lux pentru croazieră și îl priveam condescendent pe Sisif. Credeam că scara de mătase pe care urcam era unică, sigură și singura care mă putea duce la lună. Rămâne un mister, pentru mine, planul pe care Creatorul mi l-a sorocit permițându-mi abia la această vârstă să văd Piatra de Hotar.

Am simțit cum legăturile mele ancestrale cu vatra străbună, pământul care mă poartă, arta populară, au irumpt, s-au revoltat și mi s-au dat revelația că impresionismul francez – căruia i-am fost creditar – în comparație cu acestea este frivol. Ca un fiu rătăcitor mi-am întors privirea spre o brazdă de pământ și am înțeles viața și moartea; cu sfială am căutat spre un covor vechi de peste o sută de ani și am aflat ce înseamnă permanența; evlavios, am îngenunchiat lângă bătrâna vatră părintească și am retrăit nașterea mea și a neamului de care mă țin. Pământul care ne da viață, hrană și ne primește când suntem osteniți de lume, covorul țesut de fantasticul anonim, vatra – simbol al unui întreg univers terestru – m-au ajutat să-mi doresc a descifra alte sensuri, mai profunde, cu ajutorul culorilor pe care le aștern pe pânze. Și acum mă aflu pe un drum nesfârșit, tânjind după noi cunoașteri, având, însă, certitudinea identității mele. Redescoperirea culorii oferă alte valențe după ce treci de Piatra de Hotar”.

...Tabloul *Vatră*, reprezintă un interior modest de casă țărănească, în care locul principal îi aparține unui cuptor, construit de un bun meșter și bun gospodar.

Lucrarea respectivă poate fi tratată și din punct de vedere suprarealist. De fapt, coloritul, textura și ritmul covoarelor și traverselor vechi moldovenești sugerează multiple compoziții cu interiorul caselor țărănești. Contemplându-le îți poți imagina și lemnul pregătit pentru foc, vesela tradițională și totul ce este legat

de acest domeniu. Interiorul modest te face să meditezi, să treci în atmosfera amintirilor, fiindcă toți au anumite amintiri legate de țară. Asemenea metodei tehnice utilizate de pictor, strat după strat, imaginile apar în fața spectatorului. Impresionează măiestria cu care autorul operează cu aceste imagini.

În lucrările următorilor ani care înfățișează același motiv: *Vatră bisericească* (1998), *Sărbătoarea hornului* (1998), *Formele căldurii* (1999), *Ungherul trecutului* (1999), *Cămară* (2004) poate fi urmărită evoluția căutărilor și viziunilor tehnice, compoziționale și stilistice a artistului. Se observă că tristețea, melancolia și nostalgia după valorile eterne, redată prin culori apropiate, sobre, treptat sunt înlocuite cu tonuri și culori mai aprinse, mai vii și mai contrastante, care inspiră o stare optimistă. Imaginea treptat se transformă în simbol abstract. Pata locală generalizatoare joacă în tablou atât rolul decorativ, cât și de umbră sau lumină convențională. Albul și galbenul ocupă tot mai mult spațiu în tablouri. Totodată, în contrast cu lucrarea executată în 1988 poate fi tratată *Vatra* anului 2004. În aceasta din urmă nuanțele cromatice sunt abia sesizabile, în raporturile între alb și negru sunt introduse ocruri diferite în cantități destul de reduse. Acest exemplu încă o dată confirmă caracterul experimental al creației lui Gheorghe Oprea.

Un alt exemplu al preocupărilor din domeniul interiorului reprezintă scaunul personalizat sau chiar personificat în pictura lui Oprea. În *Natura statică* (1994, Austria) scaunul servește doar în calitate de suport sau fundal pentru alte obiecte și forme din ea. În lucrarea creată în anul 2000, *Așteptându-l pe Godot*, scaunul este tratat drept un jilț, având trăsături inspirate din gotic și, totodată, din designul contemporan. Fiecare parte a scaunului a fost pictată haotic cu o anumită culoare sau ton. Aceeași logică decorativă de amplasare a petelor de culoare în formă de triunghiuri este utilizată și în tratarea fundalului lucrării.

În tabloul intitulat *Scăunelul de argint* (2004) scaunul are și anumite trăsături antropomorfe. Lucrarea este pictată numai în trei tonuri, fără de utilizarea nuanțelor acestora: alb, negru și roz.

Un aspect deosebit al interiorului este redat în lucrările cu personaje. *Bunica Ileana* (1997), *Țesătorii* (2005) sunt aproape de realism, având și un farmec emoțional, liric și alegoric. Ideea centrală în aceste tablouri este viața și destinul omenesc. În *Regina culorilor* (2003) ideile însă se citesc mai simboliste și mai înălțătoare. Această lucrare conține o sinteză de elemente, care se citesc drept simboluri,

precum este cupa sau vasul de sacrificiu. Tabloul *Oglinda* (1999) în același context mai are și anumite conotații optice.

Căutările coloristice, compoziționale, tehnice și ideatice sunt reflectate și în alte tablouri cu interior: *Dulapul*, *Cămară* (ambele din 2004) etc. Mijloacele de expresie aici sunt mai reduse și prin aceasta mai îndrăznețe. Raportul principal fiind rezolvat doar prin alb și negru, iar roșul sau ocrul aplicate în mod de susținere picturală servesc armonizării acestora.

Alcătuind o linie importantă în creația lui Gheorghe Oprea interiorul tradițional moldovenesc este obiect al inspirației și al investigației artistice al pictorului. Interiorul, ca spațiu compozițional și, totodată, subiect al mai multor tablouri ale sale, determină estetica operelor sale. Pictura lui Gheorghe Oprea reprezintă o pagină valoroasă în arta plastică contemporană moldovenească.

Victoria ROCACIUC,
Conferința tehnico-științifică
 internațională: *Culegere de articole*,
15 decembrie 2006. Vol. 1, 2006. – P. 124-127. –
(Universitatea Tehnică a Moldovei).

MELODIA UNEI INIMI PĂTIMAȘE

„Calea spre casă”, așa ar putea fi intitulată expoziția personală a maestrului în artă Gheorghe Oprea, inaugurată la Muzeul Național de Arte cu ocazia aniversării a 60-a din ziua nașterii sale.

Gheorghe Oprea, ca aproape toți pictorii moldoveni, este de origine de la țară. Născut la Târnova, raionul Edineț, el promovează consecvent o concepție de creație prin care reprezintă universul satului într-o armonie unificatoare, univers în care nu există nimic auxiliar, unde totul – de la căminul casei până la teasc – creează frumosul și seninătatea rurală. Poate de aceea în tablourile lui omul nu iese în prim-plan, ci reprezintă doar o părticică a naturii.

Prin tablourile „Căminul”, „Plai natal”, tripticul „Sărut” ș. a., pictorul reanimează imaginea pâinii coapte în familie, prosopul brodat de mâinile mamei, cărărușii ce duc spre casa părintească. Autorul folosește preponderent gama coloristică roșie și neagră, care devine dominantă în lucrările lui. Nu este o combinație întâmplătoare, doar aceste culori fac parte din paleta covoarelor naționale moldovenești, adorate din copilărie, când viitorul pictor o vedea pe maică-sa muncind la războiul de țesut. Fiind născut într-o familie de lăutari, Gheorghe Oprea este până în prezent fascinat de folclor, de poezia și melodia populară și influența lor se resimte în picturile realizate. Totodată, el nu se izolează de poverile lumești, penelul lui reflectând și destine dramatice. „Răstignirea” lui bate asemeni clopotului, simbolizând durerea umană, trezind ecoul în inimile noastre, chemând la compătimire, dar și însuflând speranța în ziua de mâine.

Există o teorie care susține că, pictând, autorul își lasă pe tablou energia, senzațiile și sentimentele proprii, pe care le resimțim noi, cei care admirăm imaginile create. Aceasta se întâmplă în cazul lucrărilor expresive și pătimăse. Autorul, pe parcursul celor 32 de ani de activitate în cadrul Muzeului Național de Arte Plastice a Moldovei, a fost nu numai în postura de artist plastic, ci și de organizator al sutelor de expoziții ale reprezentanților picturii autohtone atât în hotarele țării noastre, cât și dincolo de ele. Are planuri de creație mari, ceea ce înseamnă că opera sa se va completa neapărat cu noi lucrări originale.

Larisa MIHAILO,
Capitala, 2006, 15 martie

СТУПЕНИ К ОТЧЕМУ ДОМУ

„Свежевспаханная земля, старый материнский ковер, родной очаг для меня остаются символами детства и центром мироздания”.

В Национальном музее искусств открылась персональная выставка Георгия Опри.

Живописец из села Тырново, получивший образование в „репинке” и педагогическом институте имени Крянгэ, начал выставляться больше тридцати лет назад. В 2001 году ему присуждено звание „Maestru în Artă” в подтверждение зрелости и значимости его творчества. Нынешняя экспозиция – по случаю шестидесятилетия – как бы подводит некоторые итоги многолетней деятельности мастера.

Источник влхновения для Георгия Опри – народное творчество. Оно питает и его живопись, и его лирические стихи. К фольклору тяготеют „Родная земля” (1987), „Лунная ночь” (1998), „Ночное видение” (2002) и другие полотна. Приметы сельского быта и его произведениях становятся яркими символами родного дома. Вот дымоход, расписанный цветами, белоснежная печь, ступени, ведущие в отчий дом, гнезда аистов над крышами, старая колокольня...

Художник использует не случайную гамму: желтый, черный, красный, зеленый. Эти цвета – основа колорита молдавских ковров, поэтому некоторые критики условно называют стиль Опри „ковровым”.

Они не так уж далеки от истины. Георгий вспоминает, как его мама ткала ковры на старинном станке, как вышивала прекрасные традиционные просопы, которые и сейчас украшают родительский дом. Отец слыл в селе талантливым лэутаром. С детства художник впитывал в себя цвет и звук. Может быть, поэтому лейтмотивом его творчества стал мир отчего дома и родного села. В этом мире Опри не тесно и не узко. Для него это как поэма где рождаются и рифмуются милые сердцу образы: угол избы, наседка с цыплятами, цветок на подоконнике, глиняный кувшин. Все выписано со знанием фактуры и с особой любовью, благодаря чему любой бытовой предмет становится одушевленным.

В последние годы художник пробует себя в несколько напряженной, экспрессивной живописи („Осень”, „Туман”, „Стол ожиданий”). Но снова и снова возвращается к излюбленным мотивам.

Нелегко быть современным живописцем и при этом не утратить связь с национальной самобытностью. Верность этнографическим принципам для Георгия Опри – не игра, не увлечение фолк-модой. Это основа его мировоззрения, приложение духовных устремлений и способ самовыражения. Свежевспаханная земля, старый материнский ковер, родной очаг для меня остаются символами детства и центром мироздания. В них заключены тепло, уют и любовь, которые всегда меня согревают, – говорит художник. – Благодаря этому я стал глубже понимать многие вещи. Понимать землю, которая дает жизнь, и она же ее забирает, когда мы устаем.

Картины, как зеркала, отражают вехи духовной жизни мастера. И если мы узнаем в этих отражениях себя, он нам интересен. Полотна Георгия Опри востребованы – вчера, сегодня, завтра.

*Полина ГРИДНЕВА,
Независимая Молдова, 2006, 2 марта*

ȘI PICTORUL ESTE UN OM DE AFACERI, NUMAI CĂ DE ALTĂ FACTURĂ

Protagonistul acestui dialog, Gheorghe Oprea, este unul dintre cei mai cunoscuți artiști plastici de la noi. Însuși faptul că, la expoziția „Saloanele Moldovei”, ediția 2000, a intrat în posesia Marelui Premiu, este destul de elocvent. Or, Salonul care se desfășoară anual la noi, întrunește circa 1000 de pictori din România și Republica Moldova. Din acest considerent l-am ales anume pe el pentru a susține dialogul de mai jos, care dialog nu va fi axat atât pe coordonatele artei plastice, ci, mai ales, pe coraportul dintre arta plastică și business. Pentru că, într-un fel, și artistul plastic, producând marfă, este un producător, un agent economic, un om de afaceri, deci.

- Așadar, domnule Gheorghe Oprea, să ia foc din prima împușcătură: în ce relații se află un pictor cu businessul?

- În cea mai strânsă. Operele de pictură ale marilor noștri înaintași – Michelangelo, Van Gogh, Renuar, Paul Gaughen ș. a. acum sunt vândute la sume exorbitante. Un tablou de Van Gogh, să zicem, la ora actuală valorează sute de milioane de dolari. Alta e că, în timpul vieții, geniul nu totdeauna își dă seama de întreaga valoare a ceea ce produce. Toată viața lui Gogh, dacă e să ne referim iarăși la el, nu că n-a avut o haină ca lumea, dar nu avea, de multe ori, ce pune în gură.

- Și dacă e să restrângem spațiul și timpul, în ce măsură, la noi, este vandabilă?

- În cei 30 de ani de când lucrez la Muzeul Național de Arte Plastice a Moldovei, am organizat și am participat la mai multe schimburi de expoziții ale pictorilor din fostele republici unionale și pot spune, deci, cu toată certitudinea că ai noștri au fost cei mai tari. Și ca să nu fiu modest de tot, mai afirm că, la ora actuală, noi avem pictori care se pot lua la întrecere cu...Van Gog, Michelangelo sau Renuar. Pare paradoxal, dar aceasta este realitatea. Pentru că marea majoritate a somităților mondiale n-au fost recunoscute în timpul vieții. Ei au intrat în istorie datorită colecționarilor. Dacă este vandabilă arta la noi? Este. Dar se vinde la un preț mizer, pentru că, la noi, consumatorul de artă nu este unul cultivat și, de cele mai multe ori, nu cumpără o adevărată operă de artă, ci un kitshc. Media unui tablou bun, la noi, e de 200-300 dolari USA, dar dacă am avea o veritabilă mișcare a colecționarilor, cu timpul, același tablou ar putea valora sute de mii de dolari.

- Ai pomenit de mai multe ori de colecționari, de o mișcare de colecționari care, la noi nu e suficient de dezvoltată. Care ar fi rolul unui colecționar de tablouri în promovarea unei opere de artă?

- Unul foarte mare, ba poate chiar decisiv pentru soarta unui tablou, chiar și pentru destinul unui pictor. Dacă tablourile impresionistilor francezi, bunăoară, n-ar fi fost achiziționate de colecționari bogați, n-ar fi urmat un schimb de tablouri între ei, n-ar fi fost vândute, la timpul lor, la prețuri bunicile, ca, astăzi, să ajungă la prețuri fabuloase, poate că noi nici n-am fi știut de existența unui asemenea curent. Dar asta în funcție de faptul dacă țara respectivă este bogată sau săracă. Dacă un tablou – admitem prin absurd, pentru că este aproape imposibil – fără valoare a fost cumpărat de împăratul Napoleon sau de fostul președinte al Americii, Bill Clinton, e limpede că acest tablou, datorită faptului că a devenit o parte din istorie, va costa enorm. Din toate timpurile publicitatea a fost și un motor al artei.

- Noi cum stăm cu colecționarii?

- Cam în nici un fel. Asta dacă ne referim la o mișcare a colecționarilor, iar dacă e s-o luăm în particular, avem și noi câțiva. Ba mai mult: cunosc o persoană care are adunate în colecția sa circa 2000 de tablouri. Îl costă bani, firește. Dar dacă, în timp, unul dintre autori va deveni celebru, un tablou al lui va ajunge să coste sute de mii de dolari și, astfel, colecționarul ca și cum și-ar scoate părleala. Dacă nu el, atunci copiii sau nepoții lui. Alta e că și puținii colecționari pe care îi avem nu prea sunt cultivați în ale artei, astfel, încât, de multe ori, îi înșoțesc eu (ori apelează la vreun critic de artă) pe la colegi și îi sfătuiesc care tablou să cumpere și cam cât să dea.

- Mai sus, ai afirmat niște lucruri care m-au uimit. Ai zis că unii dintre pictorii noștri ar fi mai buni decât cei mai buni pictori impresionisti, și nu numai. Pe ce te bazezi?

- Mai sus am spus că pictorii noștri, în cadrul diferitelor saloane și expoziții, în confruntarea lor cu colegii, din alte țări, luau mereu locuri de frunte. Un punct de referință, în acest sens, ar putea fi chiar expoziția „Saloanele Moldovei”, la care, spuneam, participă anual circa o mie de pictori de pe ambele maluri ale Prutului. Ei bine, notează acolo apăsat: nu e vorba de doi-trei meseriași din cei care-și expun lucrările în scuarul de lângă Teatrul „Mihai Eminescu”: aici se adună pictori profesioniști, care și-au făcut deja un nume în pictură, laureați ai multor concursuri naționale și internaționale, deținători ai diverselor premii în domeniu. Acum notează și locurile pe care s-au

plasat artiștii de la noi în cadrul acestor expoziții: 1996- Elena Rotaru, locul 1; în 1997- Ion Sfeclă, locul 3; în 1999-Ilie Cojocaru, locul 1; în 2000- Gheorghe Oprea, locul 1; în 2002- Anatol Rurac, locul 1, iar tablourile lui Isaie Cârmu, Vasile Cojocaru, Mihail Petric, Valentina Rusu-Ciobanu, Andrei Sârbu, Simion Zamșa, Andrei Negură, Iurie Platon- și să mă ierte ceilalți pe care nu i-am numit aici, dar avem o mulțime – crezi, că de-am avea un mediu social favorabil, cu mulți oameni bogați și prețuitori de artă n-ar ajunge în cele mai vestite colecții din lume? Și prin aceasta, ar deveni și ei bogați, dar și noi am avea doar de câștigat...

*Eugen GHEORGHITĂ,
Curierul Vamal, 2004, 3 sept.*

CTITORIA CONTUREAZĂ ARMONIA DE SUFLET

Maestrul în Arte Gheorghe Oprea, șeful sectorului Expoziție al Muzeului Național de Arte Plastice, membru al Uniunii Artiștilor Plastici al RM, își trage obârșia din satul Târnova, Edineț. Pentru devenire, a mâncat un pud de sare prin aulele Colegiului de Arte Plastice „Al. Plămădeală” și ale Universității de Stat Pedagogice „I. Creangă”. Începând cu 1975 până în prezent, participă la manifestări reprezentative naționale, organizate în țară și peste hotarele ei. Un șir de lucrări ale maestrului au devenit patrimoniu public al Ministerului Culturii din România, Muzeul Național de Istorie a Moldovei și al celui de Arte Plastice, precum și al Muzeului de Istorie și Etnografie din Edineț. În colecții particulare pictorul este prezent în SUA și Israel, în Bulgaria și Ungaria, în România și Italia, în Austria și Grecia, în Ucraina și Rusia. Este laureat al Expoziției-concurs naționale „Dumnezeu. Om. Natură” (1997) și deținător al Premiului I al „Saloanelor Moldovei”, ediția X (2000).

- Gheorghe, hai să-ți cobori puțin anii din spate și să te revezi în pragul devenirii de artist plastic, despre care-ți merge vestea de profund național.

- Cred că am devenit ceea ce sunt astăzi dintr-o naivitate și dintr-o predestinație. Mi-a fost sortit, se vede, să mă fac pictor. Dar s-o luăm de la întâmplarea hazardată. Lucram șofer, după armată la Casa de cultură din Edineț. Apoi, am fost apreciat de șef că pot scrie afișe, avize, lozinci, pot desena, la necesitate, orice subiect. În special, referitor la peliculele de filme artistice așteptate pe timpurile celea cu mare nerăbdare de la mic la mare. Dar iată că, într-o bună zi veni la noi un tânăr absolvent al școlii de pictură „I. Repin” și, după un pahar de vorbă cu directorul, mi se propuse să eliberez locul. Chipurile, am mare talent și acesta trebuie „valorificat” prin studii respective. Naivul de mine, imediat am și depus cerere de eliberare și, înarmându-mă cu recomandări verbale și adrese concrete, am căzut bob sositor la colegiul „Al. Plămădeală”, unde am trecut cu brio probele și admis cu ușurință la studii. Dar inițierea în pictură din start a fost un mare calvar pentru mine, mai ales în prima jumătate de an. Toți râdeau de mine. De, eram cogeamite flăcău, bun de însurat, și mă zbăteam asupra schițelor de rând cu niște adolescenți, inițiați deja elementar în alfabetul penelului, toți fiind absolvenți ai școlilor de pictură pentru copii. Asta mă chinuia cel mai mult. Dar am reușit să depășesc această

curbă a destinului și spre sfârșit de an de studiu i-am ajuns, ba chiar i-am și întrecut pe toți cei care aveau harul de a mă umili. Așadar, fiind un nimeni în artă, m-am ambiționat să răzbat spre făgașul picturii veritabile. Zile și nopți în șir meditam asupra diverselor teme, cercam metamorfoze de tușe, „mă sfătuiau” cu marii Van Gog și Sézanne, Gauguin și Picasso, Plămădeală, Vieru și Grecu. Mi-au fost niște dascăli generoși și prin creația acestor consacrați am acumulat o mare bogăție spirituală. Și asta m-am străduit s-o transmit elevilor mei din școlile de artă în care am profesat, iar idealurile precursorilor îmi sunt o bună călăuză atât în creația de artist plastic, cât și în postura de expoziționist.

- *Ce semnificații comportă o muncă de organizare a unei expoziții?*

- Aș zice că e o artă la fel de importantă și responsabilă ca și pictarea unui tablou. E un mare lucru de creație să știi și să poți a etala, la gradul și valoarea cuvenită, măiestria oricărui artist plastic. Sunt de vreo 30 de ani designer-expoziționist și mă strădui ca fiecare expoziție să transmită exact mesajul adresat de pictor. Îmi dau toată silința pentru ca lucrările să lumineze. În spațiu, în idee și în expresie coloristică. Avem vreo 30 de artiști plastici pe care îi consider exponenți ai valorilor naționale autentice, care din 1992 încoace își exprimă absolut liber viziunile și sentimentele de artiști. Astfel, prin etalări reprezentative și vernisaje diverse, învățăm unul de la altul, reconstituim și valorificăm școala națională de pictură, artă aplicată și sculptură. Ne recunoaștem dintr-o singură vibrație de penel stilul, individualitatea și conceptul artistic al fiecăruia dintre noi.

- *A zis-o cineva dintre pictorii renumiți că arta nu e o plimbare, ci o luptă și o încăierare, iar pictorul adevărat creează benefic iubind și urând, negând și afirmând...*

- Înțeleg că îmi propui o provocare în racursiul: sinele meu în pictură și pictură pentru sinele meu? Răspund așa cum conștientizez rolul artistului plastic. Pictura pentru mine înseamnă o poezie mută, iar arta, în ansamblul ei, este o bucurie dăruită oamenilor. Dar pentru a o dăruia lor, trebuie s-o ai tu însuși. Adică bucuria de a crea nestingherit, fără comenzi de stat, bucuria pleneră de a-i avea în preajmă pe cei dragi – copii, părinți și prieteni devotați. De o părticică de bucurie m-a văduvit deja soarta – mama Veronica și tatăl Mihai au ajuns demult în împărăția cerurilor. Mă bucur însă că am dat suflare la două flori – fiicele Cornelia și Gabriela, care s-au consacrat și ele dulcelui chin pre nume artă. Una e o mezzo-soprană deosebită, cealaltă e regizor de estradă. Dă-le Dumnezeu sănătate și

înțelepciune în această lume schimbătoare, pe care ne-am obișnuit s-o considerăm un teatru. Le-am povățuit că aparențele trupești sunt slugi ale sufletului și onestitatea de creație e cununa împlinirilor, în ciuda oricăror vicisitudini, care ne pândesc la orice colț de destin.

- *Sesizez în multe lucrări ale tale motivul vetrei părintești, o nostalgie fină după copilărie. Duci dorul amintirilor mult prea îndepărtate?*

- Am fost unul la părinți și eram cam alintat. Tata era cunoscut în toate satele raionului pentru măiestria sa de lăutar. A cântat alături chiar și de maestrul Nicolae Botgros. Toate impresiile copilăriei le-am receptat la porțile frumosului. Serile lungi de iarnă la gura sobei, alături de mama și tata, pline de basme și melodii de dor, mă urmăresc cu claritate de-a lungul anilor. Ele mi-au lăsat o urmă de neșters în memoria vizuală. Poate de aceea culorile mele preferate sunt: roșu, galben, negru și alb, cromatica caracteristică covorului moldovenesc. Prefer să îmbrac formele și motivele plastice în straie naționale. Și pentru că toți venim de la vatra satului, cuptorul, hornul de acasă îmi încălzesc și azi sufletul. Altceva e că urmez principiul: să nu merg niciodată de două ori pe aceeași cale în creație și să nu mă întâlnesc de două ori cu omul care nu-mi place. Sunt absolut convins că la noi crește iarba și nucul într-un mod cu totul deosebit, numai la noi snoava și zicala e profund înțeleaptă și blândă. Naționalul în artă este, după mine, intensitate și universalitate. Asta încerc să exprim în lucrări și vreau să cred că fac pictură inconfundabilă.

- *De rând cu natura statică, peisajele de un pronunțat colorit național, ai la activ și multe portrete, care trezesc uneori o ușoară nedumerire...*

- Te referi la chipul scriitorului Leo Botnaru, realizat în roșu, probabil, sau la portretele lui Mihai Cimpoi, Aurel Scobioală, Ion Hadârcă, Arcadie Suceveanu, Mihai Munteanu văzute de mine prin prisma covorului național? Și în cazul acestor lucrări, nu deviez de la stilul odată conceput. Ca să vezi, maniera mea le place și protagoniștilor, și pasionaților de artă autohtonă. Cărarea irepetabilului în pictură am bătătorit-o anevoios, și nu cred să mă abat vreodată de la ea.

- *Dar pe cărarea ctitoriei, cum ai pășit?*

- De când mă țin minte, n-am avut la Târnova un preot al nostru. Satul e mic – doar vreo 1800 de gospodării, și bisericuța veche din lemn nici chiar pe puținii enoriași nu-i încape. De Sfintele Paști, de Crăciun, majoritatea pleacă în satul învecinat Trinca. Venind an de an de Paștile Blajinilor acasă, de fiecare dată căutam prin alte sate câte un preot să ridicăm pentru pomenirea răposaților. Și atunci m-am surprins asupra gândului: vreau „să scriu” pe lumânare pentru neuitarea lor.

Am inițiat Societatea Bisericească „Sfântul Arhanghel Mihail”, la care s-a asociat consăteanul meu Victor Molodețchi, părintele căruia s-a numit tot Mihail. Astfel, am purces la drumul ctitoriei. Mi-am asumat elaborarea tuturor documentelor, proiectul arhitectural și ingineresc, m-am obligat să pictez frescele. Sper că în cel mult 3 ani să finalizăm proiectul. Slavă Domnului, avem și stejar prin pădurile din preajmă, și carieră de piatră în satul megieș Gordinești. Dar, mai cu seamă, brațe de muncă și multă receptivitate din partea consătenilor. La săparea fundamentului, de exemplu, au sărit o mulțime de târnoveni. Gospodinele satului au întins mese frumoase la sfințirea acestuia. Îmi doresc mult realizarea acestui vis, fiindcă mă dor nespuse două aspecte ale realității Târnovei: s-au înmulțit sectele de adventiști, iehoviști, baptiști ș. a. Apoi, tot mai des aud, când poposesc la baștină, că săteanul cutare a prădat, celălalt a ucis, a violat sau al treilea a mutilat. Am fost și eu tânăr și mă mai încăieram cu băeții, dar nu băntuia pe atunci molima cruzimii, sadismului și dezmățului total. Mă gândesc că poate biserica din inima satului va atrage tinerii la împărtașanie, la iertare de păcate, căci toate drumurile, într-un târziu, oricum duc spre locașul sfânt. Astfel, nădăjduiesc că se va diminua întrucâtva fenomenul criminalității. E scopul și chiar una din cauzele vieții mele.

- *Mobilizându-ți spiritul și efortul în acest nobil proiect, ce greutate ai a depăși?*

- Sunt multe, de ordin organizatoric, în special. Însă, nici un lucru nu e greu, dacă-l faci din cheful tău, se zice în popor. Mă bucur că cei de mă susțin – liderii satului Viorel Lemne, Petru și Veniamin Dolghii, șeful șantierului Tudor Monastârlă – conștientizează ca și mine că felul cum de-ai face mai mult decât ce dai. Această opțiune o împărtășește și domnul Grigore Eremei, originar din Târnova, și mulți alți consăteni ajunși oameni de vază, care promit să pună umărul la realizarea intenției pe care o nutrim cu toții. Recent, am convenit să inaugurăm o placă în preajma șantierului, pe care să zugrăvim numele tuturor celor care dau o mână de ajutor la edificarea viitoarei biserici. Fie ca tot bunul ce-l poartă omul în suflet să-l dăruiască fără prihană aproapelui său, cu cinstire și evlavie de Dumnezeu, căci orice suflet generos e de mare preț pentru dănuirea noastră.

*Tamara LUPUȘOR,
Vocea Poporului, 2003, 12 dec.*

LUCRĂRI BINECUVÂNTATE DE LUMINĂ

Fiecare artist plastic încearcă pe parcursul vieții să-și formuleze niște idei esențiale, care treptat se transformă în mici-mari descoperiri – acestea aparținându-i pentru totdeauna. De fapt, topindu-se în creația, în lucrările creatorului.

De ani de zile urmăresc felul de a se dăruii lumii al multor plasticieni din spațiul nostru basarabean. Unul dintre cei mai consecvenți în ceea ce tind a spune este Gheorghe Oprea. Cumpătat, cuminte – parcă vrea să fie ca toți și în același timp ca nimeni.

La 45 de ani impresiona ochiul lumii prin „tendența de a pătrunde în tainele vieții”. Era un romantic cu ochii albaștri care încearcă să împletească într-o cunună fascinantă două culori eterne: roșul și negrul – dragostea și sobrietatea veșniciei (reflectată prin imaginea universului și a teluricului).

Era deja pe atunci un inițiat în misterul cromatic. Știa ce vrea: „să dea mișcare imaginii!”. Asta și-o dorea. Stăpâna cu temeritate mijloacele cele mai subtile ale artei plastice. Posibil, lucra în el harul, dar și abilitatea de a-l fi înțeles cu inima și cugetul pe învățătorul său Mihail Grecu, care, la una din lecțiile inițierii, i-a spus (foarte evaziv desigur) cum se obține lumina, „prin integritate”: Așa i-a zis printre altele: „Dacă vei fi ager, vei pricepe. Poți picta fără alb, dar din lucrare să izvorască lumina”. Ce bine și cât de adânc i-a înțeles povața! Acum din „Vetrele” lui Gheorghe Oprea (oricât de moderniste, sofisticate s-ar părea a fi) țâșnește lumina fulminant sau curge ca un șuvoi întrupat de căldură dătătoare de viață.

Iar lumina cea materială, trecută prin viziunea artistului devine nematerială, deplasată într-un alt spațiu – dimensiune a astralului, străină ochiului care nu vede. Apropo de pânzele „În parc”, „Peisaj rural”. Ultima lucrare impresionează tocmai prin revărsarea unei nostalgii urzită în culoare și linie expresivă. Încercam să descifrez mesajul în felul meu, până a afla de la autor cum l-a făcut dorul de casă, de meleagul drag să pătrundă în misterul culorii. „Eram în Austria și pentru că nimeni nu mă cunoștea – nu comunicam, aflându-mi refugiu în pictură” – mărturisirea îi aparține, firește, lui Gh.Oprea.

La 50 de ani ochii artistului plastic au rămas la fel de sinilii (de parcă s-ar oglindi cerul în ei), doar că (la figurat fiind spus) văd mult mai adânc și mai profetic. A prididit să-și înalțe o lume a sa, unde lucrează cu simțul și spiritul. Iar ceea ce face Gheorghe Oprea, de cele mai multe ori e pentru un spectator select, care la rândul său e pătruns de o simțire artistică aleasă. Bunăoară, „Vetrele” lui Oprea sunt niște simboluri frumoase care reflectă ritualul, inconfundabil, ce se întâmplă în preajma acestei „inimi” a casei părintești fără de care toate ar arăta

reci, obscure și străine. „Vatra” se face prezentă la toate sărbătorile neamului (de familie) – începând cu nașterea, botezul și încheind (sau continuând prin necunoscut) cu plecarea în veșnicie. Acest „obiect” (arhaic), păstrat azi mai mult în memoria noastră, implică și leagă suflete – vecinii prin vatră (focul cuptorului și căldura lui) se înnemuresc. E o relicvă ancestrală pe care nu oricine o pune în valoare azi.

Gheorghe Oprea a intuit de la începutul carierei sale misiunea de ocrotitor al Luminii și căldurii strămoșești. Și o face ca un fiu cuminte al neamului, fără a se lăsa speriat de trecerea timpului. Dar încearcă din acest pelerinaj să „culegă” înțelepciune și forțe pe care mai apoi le transformă ca un magician în imagini vibrante și vorbitoare.

Apropo, de lucrarea „Masa așteptării”, care mi se pare cea mai expresivă în sensul simbolic al ideii redată. Plasticianul nu pur și simplu a imprimat (fotografic) așteptarea – prin felul său de a percepe graiul cromatic a dat palpatie, fast clipei care se cheamă „așteptare”. Același lucru se întâmplă și în tripticul „Sărut”, în „Motivale primordiale” sau portretele contemporanilor săi, prin care artistul își demonstrează dragostea sinceră, pioasă față de aproapele său. Or, vorba criticului Ion Ciocanu: „Ai impresia că tablourile lui Gheorghe Oprea sunt însuflețite de văzduhul casei părintești”.

A avut multe expoziții, are titlul onorific de „Maestru în Artă”, este președinte al Salonului de Arte frumoase Gheorghe Oprea! Mereu altul, totdeauna același, – liric, dar și sobru, cumpătat, dar uneori (prin culori) frenetic. De fapt un norocos, căruia în cale providența i-a așternut mai multe căi: putea să cânte ca și tatăl său Mihai Oprea – lăutarul; ar mai putea fi și poet, căci printre culori, cine poate citi, descoperă firul magic al cuvântului. Posibil, unde nu-i ajunge grai cromatic, pictorul apelează la cel verbal. Și-i reușește de minune, cred eu, și argumentez printr-un poem care mi-a furat privirea

*Umblu cu prezentul
Dimineața și seara gonesc timpul
clișeele mele – chinuite și grele
N-am dovedit să le spun
Nimic –
Duc dorul de ele (Gh. Oprea)*

Zilele acestea în incinta Muzeului Național de Artă din Moldova, unde-și câștigă și tainul, plasticianul Gheorghe Oprea își va expune pânzele – mai vechi, mai noi – toate, însă, binecuvântate de lumină.

*Claudia PARTOLE,
Moldova suverană, 2001, 24 mai*

GHEORGHE OPREA ÎNTRE POEZIA TRADIȚIEI ȘI GEOMETRIA MODERNITĂȚII

○ Artă lipsită de stridențe, ca o existență țărănească

În pragul Zilei Internaționale a Muzeelor, în incinta Muzeului Național de Arte Plastice din Moldova, a avut loc vernisarea expoziției personale a pictorului Gheorghe Oprea. Organizată cu prilejul aniversării a 55-ea a nașterii și cu ocazia decernării titlului de „Maestru în Artă”, expoziția însumează lucrările autorului din ultima perioadă.

Născut în 1946 în satul Târnova, Edineț, învață la Școala Republicană de Arte Plastice, urmează apoi Facultatea de Arte Plastice de la Institutul Pedagogic „Ion Creangă” din Chișinău. Activitatea expozițională a maestrului începe cu anul 1975, prin participarea la expoziții republicane și internaționale de artă plastică. Individualitatea de creație i se conturează însă distinct la mijlocul anilor '80, pictorul activând în cadrul Muzeului de Arte Plastice peste 20 de ani.

Operele de artă, circa 60 la număr, aranjate în sală cu multă iscusință de maestrul însuși, formează un tot întreg bine încheiat, care radiază o energie caldă și plină de calm. Studiind meticolos particularitățile coloritului și ale ornamentelor covoarelor moldovenești și, în același timp, distanțându-se de arta meșterilor populari, pictorul a introdus în arta sa poezia folclorului național, gama ei majoră policromă, bazată pe îmbinarea culorilor roșu, galben, verde și negru. Astfel a fost creat un colorit original al pânzelor sale, ce s-a îmbogățit prin percepția metaforică poetică a comorilor folclorice. Pictorul Gheorghe Oprea nu consideră nimic mai scump pe lume decât pământul pe care s-a născut, a crescut și pe care îl cântă și îl glorifică în pânzele „Motiv primordial”, „Vatră”, „Cuptor”, „Formele căldurii”.

Poate că în pânzele lui Gheorghe Oprea nu există o analiză psihologică subtilă a personajelor sale, însă freamătul vieții, chipurile oamenilor pașnici pe meleagurile natale este redat în culori vii, convingătoare. Aceste pânze ale pictorului se evidențiază, de asemenea, prin calitatea și simplitatea compoziției, prin laconismul expresiei și căutării de rezonanță epică. Ele denotă o întoarcere spre culorile tradiționale ale covorului național, compozițiile sunt sobre, lipsite de zorzoane și efecte stridente, bunăoară: „Clopotnița”, „Dialogul anotimpurilor”, „Interior negru”. Impresia că tablourile sunt însuflețite de văzduhul casei părintești, de atmosfera satului

nostru, de oamenii acestuia se verifică ușor la vizionarea diferitelor tablouri în scopul evidențierii particularităților lor comune. În multe opere expuse autorul face o frumoasă aluzie la covorul nostru național, chiar dacă acesta apare numai sub forma câtorva linii și culori specifice lui.

Printre pânzele de rezistență, care rețin numaidecât atenția vizitatorului, se remarcă un triptic pe care autorul l-a numit „Sărutul” – o odă plastică închinată dragostei. Aici autorul meditează asupra vieții, asupra începutului și sfârșitului. Preocupat de fenomenul succesiunii timpului, asemuit cu un cerc închis, autorul găsește un punct de reper în această continuă mișcare, care-i promite să nu dispară fără a lăsa o urmă în viață. Punctul de reper este dragostea, pentru că omenirea există și va exista datorită dragostei și că tot ce e veritabil și valoros se naște din acest sentiment mareț.

Pe lângă peisaje, naturi statice, interioare țărănești, un loc aparte îi revine portretului: „Scriitorul Iacob Burghiu”, „Portretul lui Ion Hadârcă”, „Andrei Strâmbeanu”, „Valentin Goga”. Deși executate într-o manieră liberă, accentul abordat de pictor în genul portretisticii este autoportretul, prin care artistul încearcă să aprecieze stadiul de formare profesională, adresându-se simțurilor sale lăuntrice.

Această galerie vine să ne convingă o dată în plus că pictorul Gheorghe Oprea valorifică plenar realizările maturității sale creative.

*Irina DEVIZA,
Săptămâna, 2001, 25 mai*

ВЕЧНА ЛИШЬ ИСТИНА

- *Корр.:* Как восприняли цифру 55, и что для Вас означает Ваш юбилей, к которому приурочен этот восхитительный вернисаж?

- **Г. Опря:** Свое 55-летие воспринял как некий непреложный факт, который никак нельзя было обойти. Другое дело, с чем пришел к этой цифре, что нового принес своим поклонникам, зрителям. В этом смысле, должен признаться, мне повезло. Последние годы были для меня весьма насыщенными и плодотворными. Именно за прошедший период времени я создал такие картины, как „Пороги”, „Подсолнух”, „Стол ожиданий” „Печка”, „Пасхальные ягнята” и др. Принимал участие в ряде выставок в Молдове и за рубежом.

То есть, цифра 55 нисколько не пугает, а, скорее всего, обязывает. Тем более, что тем и планов хватает.

- *Корр.:* Демократизация многое изменила. Как в плане экономическом, так и в социальном. Открываются многочисленные культовые сооружения. Что вы думаете об искусстве иконописи?

- **Г. Опря:** Горько сознавать, но у нас в республике нет настоящих мастеров, специализирующихся на иконописи. Просто их нигде не готовят. А зря. Ибо те „специалисты”, которые берутся оформлять интерьеры церквей, культовых сооружений, храмов, иначе как чудаками не назовешь. Зачастую, понятия не имеют о Библии, Евангелии, не знают историю религии и не соблюдают церковные каноны. Например, Святого Георгия можно увидеть в различном одеянии, и зачастую его облик далеко не соответствует преданиям. Казалось бы, незначительные детали, а в совокупности они разрушают наши представления о библейских и Евангельских преданиях. Поэтому, видимо, назрела необходимость создать при Университете искусств специальный факультет, или же отделение иконописи и иконографии.

- *Корр.:* Известная истина – рынок диктует свои правила. Чтобы выжить, необходимо произвести и суметь реализовать свою продукцию. В скверике, у памятника Михая Эминеску, что возле Органного зала, выставлены на продажу многочисленные картины. Как вы думаете, они представляют художественную ценность?

- **Г. Опря:** Как бы не так! Далеко не все работы, выставленные на продажу, являются произведениями искусства. Псевдоискусство ради денег – вот что продается в скверике. С одной стороны, можно понять тех „творцов” Им нужно кормиться, рассчитываться за коммунальные услуги, приобретать лекарства. В душе я искренне жалею их. Но, вместе с тем, сожалею, что они не проявляют должного мужества и принципиальности в отказе от тиражирования ширпотреба. Тем самым они насаждают безвкусицу. Художник-профессионал порой годами работает над картиной. Поэтому бесценны творения великих мастеров Леонардо да Винчи, П. Ренуара, Ф. Гойи, Врубеля, Айвазовского, Моне, Васнецова, Григореску, Рериха и многих других. То, что легко дается – быстро забывается. Вечна лишь истина.

- **Корр.:** Какова, на ваш взгляд, судьба новых течений в изобразительном искусстве?

- **Г. Опря:** Равна той, которая основывается на искусственных, кичевых работ. Все проходит, как с белых яблонь дым... То, что основано на переживаниях, на муках и радостях, на жизненно важных процессах – имеет долгую судьбу. Постмодернизм – пройденный этап. Сейчас изобразительное искусство захлестнул постпостмодернизм. Заметь, два раза слово „пост”.

Сам я был увлечен в свое время французским импрессионизмом, часами любовался картинами Моне, Сезанна. В один прекрасный день я понял, что импрессионизм мне чужд. Зная лишь по учебникам Францию, ее народ, культуру и обычаи, никак не изобразить быт, нравы, отдельные явления и события этой страны. И тогда я твердо решил „вернуться” в Молдову. К своему дому, фольклору, к родной земле и людям, проживающим здесь. Стал глубже вникать в истоки культуры и быта, изучать молдавские ковры, слушать мелодии, любоваться хорами. Таким образом приобрел свое я. В результате появились такие картины, как „Ватра”, „Праздник печной трубы”, „Родник”, „Кэруца”, „Поцелуй” и др.

- **Корр.:** А цвет? Что означает для вас цвет?

- **Г. Опря:** Почти все. Цвет – важное средство выразительности, передачи внутреннего состояния, настроения. Наконец, цвет – это способ мышления, ибо можно усвоить науку о пространстве и времени, рисунок, понятия объема, композиции и гармонии, но если не владеешь даром правильного выбора цветов и их пропорционального размещения на холсте – ты не художник.

У Рериха кони изображены красным цветом. Но это нас не смущает. Скорее, наоборот – создает мистику, усиливает интерес к работе, придает ей неповторимую динамику.

В своих картинах часто прибегаю к черному цвету. Это цвет земли, символ вечности, глубины. Это и трудная доля нашего народа. А черный цвет в сочетании с белым – нескончаемая борьба за жизнь, во всех ее проявлениях.

Каждый раз, когда начинаю новую картину, подхожу к мольберту и ставлю 2-3 мазка. Затем развиваю мысль, придаю ей полноту и смысл, решаю композиционные задачи. Процесс творчества весьма труден, он складывается из многочисленных компонентов. Зато когда делаю последние штрихи и картина приобретает смысловую нагрузку – радости моей нет предела. А ты говоришь – 55. Чепуха все это! Сколько еще интересного впереди!

*Михай БЕНДАС,
Молодежь Молдовы, 2001, 30 мая*

PARABOLĂ CU O CĂRUȚĂ, O VIOARĂ ȘI MULTE, MULTE COVOARE

Taică-său, firește, voia să-l vadă lăutar. Poate undeva, în vreo tainiță ferecată a sufletului său de țăran gospodar, îl și mistuia această dorință, căci rar lăutar care n-ar dori ca odrasla să-i pășească pe urme. Dar băiatul nu ține minte să-și fi exprimat în vreun mod această dorință. La timpul său, Mihai Oprea, spre cumplita uimire a consătenilor, vânduse căruța cu tot cu cai și cumpărase o vioară. Nu știe nimeni câte nopți, cu perdelele trase, zdrângăni el coardele instrumentului, numai că peste câteva luni, când se înfiripă în sat o nuntă, ieși cu vioara și, când o duse la bărbie, când atinse cu arcușul strunele, cinstita nuntă amuți toată: așa ceva nu mai auziră prin părțile locului. Drept că aveau în sat un viorist, dar acela cunoștea doar o singură melodie – atât! – și, de-l ruga cineva să-i cânte o bătută, o croia sub bătută; de-l îndemna un altul un vals, ciupea mai răruț strunele și, de voie – de nevoie, lumea dansa jocurile pe care le vroia. Mihai Oprea însă cunoștea pe din afară toate melodiile care răsunară cândva prin sat și, de atunci, satul parcă se mai însenină.

Fiul său, însă, Gheorghe Oprea, actualul pictor, cu expoziții în republică și în multe țări ale lumii, avea alte griji. După ce absolvii în 1974, Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”, apoi peste ani, Facultatea de Grafică a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” (1988), în care în acest răstimp pictă mult, ajunse să înțeleagă că taică-său nu degeaba vânduse căruța și cumpărase vioară: dacă nu făcea el, la timpul său, acest târg zăpăcit, cine știe câte melodii străvechi n-ar fi răsunit astăzi în Târnova Edinețului. A fost, de fapt, o viziune, căci parabola cu căruța schimbată pe o vioară l-a adus la înțelegerea că un artist, pentru a se realiza, are nevoie de un stil al său, inconfundabil. Altfel își risipește în van vocația. Și vioara tatălui său i-a adus, ca o străfulgerare în memorie, covoarele pe care le țesau la războaie gospodinele satului, în care împleteau măiestrite, ușoare figuri de Feți-Frumoși și Ilene Cosânzene, flori și alte podoabe, de li se dusesse vestea hăt departe. Și s-a apucat să studieze cu migală aceste desene. Zice: Eu, fiindcă vin de la covorul moldovenesc în arta pe care o profesez, am să fac o paranteză. Se știe că moldovenii au țesut covoare sub turci, sub ruși, sub sovietici și în toate timpurile. Poporul nostru a fost foarte chinuit. Dar continuă să-și păstreze verticalitatea, să-și imprime trăirile, durerile, năzuințele în ornamentele covoarelor.

Știind vrerea poporului de a trăi mai bine, mai demn, caut diferite modalități de a exprima această năzuință a lui, o năzuință care – de ce nu? – a fost exprimată și de covorul nostru național.

Pictând orice tablou, cu oricare tematică, covorul, acest folclor din lână și trudă, ce ne vine ca o ștafetă din amar de secole, e mereu prezent și vibrează în imaginație la orice ochire mai atentă. Orice linie, orice detaliu, fie că e vorba de un tablou cu un cuptor, ori cu o harabă, ori cu doi tineri sărutându-se, amintește neapărat de desenul covoarelor noastre de la țară, care ne trezesc atâtea nostalgii. Chiar și culorile cu care operează pictorul sunt identice cu cele aplicate pe țesătura din lână de către meșteritele noastre. Prevalează negrul, verdele, adică viața, pământul, veșnicia. Pictorul îmi spunea că nu demult, fiind la Ierusalim, a mai avut o revelație. Nepricepând graiul de acolo și, deci, nu prea contactând cu multă lume, s-a afundat în lecturi. Și brusc, citind o poezie a nu mai știe cărui autor și-a dat seama de perfecțiunea acestei poezii, de lumina ce o emana. Și a înțeles că pictura, tabloul, ca și poezia, trebuie să reprezinte o integritate, adică să însumeze o perfecțiune pe care să o sesizeze spectatorul de toate vârstele. Adică, îmi mai explică Gheorghe Oprea, chiar atunci când folosești tonuri întunecate, tabloul trebuie să fie o emanație de lumină.

Pictura lui Gheorghe Oprea este profund națională. Chiar și titlurile lucrărilor vădesc cât sunt ele de ale noastre: „Ultimul zimbri”, „Prepeleac”, „La stână”, „Clopotnița”, „Harabaua” etc. Chiar fără a le cunoaște autorul, te aduc imediat la gândul că autorul lor e de aici, de la noi, din acest spațiu, care respiră prin aer de stână, care mai poartă încă urmele de copite ale ultimilor zimbri, unde, nu la Chișinău, tropotesc perechi de cai, trăgând după ei harabale și unde ne dor încă sfâșietoarele dangăte de clopot ale aruncatelor, odinioară, în aer clopotnițe. Dar pictorul făcu un apel insistent la conștiința noastră și, în cazul tabloului „Clopotnița” (pânză, ulei, 1944), nu și-a pus neapărat scopul de a ne răvăși sentimentele. Ci, spuneam, conotația e cea de apel: această clopotniță, afiliată în aerul eteric al unei câmpii, construită din bușteni strâmbi și cu acoperișul din paie, are efectul unui veșnic memento: amintește-ți de unde-ți tragi rădăcinile, amintește-ți că viața nu e veșnică, amintește-ți de părinți și casă, căci nu dea Dumnezeu cel Sfânt să descoperi cândva că nu mai ești om.

Iar când dintr-un tablou desprinzi atâtea esențe, îți dai neapărat seama că, așa cum îi stă bine și frumos unei opere de artă, aceasta e și poezie, o poezie pictată, din care, dacă tragi bine cu urechea, răsună o melodie de vioară. Cumpărată cândva pe o căruță, întrezezi uzoarele

neîntrecutelor noastre covoare și întrezărești chiar rime: „*Sărut tristețea de pe fruntea ta, / Atâta de frumoasă și de fină/ Încât nu-mi trebuiește altceva/ Rămâi, femeie sfântă, blândă și divină!*”

Dincolo de asperitățile de stil și ritm, acest catren e, în fond, și el un tablou. Poate încă nepictat, dar, cu siguranță, purtat de multă vreme în imaginația pictorului și care, cu timpul, își va afla locul pe o pânză. Sunt, bineînțeles, versurile lui Gheorghe Oprea și atunci când, nu demult, pictorul și-a serbat cei 50 de ani împliniți, în cadrul expoziției inaugurate cu această ocazie, pe un stand binecadrat, și-au aflat locul și câteva din versurile pictorului-poet.

Probabil, Gheorghe Oprea nu s-a făcut lăutar, fiindcă nu mai avea ce să vândă de la casă pentru a-și putea cumpăra vioară. În răstimpul în care taică-său cânta pe la nunți și cumetrii veni colectivizarea. Acum, că s-a mai pricopsit nițel, ar putea să-și vândă automobilul, că, am văzut că-l are, și-i de marcă străină, dar mă tem că făcând rost de vioară, în loc să ia arcușul, ar pune mâna pe pensulă și ar picta parabola lui taică-său, care a vândut căruța și și-a cumpărat vioară.

*Eugen GHEORGHITĂ,
Curierul de seară, 4 febr, 1997.*

GHEORGHE OPREA: „STAREA CEA MAI ÎNALTĂ A PICTORULUI E ATUNCI CÂND CREEAZĂ”

- *Maricica Mărăcineanu-Călin: Nu demult în sala de Expoziții a Muzeului de Arte Plastice din Chișinău a fost vernisată expoziția dumitale personală. Ce sentimente ai trăit în legătură cu acest important eveniment?*

- **Gheorghe Oprea:** Am avut emoții foarte profunde și le mai am căci așa sunt eu, întotdeauna mi-am cam subapreciat creația proprie, neîndrăznind să mă plasez la un careva nivel, iar acum colegii, pictorii îmi spun că partea cea mai mare a lucrărilor expuse pot fi plasate la un nivel destul de înalt. Îmi dau bine seama că în astfel de cazuri mai dănuie și complementarismul, dar am avut și discuții foarte serioase și sincere și cred că plasticienii Glebus Sainciuc, Ada Zevin, Andrei Negură, Tudor Zbârnea, Ion Daghi, Vasile Dohotaru, Piotr Masnoi, Ion Tăburță, African Usov, Mihai Jomir ș. a. n-au avut motive să-mi facă aprecieri exagerate. Iar aprecierile lor nu mă fac nicidecum să mă înfumurez, ci chiar din contra eu simt că trebuie să-mi asum o responsabilitate și mai mare pentru a putea răspunde în fața societății pentru arta pe care o profesez. Căci, înțeleg bine, contemporanii mei, oamenii de rând și cei care iubesc arta plastică sunt niște judecători nu mai puțin exigenți decât criticii de artă și pictorii profesioniști. Iar eu lucrez pentru ei. Misiunea mea o văd, în primul rând, în a sluji societății.

- *M.M.-C.: Deoarece se cântă și se vorbește atâta despre armonie aș vrea să încercați a reda simfonia sufletului atunci când pictorul realizează o lucrare. Sau măcar ce simți dumneata atunci când lucrezi la șevalet.*

- **Gh.O.:** Când pictez, mă gândesc, la tonuri, semitonuri, umbre, lumini, tonalitatea rece, tonalitatea caldă, la perspectiva liniară și cea aeriană, la elementele și la integritatea tabloului. Gândindu-mă, de exemplu, la specificul național al tabloului, caut să nu ignorez categoriile psihologice, filozofice proprii majorității trăitorilor acestui pământ moldav.

- *M.M.-C.: Uneori se întâmplă cu mine ceva, mi se pare că toată lumea e preocupată de poezie. Cred că și cu dumneata se întâmplă ceva asemănător când pictezi. Ce-i cu chestia aceasta, maestre Oprea?*

- **Gh.O.:** Dar și pe mine mă obsedează poezia. Să știți că fac și eu versuri. Deci, dacă am un gând frumos, poezia este starea de

exprimare prin cuvinte a acestui gând și ea mă copleșește. Ca și, posibil, pe toți poeții. Personal, pot să-mi manifest toate calitățile numai prin arta plastică. Dar ceea ce vreau să exprim prin pictură se deosebește de ceea ce exprim în poezie. Aici se mai adaugă și altceva. Un om are necesitatea să se cunoască pe sine, pe dinăuntru, ca să zică așa, și din diferite părți.

Lucrând cu cuvântul, încep să descopăr unele aspecte care în trecut nu-mi erau cunoscute. Dar sper că ceea ce descopăr în cuvânt poate să-mi ajute și în arta plastică, adăugând calități noi. Deci, după cum vedeți, totul se leagă reciproc.

- *M.M.-C.: Se mai discută și azi despre frumusețe. Cum vezi dumneata caracterul invizibil, frumusețea sufletească, adică?*

- **Gh.O.:** Cu mult mai ușor e să pictezi un om cu o minte lucidă, după un caracter blând, citit pe față. În asemenea caz însăși natura lui ne oferă condiția pentru a copia frumosul oamenilor ce ne înconjoară.

- *M.M.-C.: Văd la dumneata un triptic care se numește „Sărutul”. Ce ai vrut să sugerezi prin această lucrare?*

- **Gh.O.:** Lămuresc foarte simplu. La această poartă moldovenească se sărută doi tineri, cu sărutul lor parcă încuind-o, parcă descuind-o. Aveam întotdeauna impresia că acești tineri pentru a deschide poarta, ar trebui, în primul rând, să întrerupă sărutul. A doua parte reprezintă niște cocostârci în cuiburile lor, pe un copac, bineînțeles. După sărut, cocostârcii trebuie să aducă ceva. Al treilea tablou reprezintă un copac prefăcut în prepeleag, pe el se usucă oalele. Bineînțeles, e vorba de căsnicie. Acest triptic, de asemenea, l-am construit pe baza unor calități psihologice-filozofice. Am pictat lemnul uscat, iar în centru am pus poarta cu gardul. Sărutul tinerilor înviorează. Pentru a face aceste tablouri, m-am bazat pe tradițiile naționale. Aș vrea ca ele să fie cunoscute și înțelese.

*Maricica MĂRĂCINEANU-CĂLIN,
Moldova literară: Supl. al ziarului „Moldova suverană”,
1997, 26 febr.*

GHEORGHE OPREA

Dacă, referindu-ne la creația lui Gheorghe Oprea, s-ar cere să-i aplicăm doar un singur calificativ, ar fi de spus că ea este profund națională. Prin culoare și forme, investindu-și talentul și hărnicia, pictorul a ținut să exprime firea, sufletul poporului său, precum și irepetabila frumusețe a plaiului natal. Artistul evită însă impetuoșitatea culorilor aprinse, ațâțătoare, chiar dacă acestea sunt specifice pământului nostru, preferând tonuri întunecate, din cele „purtătoare de viață” – negrul țăranii, roșul vinului, maroul de toate nuanțele – culori din care provine varietatea vieții din jur.

Predilecția tematică a pictorului o constituie niște subiecte actuale oricând, în toate epocile, indiferent de formația lor socială. Este vorba de sentimente veșnice prin esența lor: dragostea de baștină, căldura unificatoare a casei părintești, atitudinea trepidantă față de tot ce crește și trăiește alături, precum și de conștientizarea aceluia loc pe care-l ocupă în această lume propriul tău eu.

Tabloul *Vatra* (pânză, ulei, 1993) ne înfățișează un interior modest de casă țărănească, locul dominant aparținând unui cuptor, care, acest lucru este ușor de sesizat, e făcut de o mână de bun meșter și de bun gospodar. Cuptorul însă nu pare deloc un element arhaic, ba, dimpotrivă, e un constituent activ, absolut indispensabil modului de viață pe care-l duc oamenii din această casă. Lemnele pregătite pentru a se face focul, vesela simplă – evident, toate acestea se află aici la locul destinat anume lor, pentru a fi folosite oricând de gospodină. Interiorul, deși e de o uluitoare simplitate, face să-ți tresalte inima din piept, mai ales dacă ești un om de proveniență sătească, pentru că tot ce reprezintă tabloul îți este foarte cunoscut și foarte drag. Anume simplitatea și sinceritatea îi imprimă tabloului un conținut extrem de bogat și o emotivitate palpantă. Cel ce va zăbovi în fața lucrării și îi va percepe cu sufletul culorile și contururile va trăi sau va retrăi sentimente nostalgice, profunde. Iată lumina și căldura pe care le emană lemnele trosnind în cuptor. Iată-l pe tata așezat pe un scaunel care din când în când le împrăștie ca vatra să devină mai fierbinte... Iat-o pe mama așezând pâinea în tăvi... Și... iată și mireasma amețitoare a pâinii proaspete, abia scoase din cuptor...

Una din ultimele lucrări ale pictorului este tripticul *Sărut* (pânză, ulei, 1995-1996). Dându-și bine seama că este aproape imposibil să percepi în totalitate caracterul efemer și fragil al conceperii unei vieți

noi, autorul apelează la culori luminoase, de pastel și doar foarte rar la culorile sale preferate – cele întunecate. Și forța de convingere a lucrării se datorează anume reușitei corelații coloristice, ritmul echilibrat de linii și contururi, atmosferei unificatoare de culori. În secțiunile laterale ale tripticului vedem copaci bătrâni, cu crengi rețezate, însă anume în el își face cuib o familie de cocostârci, fapt simbolic ce semnifică nu numai viitorul păsărilor, ci și pe cel al copacilor...

Autorul meditează permanent asupra fenomenului de succesiune în natură. Abia născându-se, omul intră și el în acest nesfârșit cer. Cum și unde să-și găsească punctul de reper, pivotul care i-ar permite să nu dispară fără a nu lăsa nici o urmă (o urmă benefică!) în această continuă mișcare?! În secțiunea din mijloc a tripticului vedem punctul de reper găsit de pictorul Gheorghe Oprea – este vorba de *Dragoste*. Un tânăr și o tânără s-au contopit într-un sărut pătimăș. Pentru dâșii, acest sărut este o revelație, tinerii fiind ferm convinși că nici până la ei și nici după ei nimeni nu a trăit și nu va trăi un asemenea sentiment. Autorul nu încearcă să-i convingă cumva că greșesc. Compozițional, pune accentul pe partea de sus a acestei perechi unite într-un tot unitar, sufletele celor doi plutind în euforie anume aici, în această parte. Artistul însă e înțelept, știind bine că printr-o asemenea trăire revelatoare oamenii au trecut și vor trece mereu, pentru că omenirea există numai datorită dragostei și că tot ce e veritabil și valoros se naște din acest sentiment. Copacii care seamănă unii cu alții ca niște frați (secțiunile laterale), porțile din scânduri la fel (secțiunea centrală) plus cerul omogen și întregul colorit, elaborat cu o deosebită minuțiozitate – iată modalitățile prin care se obține integralitatea tripticului. Deși fiecare din componentele lui are o încărcătură semantică individuală, din punct de vedere compozițional tripticul reprezintă un tot unitar. Prin acest fapt pictorul subliniază încă o dată participarea naturii, în toate aspectele ei, la succesiunea fără de început și fără de sfârșit a vieții.

Clopotnița (pânză, ulei, 1994) e o lucrare ce frapează prin perfecțiunea executării. Acest edificiu luminos, eteric, înălțându-se cu semeție spre cer, adică, spre Dumnezeu, redă o stare de suflet a celui ce l-a zidit. Omul a simțit necesitatea interioară că anume aici, în mijlocul câmpiei, să dănuie o clopotniță care, prin dangătul său, să ne mențină conștiința mereu trează. Nu contează că pereții ei sunt meșteriți din bușteni strâmbi, iar acoperișul – din paie. Important este faptul că meșterul a investit în această construcție extrem de simplă ceea ce avea el mai scump – propria inimă.

În general, toate lucrările pictorului sunt o mărturie incontestabilă a profesionismului lui Gheorghe Oprea, artist deosebit de ingenios mai ales în ceea ce privește compoziția. Nimic întâmplător sau secundar, tot ceea ce este zugrăvit ocupă locul său firesc în spațiu, acesta reieșind din contextul semantic al lucrării.

Merită a fi menționat tabloul *Cugetul basarabenilor* (pânză, ulei, 1991). Un grup de bărbați și femei stau în jurul unei mese pe care nu se află nimic altceva decât pâine și un ulcior cu vin. Structura coloristică a lucrării e obținută prin tonuri ruginii ale toamnei. S-a încheiat ciclul anual al naturii, munca acestor oameni a fost răsplătită – iată pâinea și vinul, iată oboseala plăcută născută de sentimentul datoriei împlinite. Compoziția tabloului este executată ondulat, epicentrul consultându-i masa. Primul cerc reprezintă mâinile sprijinite de masă, al doilea, acesta un pic mai larg, cuprinde capetele și picioarele celor șezând. Al treilea cerc include în curbură sa natura înconjurătoare, după care celelalte cercuri se largesc și într-un anumit moment ca și cum ies din cadrul tabloului; astfel senzația pur vizuală capătă o nouă calitate, devenind gândire, cugetare.

Euimitor și acest talent al autorului – de a crea în comun cu spectatorul. Lucrările sale nu conțin imagini cu un singur sens, nu posedă o precizie fotografică, încât să nu mai fie posibilă o interpretare pe care să și-o poată permite spectatorul cu propria sa imaginație asociativă. Fețele din lucrări sunt diferite sau reprezentate doar printr-o pată; figurile deseori nu sunt proporționale, gama de culori diferă de cea pe care o surprindem în mediul înconjurător. Dar anume toate aceste componente, filtrate prin sufletul artistului și orientate spre concepția sa despre lume, creează în ultimă instanță acea atmosferă emotivă, aproape palpabilă, acea aură ce dă senzația unui miracol. Nefiind silit să-și concentreze atenția la fețe concrete, la chipuri și caractere bine conturate, spectatorul își poate permite să ticluiască subiectul bazându-se în primul rând pe propria sa experiență de viață, adică pe cunoștințele pe care le deține, pe orizontul său sentimental, și abia după aceea căutând punctele de joncțiune cu universul intim al pictorului. Insuflă respect deosebit această tendință a lui Gheorghe Oprea de a-l angaja pe spectator în calitate de coautor, rezervându-i posibilitatea de a materializa el însuși o idee sau chiar câteva concomitent, aplicând propria imaginație. Nu oricare pictor e capabil de un asemenea gest generos. De obicei, unui artist îi vine foarte greu să accepte ultima tușă, și să considere lucrarea definitivată. El caută mereu ce ar mai fi de adăugat, târăgănând astfel clipa când va trebui să-și ia rămas bun de la opera sa.

Să contempli tabloul *Vatra* e o mare plăcere. Lucrarea vădește în deplină măsură că Gheorghe Oprea este un colorist excelent. Modalitatea aplicată de artist la plăsmuirea lucrării în cauză – contrastul de tonuri deschise și întunecate în maniera clarobscur, semitonurile lipsind aproape în totalitate – prezintă, trebuie s-o recunoaștem, un procedeu riscant. În cazul dat însă riscul e justificat. Fiecare pată de lumină, fiecare tușă e atât de „la locul ei”, toate împreună se îmbină atât de organic, încât, involuntar, compari acest tot din fața ochilor cu un mecanism foarte bun, în a cărui construcție toate piesele, inclusiv cele mai mici, sunt ajustate impecabil. Nimic nu ar fi posibil de șters din imaginea de pe pânză, nici chiar cel mai neînsemnat detaliu: orice intervenție ar provoca năruirea casei și astfel imaginea și-ar pierde integralitatea. Tabloul este valoros anume prin caracterul său desăvârșit, prin structura coloristică neobișnuit de echilibrată.

Lângă autoportretul pictorului e imposibil să stai doar câteva clipe. Față de copil, dar ochi plini de înțelepciune, care privesc blând, trezindu-ți sentimentul că acest om este conștient de predestinarea sa pe acest pământ...

Cândva, Gheorghe Oprea ne-a mărturisit că cineva l-a numit pictor-țăran. Acest cineva s-ar putea să fi avut dreptate. Căci și pictorul ară an de an – „ară” în câmpul culorilor și imaginilor artistice. Cei ce vor veni după noi vor putea afla din „brazdele” trase de Gheorghe Oprea ce fel de oameni am fost, ca anume a constituit pentru noi sensul vieții.

*Valentin IARMENKO,
Limba Română, 1996, nr.2*

UN POPAS ÎN UNIVERSUL VIEȚII RURALE

Pictorul Gheorghe Oprea a împlinit 50 de ani

Urmărind evoluția creației pictorului Gheorghe Oprea, poți constata, în primul rând, ferma sa tendință de a ajunge la o sinteză a artelor. O sinteză pe care va încerca s-o realizeze prin aplicarea mai multor tehnici aparținând unor genuri diferite: grafica, pictura, sculptura și, mai cu seamă, genurile decorative, elementul arhitectonic completând specificul pânzelor sale. Este un penel ce individualizează spațiul, folosește un colorit viu, un desen viguros, conturând o compoziție dinamică, aptă să înregistreze la un mod cu totul personal realitatea observată. O realitate în care culorile, așezate tranșant, creează imagini pline de lumină.

Astfel, îmbinând suprafețe decorative, pline de materialitate, cu expresii plastice ce formulează un anume simbol, de esență filozofică, pânzele sale reușesc să constituie, în ultimă instanță, un spectacol al imaginii pe cât de original și surprinzător, pe atât de viu și palpitant.

Portretul, natura statică, peisajul, interiorul sunt subiectele de predilecție ale lui Gheorghe Oprea, „culoarea” sensibilității naționale marcând personajele, ambianța, formele obiectelor, structura arhitectonică a lucrărilor sale. Cele mai multe din ele ne propun un popas în universul vieții rurale în care autorul – iar împreună cu el și noi – regăsește armonia și puritatea unei lumi păstrătoare a unor valori prin care se face identificabilă în marele concert comunitar al umanității.

*Sofia BOBERNAGA,
Flux, 1996, 23 aug.*

Trăim zile în care gândirea tinerei generații a rupt lanțurile grele din perioada stagnării și se vrea ridicată către înălțimile marilor reformatori în artă de începutul secolului – Piet Mondrian, Paul Klee, Fernand Leger, Georges Brague sau alți înaintași notorii. Acești tineri, care de fapt sunt pe prima treaptă a maturității profesionale, tocmai la vârsta aptă de a dirija, de a institui noi legi, proclamă crezul lor protestatar, revendicând o artă antinaturalistă, antiacademistă ca și acum 100 de ani. Acest fenomen îl putem numi o mișcare încă

necoerentă, în care direcțiile artistice, destul de numeroase nu sunt încă clar delimitate. Cert însă este că fiecare dintre tinerii plasticieni își caută modul, maniera, stilul întru formarea eu-lui său.

Un rol animator în acest climat agitat îi revine și pictorului Gheorghe Oprea.

Creația sa deja cunoscută publicului nostru pornește de la viziunea raționalistă a unui cubism foarte personal. Deoarece cubismul autentic a lui Braque și Picasso prevede o desfășurare spațială a volumelor, ceea ce Oprea respinge. În tablourile sale lipsește spațiul, el se oprește numai la delimitarea petelor de culoare în cadre geometrice. În cazul acesta apare o asociere cu neoplasticismul lui Mondrian, care de fapt se baza pe principii raționale opuse emoției și în general individualității, preferând culorile pure. În cazul creației lui Oprea vedem o simbioză a curentului constructivist cu geometrismul covoarelor moldovenești. Ne bucură faptul când recunoaștem atragerea sa permanentă de arhaicul fond al culturii populare. Putem afirma că Gheorghe Oprea are o experiență considerabilă. Este cunoscut publicului prin expozițiile sale personale, prin participarea sa la fiecare expoziție colectivă. El este unicul dintre creatorii care admiră lumina și zgomotul zilei, dezaproband solitudinea, visarea izolată, melancolia, pesimismul. Această notă optimistă o simțim în amplitudinea intereselor sale profesionale și mondene – este pasionat de poezie, muzică, filozofie, care în creația sa își găsesc nemijlocit loc prin filiera culorilor.

E surprinzător că atunci când pictează după natură, peisaj, natură statică, portret se degajă de culorile reale, gama sa coloristică nu este dictată de retină, ci pornește din adâncul simțurilor și nu numai ale sale proprii, ci și ale celor strămoșești. Stând în fața acestor tablouri ai o reală senzație de un stil arhaizant, învechit, ce pretează la covoarele vechi moldovenești. Majoritatea lucrărilor sale au acel colorit dominant de un verde brun cu numeroase nuanțe de ocru, ce ascund în interiorul lor un vis nerealizat, trist, dureros. Acestea sunt pânzele „Cer și pământ”, „Interior țărănesc”, „Vatra”, „Praguri”. Pe lângă peisaje citadine, naturi statice, interioare țărănești, un gen de loc neglijabil este portretul în creația sa: „Autoportret”, „Leo Botnaru”, „Glebus Sainciuc”, „Modest Musorgskii”. Deși executate într-o manieră liberă, chiar abstractă, accentul abordat de pictor în genul portretisticii este autoportretul, prin care artistul încearcă să aprecieze stadiul de formare profesională, adresându-se simțurilor sale lăuntrice. Din cazul autoportretului lui Gheorghe Oprea rezultă încă o stare instabilă, aflându-se în căutarea valorilor substanțiale, ce țin de lumea

lăuntrică. În portretul compozitorului rus Musorgskii, ca și în cel a lui Leo Botnaru, pictorul este preocupat de problemele tehnice ale operei, reușind prin mijloace tehnice să descopere codul genetic al acestor oameni remarcabili de creație. În structura coloristică a operei sale se observă o predilecție pentru tonuri cromatice, între care se stabilește o coeziune conciliată. Dar uneori apare și o răbufnire afectivă față de raporturi clare puternice între nuanțe de culori limpezi, cristaline, ca în natura statică cu flori de vișin.

Întreaga operă a pictorului Gheorghe Oprea se înfățișează ca un decor plat, fără profunzime, în poziție frontală, pentru a dispune vizitatorului clipe de a se opri, de a-și concentra vederea asupra culorii și a raporturilor dintre forme, care denotă o conștiință artistică receptivă la tot ce este de valoare națională.

*Sofia RUSU, critic de artă,
Femeia Moldovei, 1995, Nr.8*

FARMECUL COPILĂRIEI SAU FANTEZIE ȘI REALITATE ÎN OPERA LUI GHEORGHE OPREA

Pentru fiecare dintre noi copilăria înseamnă neobișnuit de mult. E o perioadă de timp din viață, ce trece repede ca o clipă. Dar anume în această perioadă omul posedă harul receptării nemijlocite și pure a universului din jur, anume acum omul acumulează impresii și senzații pentru mai târziu.

Cu atât mai mult, un artist, un pictor păstrează până la sfârșitul vieții sale capacitatea de a vedea lumea netendențios, sincer, de parcă ar vedea-o prima dată. Probabil, multe impresii din copilărie deseori sunt transpuse pe pânzele pictorului.

Bineînțeles, uneori aceste impresii cunosc o metamorfoză complicată, ele sunt dublate de experiența și cunoștințele de viață ale artistului, în virtutea cărui fapt aceleași impresii capătă alte nuanțe. Însă uneori memoria trecutului pune stăpânire fermă pe gândirea artistului, și atunci el poate crea tablouri ce poartă amprenta lumii miraculoase a copilăriei.

Pictorul Gheorghe Oprea s-a născut și a crescut la țară. Și amintirile, care-l leagă de copilărie, de visurile și fanteziile sale din acea epocă, astăzi sunt transpuse în creația sa. Poate de aceea Gheorghe Oprea este și foarte original, este o individualitate artistică ce-l deosebește mult de contemporanii săi.

Dar să nu vorbim de biografia de creație a pictorului. Să încercăm mai bine să ne imaginăm lucrările maestrului într-un racurs neobișnuit. Principalul e să înțelegem că multe pânze ale lui Gheorghe Oprea constituie un fel de călătorie în spațiu și timp, în care făgașul spre realitate trece prin imperiul fanteziei. Anume despre corelația dintre elementul real și cel fantastic am vrea să vorbim, referindu-ne la creația lui Gheorghe Oprea.

Nu e secret că voința maestrului poate modifica radical multe imagini, detalii sau secvențe reale. Exagerarea proporțiilor, construcția voluntară a perspectivelor, corelația dintre acestea pot alimenta fantezia de creație a pictorului. Important este ca în lucrările sale să nu dispară impresia unitarului.

În pânzele lui Gheorghe Oprea această impresie a unitarului nu dispare, nu depinde de subiectul pe care și-l alege pictorul, fie real sau fantezist. Pictorul poate valorifica un anumit eveniment din propria sa viață, să zicem, amintirea cu privire la prima sa dragoste („Fata

în căruță”). În această pânză parcă totul e real: și fata, și căruța, și știuleții de porumb împrăștiați la nimereală, care sugerează un ritm interior. Și totuși, datorită soluției decorative, pe fundalul spațiului negru, pe care se conturează toate obiectele, pictura creează impresia unei fantezii îndrăznețe și a unei anumite stări de spirit. Obiectele reale, oamenii surprinși în acest spațiu și timp parcă ar pierde ceva din calitățile lor reale.

Dar poate există și o altă soluție conceptuală, să zicem, când pictorul se adresează evenimentelor din trecut. Însă motivele pânzei nu sunt luate direct din realitatea înconjurătoare, ci din lumea sa interioară. Pânza picturală „Mielul pascal” este o încercare de a transpune în imagini un subiect biblic. Doar se știe, că înainte chiar de Iisus Hristos, mielul era considerat simbol al purității, sacrificiului și smereniei. Valorificând această idee reală cu privire la sacrificiul făcut de Hristos în numele mântuirii omenirii, Gheorghe Oprea recurge la motive fantastice. Pe fundalul negru al pânzii, în mod intenționat, e zugrăvită nemărginirea timpului și a universului. Iar cei doi miei simbolizează înțelepciunea biblică, ce se transmite secole la rând. Anume mieii constituie dominantă focalizatoare a compoziției, iar desenul ritmic al covorașului conferă pânzei picturale o semnificație fantastică.

Un alt aspect prezintă elementele reale pe pânza compozițională de sorginte fantastică. Ce poate fi, spre exemplu, mai real și mai banal, decât o sobă? Într-adevăr, în fiecare casă țărănească, soba este un element indiscutabil. Însă în lucrarea picturală a lui Gheorghe Oprea e reală doar baza constructivă. Pictura sugerează ideea că soba este clădită din mici cubușoare, ce depășesc concepția unitară și această sobă deja nu mai poate fi numită absolut reală. Soba parcă e dominată de spațiu și aparține unei sfere miraculoase. Te întrebi involuntar ce e la mijloc: realitate sau fantezie? Desigur, e realitate, dar și fantezie. Concomitent, acestea fiind alternate și fuzionând mereu în același spațiu. Penelul pictorului este destul de parcimonios. Ca și cum nu ar fi tentat de bogăția culorilor. Culoarea pentru pictor nu este o realitate, ci un material maleabil, flexibil, din care el creează aceste fantezii și „realități”.

Îmbinarea ritmului culorilor și detaliilor constituie una din particularitățile lucrărilor acestui pictor. Uneori fantezistă devine însăși melodia pânzelor sale, tot așa cum melodioase și solare, în același ritm cu desenul, sunt covoarele moldovenești. În fiecare caz, această melodie diferă, nu se repetă, ci modifică, conferă alte metamorfoze realității.

Deseori însăși culoarea te obligă să eziți, neștiind ce ai în față:

realitate sau fantezie. Cum se întâmplă, spre exemplu, în pânza „Clopotul”, în care iarăși constatăm o uimitoare fuzionare între realitate și fantezie. Într-adevăr, clopotul masiv parcă e gata să sloboadă dangăte, care se răsfrâng, reverberează în spațiul imens, în infinit. Și te întrebi dacă galbenul pânzei e culoare reală sau redă razele răsfrânte ale soarelui? Desigur, noi avem senzația realității palpabile, datorită culorii abundente. Însă plasticitatea și expresivitatea pânzei anihilează senzația că plonjăm într-un miracol al fanteziei.

În unele pânze ale lui Gheorghe Oprea surprindem un ritm liniar pe care se și edifică imaginile, compoziția. Nu importă ce imagine avem la mijloc, nuiielele unui gard, pe care stă cocoțată o cloșcă, sau un câmp arat și cultivat, pe a cărei suprafață se văd urmele lăsate de o vulpe. Și într-un caz, și în altul, există o structură ritmică, ce sugerează spațiul fantastic sau o mișcare reală.

Definițiile obișnuite – naturi statice, peisaje, portrete – nu spun totul în creația lui Gheorghe Oprea. Probabil, de atâta lucrările sale uneori amintesc de decorurile teatrale, iar în decoruri realitatea întotdeauna e insesizabilă. Imaginile parcă ar fi reale, însă, după un timp oarecare, pânzele lui Gheorghe Oprea nu-ți sugerează vreo acțiune sau un obiect, ci mai degrabă o senzație, un sentiment, o stare de spirit. De regulă, acest sentiment e alarmant, ce îți cauzează o anumită tensionare interioară. Această stare de spirit ne constrânge să ne contopim cu imaginea sesizată, așa cum se contopesc într-un tot unitar iubii în ultimul lor sărut din pânza „Poarta”. Iar când spațiul interior se închide pentru noi, atunci noi înșine devenim o realitate din cadrul acestei pânze.

Am putea, desigur, să analizăm în mod detaliat și minuțios creația pictorului Gheorghe Oprea, disecând fiecare imagine. Însă în această manieră de analiză există ceva ce are comun cu nonsensul, deoarece creația pictorului e concomitent realitate și fantezie, ce fuzionează în mod straniu și inseparabil.

*Natalia CERNÎȘEV,
critic literar,
Curierul de seară, 1995, 5 sept.*

LA „VATRA” LUI GHEORGHE OPREA

*Ca fiecare creator adevărat, Gheorghe Oprea consideră,
că cea mai reușită operă de artă o va realiza încă...*

Oricât ar fi de problematic cotidianul nostru, sufletul e întotdeauna în căutarea necunoscutului, sub care ar voi să afle o lume de mister și de sublim. Fiindcă fără de ea s-ar simți sărac și umilit, asemenea celor văduviți de părinți.

Știam că în ajunul sărbătorii „Limba Noastră”, pictorul Gheorghe Oprea a inaugurat din nou, de astă dată în incinta Muzeului Republican de Arte Plastice a Moldovei, o expoziție personală. Într-o zi hotărâsem să intru, fiind sigură că aici îmi voi bucura „ochiul inimii” din plin. Și nu am avut nici o îndoială în privința hotărârii mele, pentru că chiar de la bun început mă vrăjise universul de culori și lumini, în care nimerisem. În jur adia a prospețime și liniște, că aproape te sfiai să respiri, să pășești. Operele de artă, circa patruzeci la număr, aranjate în sală cu multă iscusință de însuși maestru, formau un tot întreg bine încheat, care radia o energie caldă și calmă.

„Noaptea cu lună” își cobora culorile și liniștea nu numai pe stogurile clădite ziua de harnicii gospodari, dar și în inimile curioșilor spectatori. Iar alături o „Clopotniță”, care abia mai rezista timpului, din clipă în clipă urma să anunțe pericolul ce se abate peste sat. E o stare de zbulucium, de iarnă, prin care ne poartă pictorul, ca apoi să ne ducă în cerul cu stele, unde se odihnesc, blânzi și gingași, „Mieii pascali”, jertfiți de sărbătorile Paștelui. Un „Plai natal” cu primii muguri ai „Primăverii”, iar mai târziu cu „Liliacul” cel mirositor, dăruit cândva, în adolescență, fetei dragi, dezvăluia o taină frumoasă a pictorului. Era taina în care se ascundea dorul de Târnova Edinețului, despre care păstrează bogate amintiri de copilărie și cele mai candido sentimente de bunătate și dragoste.

Aici lăutarul Mihai Oprea, tatăl său, a cântat și a înveselit satul de sărbătorile mici și mari încă din îndepărtata lui tinerețe. Era unul din lăutarii, despre care se spune că „mușcă dealurile și văile cu cântecul”. Gicu, feciorul său, simțindu-se și el artist, nu s-a mulțumit numai cu statuiele de lut, pe care le plămădea pe malurile iazului. A părăsit Târnova pentru a învăța la Școala Republicană de Arte Plastice, apoi la Facultatea de grafică a Institutului Pedagogic de Stat „Ion Creangă”, ca după nouă ani de studii să redea în culori farmecul simțului său artistic.

Îmi vorbea cu multă vervă și sinceritate despre felul lui de a fi în artă, în viață. Mi-a spus că e pictor de atelier, și imaginile, ideile sale le trece mai întâi prin sита lumii sale interioare, acolo unde stă cenzorul său cel mai sever decât toți, ca apoi să le dea viață în lumina, pe care și-o dorește. Mereu e în căutarea „sinelui creator”, care se vrea mai iscusit, mai inconfundabil decât este. Pentru aceasta își sacrifică sămbetele și duminicile, păstrându-le adevărata lor menire doar în sufletul său. Profesează cu multă abilitate peisajul, natura statică și portretul, astfel însuflețind viața în multitudinea aspectelor ei.

Aici o floare oprește secunda în loc, ceva mai departe vezi un țăran intrat în grijile toamnei, iar poetul cu ochi negri și adânci, chiar și de pe pânză contemplează lumea poeziei sale. La umbra cuvântului se odihnește deseori și pictorul Gheorghe Oprea, poezia fiind un imbold în pictura sa, o întregire a ei.

Acum un an, când își deschise cea de-a cincea expoziție personală, reuși să-și înrămeze într-un colț al sălii și cele mai reușite versuri pe care le-a scris. Și nicidecum nu se confruntau cele două muze, venite din antichitate. În tablouri citeai poezie, iar în versuri vedeai imaginea, dezvăluind idei și peisaje. În cei peste douăzeci de ani de muncă cu pensula și cam tot atâția lucrați în muzeu i-au rămas aproape neatinse tinerețile: ochii de-un azuriu profund, părul negru bogat, zâmbetul binevoitor, enigmatic. De parcă ar fi luat prospețime și căldură de la acel „Simț de floare”, pe care l-a redat într-o viziune nouă, ce ține de pictura abstractă. Sau de la „Vatra” care întotdeauna a fost sprijinul gospodinei de la țară – la botez, la nunți și la înmormântări.

Ca fiecare creator adevărat, Gheorghe Oprea consideră că cea mai reușită operă de artă o va realiza încă. M-a uimit și m-a bucurat entuziasmul pictorului, convingându-mă odată în plus că sufletul poate pași „Pragurile” tuturor obstacolelor atunci, când ține calea spre cele mai înalte valori ale existenței noastre, cărora unii le zic artă, alții – frumos sau poezie. Se întâmplă, inimile noastre uneori vor să iasă din piept și să pornească singure în căutarea oazelor de mistere. Să nu trecem pe lângă ele grăbit și indiferenți, să nu ne mulțumim cu puținul...

*Lilia ARMAȘU,
Viața Satului, 1994, 8 oct.*

SPECTACOLUL UNUI TABLOU

O vară petrecută în oraș, îmi spuneam, este o vară ratată. În acest context cunoașterea pictorului Gheorghe Oprea și a lucrărilor sale a fost cu adevărat o revelație.

„Cine nu înțelege rafinamentul cromatic al unui covor sau al sculpturii ce împodobește pridvorul caselor țărănești, acela nu va înțelege nimic din valoarea artei populare și chiar a artei în genere”, susține pictorul. De la început și-a simțit retina înrudită cu melodioasa geometrie a câmpurilor, a colinelor invadate de lumină. Poate de aceea universul urban nu-i prezent în pânzele pictorului.

Originar din Târnova, de prin părțile Edinețului, plasticianul recunoaște că locurile natale au exercitat o influență decisivă asupra formării universului său spiritual. S-a născut în anul 1946, în familia renumitului lăutar Mihai Oprea. În anii 1970-1974 a urmat Colegiul de Arte Plastice „A. Plămădeală”. S-a înscris apoi la Facultatea de Arte Plastice de la Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă” din Chișinău.

S-a manifestat ca pictor începând cu anul 1975, când participă la expoziții republicane. Urmează treptele evoluției profesionale: În 1989 devine membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova, din 1974 până în prezent lucrează la Muzeul Național de Arte, în secția de expoziții. A organizat sute de expoziții de artă autohtonă atât în republică, cât și peste hotarele ei, reușind să sublinieze, cu o subtilitate deosebită, individualitatea fiecărui pictor, decodificându-le crezul artistic. Pentru ai finisa curriculum vitae, e necesar să amintim că a participat la expoziții internaționale – în Germania, România, Rusia, lucrările pictorului aflându-se în colecțiile Muzeului Național de Arte Plastice și în Muzeul de Istorie, în Galeria de tablouri din Edineț, în colecții personale din Germania, Olanda, Israel.

Patima și durerea sa este covorul moldovenesc, căruia tinde să-i dea o formă nouă, inedită. Arta plastică trebuie să pornească de la culorile și esența covorului. Pictura lui Oprea frapează prin forța cromatică, prin insolitul raporturilor de culoare. Plasticianul a introdus în creațiile sale poetica folclorului moldovenesc; gama sonoră a combinațiilor din roșu, galben, verde și negru ne obligă să vorbim despre magia cromaticii lui. Care sunt dominantele universului artistic al pictorului, univers nelipsit de metafore și simboluri? Pe pânzele lui circulă motive de ritual străvechi („Ultimul zimbbru”, „Sărbătoarea Troiței”, „Dialogul timpurilor”, „Sărbătoarea ulcioarelor”).

Dar să privim una din cele mai reprezentative lucrări ale sale, intitulată „Vatra”.

Semnificația „Vetrei” capătă dimensiuni universale.

„Am o dragoste aparte față de vatră. Am început a vedea lumea... de după horn; cele mai vii amintiri ale copilăriei sunt legate, de asemenea, de această „ființă” binevoitoare – cuptorul, pe care îl consideram membru al familiei. Nu exagerez deloc. Am șlefuit muchiile vetrei de câte ori am urcat pe ea și am coborât; dragostea mea pentru pictură a început de când mama mă pune să trag brăiele, să fac ozoare. Amintiri sacre... Vatra mirosea a pâine și a copilărie. Îmi ajutam mama la acest ritual: îi aduceam lemne, știam ce fel de lemn și unde trebuie ținut ca focul să încălzească uniform. Îmi spuneam povești privind jocul flăcărilor”.

În timpul expozițiilor vizitatorii mă întrebă unde am văzut această vatră mare, arhaică. Prin părțile lor vetrele sunt construite altfel. Cetățeni străini cercetează tabloul cu interes sporit. Prin părțile lor vetrele au dispărut de mult. După părerea mea, anume vatra este cea care ne-a unit, ajutându-ne să supraviețuim ca națiune, adunându-ne grămăjoară, în jurul ei serbându-se evenimentele vitale pentru destinul fiecărui om – nașterea, botezul, cununia, moartea. Deci, din timpuri imemorabile vatra se modifică, modernizându-se; apar cuptorul, hornul, lavițele, diferite nișe pentru obiecte de uz casnic, adică un întreg complex de elemente. Îngrijită, curățată, cu ornamentele împrăspătate mereu, vatra este recunoscută inconștient drept „centru” în jurul căruia gravitează viața unei familii.

Construcția viguroasă a tabloului „Vatra”, lucrat în plan mare, atmosfera lui stăpânită de tonuri sobre de brun, nuanțe de roșu și galben, culori de lut domol și trist, expresia de monumentalitate mărturisesc o forță de expresie deosebită.

Fiecare pictor are propriul său crez artistic, așa cum fiecare poet caută un sens al cuvintelor, care să-i aparțină în exclusivitate. Symbioza dintre pictorul și poetul cu același nume, Gheorghe Oprea, împrumută culorilor afectivitate și emotivitate, iar poeziilor sale – vibrație cromatică, intensitate coloristică: „*Floarea soarelui-mi stă-n față / cad semințele din ea / lăsând dărele de ață / ce duc lin spre fruntea mea*”.

Marcate de gândurile estetice și filosofice ale plasticianului, lucrările sale poartă sensuri simbolice prin care artistul caută să elaboreze unele răspunsuri noi la întrebările constante ale omului.

Mariana JIOARĂ,
Literatura și arta, 1994, 13 oct.

SUFLETUL COVORULUI MOLDOVENESC ÎN PICTURĂ SAU FRUMOSUL TOT E ÎN VOI, TINERI!

Numele lui Gheorghe Oprea e demultișor cunoscut iubitorilor de artă plastică, pictură, frumos, nemaivorbind de specialiștii în materia respectivă. Domnul Gheorghe Oprea este un artist plastic, pictor sau pictor-plastician cu un stagiu de peste 20 de ani, este membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova, este în prezent expoziționar la Muzeul Național de Artă Plastică. Aria lui de activitate artistică e destul de variată și bogată, metaforică în cele mai multe tablouri.

Dar mai întâi a pornit la marele și anevoiosul drum al artei de la Colegiul de Arte Plastice „A. Plămădeală” din Chișinău, apoi a absolvit Facultatea de Arte Plastice de la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”. Și tot de acest punct, început promițător de rodnică activitate artistică, se află pilonul lui de totdeauna, povețile de înțelepciune ale maestrului Mihai Grecu, cunoscutul și talentatul nostru pictor național.

Mi se destăinuie Gheorghe Oprea ce-l chinuie, frământă mai mult în arta plastică. Țin și eu deopotrivă cu el să exprim aceste gânduri cititorilor „TM”.

Majoritatea pictorilor moldoveni se bazează pe pictura rusească. Până nu demult n-am avut posibilitatea să ne exprimăm gândurile, ideile în stil și forma românească, n-am avut școli de pictură națională, multe n-am avut.

Patima și chinul gând al lui Gheorghe este covorul moldovenesc, sufletul neamului nostru – și durere, și bucurie, pe dinăuntru și pe dinafară. Covorul îl inspiră pe Gheorghe în pictură și tinde să-i dea o formă nouă, nebătătorită. Și acest lucru îi reușește pe deplin. Arta lui devine accesibilă publicului larg de vizitatori, îndeosebi, accentuează plasticianul, țăranul care nu prea cunoaște arta plastică, dar, văzându-și chipul și rodul muncii pe tablou, încearcă sentimente de mândrie și încredere, devine și mai cutezător. Covorul e țăranul și viceversa, de aceea merită o largă pânză plastică în arta moldovenească.

Cu sufletul țăranului și al covorului moldovenesc dl Gheorghe Oprea a prezentat o mulțime de tablouri la diferite expoziții republicane și de peste hotare, căci așa socoate el, arta plastică trebuie să pornească anume de la culorile și esența covorului, în care e pânzit tot, întruchipat tot sufletul și chipul neamului. Această idee

le-a sugerat-o și elevilor de la Școala de Pictură „Igor Vieru”, unde dumnealui un timp oarecare a predat lecții de artă plastică.

Lucrările lui sunt apreciate la multe expoziții atât de vizitatori, cât și de specialiști-profesioniști. Și lucru esențial, toate lucrările lui, majoritatea executate în ulei sunt caracteristice anume spațiului moldovenesc, nevoilor și străduințelor noastre cu trup și suflet. Are peste 100 de tablouri de dimensiuni mari. Temele sunt dintre cele mai variate, vădind profunzime de idei.

La finele discuției dl Gheorghe Oprea a ținut morțiș să accentueze și să facă un apel, o adresare către frumoșii nebuni tineri să vină cât mai des și cu mult îndemn și suflet în sălile de expoziție ale Muzeului Național de Artă. Veniți, fete și băieți, cu sufletul curat și înnoit la frumosul sublim național al artei! Păcatele ni se vor ierta ca și în lăcașele sfinte. Și de aceea dumnealui dorește insistent tuturor tinerilor din satul natal Târnova, raionul Edineț, un mesaj de salut și îndemn în noul an pentru prosperarea artelor plastice naționale și multă sănătate. La mulți ani și cu multă izbândă!

*Gheorghe RĂU,
Tineretul Moldovei, 1994, Nr.2*

...OAMENII DE CULTURĂ CULTIVĂ BUNUL SIMȚ

Dialog cu pictorul Gheorghe Oprea

Dacă uiți să lupți pentru a fi frumos, dacă te ocolește simțul nobil hrănit cu frumuseți cred, atunci sosește cel mai tragic moment, te părăsește Dumnezeu.

Gheorghe Oprea se vede ocrotit de Dumnezeu. Mereu în căutarea de sine, mereu indignat de indiferența oamenilor față de latura spirituală a existenței pământești, caută să-și îmbogățească sufletul și să ne bucure și pe noi cu viziuni diferite asupra lucrărilor. Stilul său de ultimă oră mai mult amintește jocul firului la țesutul covorului... Chiar se observă un sentiment deosebit față de covorul național ca parte integră a trecutului nostru, a firii noastre. Am să vorbesc succint despre câteva pânze ale lui Gheorghe Oprea, lăsând puncte de suspensie pentru gândurile, viziunile dvs. asupra lor. Pânzele „Natura statică”, „Prepeleac”, „La stână”, „Vatra” – fac tangențe directe cu trecutul și prezentul neamului nostru.

- *Ecaterina Negară: Dacă noi știm ce vrem să auzim de la D-stră, apoi cam despre ce ați dori să fiți întrebat, fac aluzie la vorba lui Sulac: „Să mă întrebați despre ceea ce vreau eu să mă întrebați...”*

- *Gheorghe Oprea: Aș vrea să fiu întrebat, ce cred despre arta plastică, fiindcă o cunosc mai bine, de unde vine și încotro se duce... Lucrând la un tablou în ziua de astăzi, pictorul rămâne influențat de starea politică ce prevalează la ora actuală. Starea social, problemele cotidiene lasă o amprentă tristă asupra imaginii, ideii expuse pe pânză.*

- *E.N.: Făcându-vă singur o analiză obiectivă asupra creației și popularității, cum credeți sunteți cunoscut în republică?*

- *Gh.O.: Fiindcă lucrez la Muzeul Republican de Stat de Artă Plastică, de-acum am spectatorul meu. Oamenii necunoscuți mă recunosc și-mi solicită prezența. Anume oamenii cu simț național și apreciază lucrul nostru.*

- *E.N.: Acum când lumea din partea noastră de soare se află într-un dezechilibru sufletesc, într-un mers nestabil, aș zice chiar neconcret, oscilează de la febră la tahicardie, Gheorghe Oprea cum caută să fie, cum trăiește el?*

- *Gh.O.: Eu, fiindcă vin de la covorul moldovenesc în arta pe care o profesez, în cazul dat am să fac o paranteză. Se știe, că moldovenii au țesut covoare sub turci, sub ruși, sub sovietici. Iată că în toate*

tinipurile poporul nostru a fost foarte chinuit. Dar continuă să-și păstreze simțul său, să-și întruchipeze trăirile, durerile, năzuințele prin diferite elemente țesând covoare. Uite, așa și eu sub povara acestor stări sociale mă străduiesc să fac ceea ce mi-i drag. Știind, cunoscând vrerea poporului de-a trăi mai bine, caut desigur diferite modalități de expunere a gândului, care-ar putea oglindi felul nostru de-a fi. Încerc să-l abat de la haos. Amintesc lumii că trebuie să revină în sălile de artă, să mai revină în sălile de concerte.

- E.N.: *Altă dată, mi se pare că Dvs erați cel care se plângea, că în țara aceasta numai pictorii plătesc pentru locul de muncă?*

- Gh.O.: Acum nu destul că se încearcă prin diferite metode să ne mărească prețul pentru arendarea încăperilor, ci suntem înconjurați de o samă întregă de probleme. Lipsesc vopselele, pânza, ramele, până și pensulele. Dacă înaintea vreme un metru pătrat de pânză costa 5 ruble, acum 70-90 rub. Cel mai trist e că nu avem ateliere normale. Ni se repartizează, de regulă, subsolurile. Ca să ai un atelier cât de cât normal, organelor de resort nu le convine, fiindcă le convine mai mult prețul oferit de organizațiile cooperatiste, atât în ruble cât și în valută, decât copeciile noastre mizerabile.

- E.N.: *Am întâlnit oameni care vor să facă bine, dar n-ai cui. Se zice, că binele care-l faci trebuie să fie primit atât de om cât și de Dumnezeu. Când ultima dată, ai făcut un bine?*

- Gh.O.: Nu trebuie să-i faci bine celui care nu are nevoie de el. Despre binele ce l-am făcut lasă să vorbească oamenii. De mai multe ori fac bine celor care mă urăsc...

- E.N.: Dorindu-vă ceea ce vă doriți, dle Gheorghe Oprea, vă mulțumim frumos de mărturisirile făcute. Credem, că cel mai sincer, mai adevărat dialog este cel dintre spectator și tablou. Iubitorii de frumos, spectatorii să vă caute, să vă deranjeze cât mai des. Iar căciula Moldovei să-și amintească de adevărul, că bunul simț al oamenilor îl fac scriitorii, pictorii, muzicanții... Adică oamenii de cultură.

*Ecaterina NEGARĂ,
scriitoare,
Tinerimea Moldovei, 13 noem., 1991, P. 4*

GHEORGHE OPREA ÎN CHEIA CUVÂNTULUI DIMENSIUNILE AFORISMULUI

Tinerețea este trufie, rareori – valoare, afirmă, la un moment dat, Marin Preda în romanul „Cel mai iubit dintre pământeni”. Cu o relativă întârziere, pe la 40 de ani, am înțeles acest lucru uimit de faptul că, în sfârșit, am găsit drumul pe care puteam să purced. Această primă parte a tinereții mele – de circa patru decenii – am purtat-o prin temple păgâne, frumos înveșmântate și decorate din prisosință cu arogantul prenume personal EU. Confundam Arca lui Noe cu un vas de lux pentru croazieră și îl priveam condescendent pe Sist. Credeam că scara de mătase pe care urcam era unică, sigură, dar și singura care mă putea duce spre cer. Rămâne un mister, pentru mine, planul pe care Creatorul mi l-a sorocit, permițându-mi, abia la această vârstă, să văd piatra de hotar.

Am simțit cum legăturile mele ancestrale cu vatra străbună, pământul care mă poartă, arta populară, au irupt, s-au revoltat și mi-au dat revelația impresionismului francez, căruia i-am fost fidel și care, în comparație cu acestea este frivol. Ca un fiu rătăcitor, mi-am întors privirea spre o brazdă de pământ și am realizat care îmi este rostul; cu șfială am căutat spre un covor vechi, de peste o sută de ani și am aflat ce înseamnă permanența; evlavios, am îngenunchiat lângă bătrâna vatră părintească și am retrăit nașterea mea și a neamului din care vin și la care țin.

Pământul ce ne dă viață și ne primește la sânu-i când suntem osteniți de lume; covorul țesut de artistul anonim; vatra – simbol al unui întreg univers spiritual – toate m-au ajutat să-mi doresc a descifra alte sensuri, mai profunde, cu ajutorul culorilor pe care le aștern pe pânză. Și acum mă aflu pe un drum fără sfârșit, tânjesc după cunoașterea unor orizonturi noi, având însă certitudinea identității mele. Redescoperirea culorii îmi oferă alte valențe după ce treci de Piatra de hotar.

*Gheorghe OPREA,
Atelier: Revistă de arte plastice,
arhitectură, design, 2003, nr. 2-4*

Pictura pentru mine înseamnă o poezie mută, iar arta, în ansamblul ei, este o bucurie dăruită oamenilor. Dar pentru a o dărui lor, trebuie s-o ai tu însuși. Adică bucuria de a crea nestingherit...

Culorile mele preferate sunt roșu, galben, negru și alb, cromatica caracteristică covorului moldovenesc. Prefer să îmbrac formele și motivele plastice în straie naționale. Și pentru că toți venim de la vatra satului, cuptorul, hornul de acasă îmi încălzesc și azi sufletul. Alceva e că urmez principiul: să nu merg niciodată de două ori pe aceeași cale în creație și să nu mă întâlnesc de două ori cu omul care nu-mi place.

Цвет – важное средство выразительности, передачи внутреннего состояния, настроения. Наконец, цвет – это способ мышления, ибо можно усвоить науку о пространстве и времени, рисунок, понятия объема, композиции и гармонии, но если не владеешь даром правильного выбора цветов и их пропорционального размещения на холсте – ты не художник.

В своих картинах часто прибегаю к черному цвету. Это цвет земли, символ вечности, глубины. Это и трудная доля нашего народа. А черный цвет в сочетании с белым – нескончаемая борьба за жизнь, во всех ее проявлениях.

Sunt absolut convins că la noi crește iarba și nucul într-un mod cu totul deosebit, numai la noi snoava și zicala sunt profund înțelepte și blânde. Naționalul în artă este, după mine, intensitate și universalitate. Asta încerc să exprim în lucrări și vreau să cred că fac pictură inconfundabilă.

Mă bucur că am dat suflare la trei flori, fiicelor: Cornelia și Gabriela, și feciorului Georgel, care s-au consacrat și ei dulcelui chin pre nume artă. ...I-am povățuit că aparențele trupești sunt slugi ale sufletului și onestitatea de creație e cununa împlinirilor, în ciuda oricăror vicisitudini, care ne pândesc la orice colț de destin.

Gheorghe OPREA,
Vocea Poporului, 2003, 12 dec.

Cine nu înțelege rafinamentul cromatic al unui covor sau al sculpturii ce împodobește pridvorul caselor țărănești, acela nu va înțelege nimic din valoarea artei populare și chiar a artei în genere.

„Am avut o dragoste aparte față de vatră. Am început a vedea lumea... de după horn; cele mai vii amintiri ale copilăriei sunt legate, de asemenea, de această „ființă” binevoitoare – cuptorul, pe care îl consideram membru al familiei. Nu exagerez deloc. Am șlefuit muchiile vetrei de câte ori am urcat pe ea și am coborât; dragostea mea pentru pictură a început de când mama mă punea să trag brâiele, să fac ozoare. Amintiri sacre... Vatra mirosea a pâine și a copilărie. Îmi ajutam mama la acest ritual: îi aduceam lemne, știam ce fel de lemn și unde trebuie ținut ca focul să încălzească uniform. Îmi spuneam povești privind jocul flăcărilor”.

Gheorghe OPREA,
Literatura și arta, 1994, 13 oct.

APRECIERI, OPINII, SUGESTII

Piatra de hotar

... Gheorge Oprea clădește în culori și gândește în forme de culoare, urmând parcă preceptului heideggerian „a locui înseamnă a construi, iar acolo unde nu există construire, nu există nici gândire”. Arhaicul cuptoraș este pentru el forma pe care se pivotează Universul, așa cum se întâmplă cu Coloana infinită a lui Brâncuși. Chiar am putea numi cuptorașele lui Oprea „Cuptoare ale Infinitului”. La el divinitatea se retrage (ascunde) într-o sobă ca într-un receptacol, ca într-un totem. În creația lui Oprea cuptorul este oglindă ontologică, axis-mundi, centru în jurul căruia s-a constituit și se mișcă Lumea, deci un cuptor cu funcție solară. Ceaunul atârnat deasupra focului e ca un leagăn al existenței. Soba devine ușor un cuptor, din care o româncă scoate vârtejuri din făină de grâu, asemănătoare vartejurilor din simbolistica pelasgică, dar și vârtejurilor celeste ale lui Van Gog...

Alexe RĂU, 2015

...Oprea și-a diversificat tematica și a intelectualizat-o în mod surprinzător, devenind un pictor modern. A dat în creația sa într-o stilistică aproape geometrică, ceea ce înseamnă că artistul încă studiază, perseverând încontinuu...

Leo BUTNARU, 2011

Gheorghe Oprea desenează o muzică a cuvintelor, pendulând între notația directă și cea pastelată, între emoția în stare brută și cea asociativă. **Ars combinatoria**, încercată și de alți plasticieni, îl apropie mai mult de zicerea abruptă, unde cuvântul umblă după „gândul” subțire, ce nu se dă cuprins cu una, cu două (de altfel, ca și „culoarea” – în cazul penelului, dacă e să facem o comparație).

Ipostaza de versuitor îl prinde bine pe artistul plastic Gh. Oprea, plasându-l într-o lumină a inimii și a conștiinței datoare, se vede, unor sentimente mai vechi, adolescente, dar și elegiace, de mai încoace, când penelul a luat-o înaintea penei. Îl prinde, ziceam, dar îl și pune la grea încercare. Or, condiția, ambiția cuvântului, dorul, setea lui de comunicare îl fac, totuși, și să comită poezii. Bine ar fi în expresia acestora să-i încapă nu numai dragostea de odinioară față de emoția versului, dar și gândirea, iar gândul să nu rătăcească pe căile „neumbrate” ale hazardului gol de sensuri și plin de eresuri, de pseudo-stihii, deșerte și inerte prin efemeritate și abstracțiuni.

Simplitatea – căci anume pe acest teren se dă, în versurile lui Gh. Oprea, lupta pentru dobândirea formei, a armoniei perfecte între imaginea picturală și veșmântul verbal al gândului – implică nu numai o limpezime, dar și o profunzime de spirit. O carte, dacă va fi să apară, trebuie supusă unui examen critic riguros, care să excludă stihurile mai puțin realizate din punctul de vedere al artei cuvântului.

Într-un ceas bun!

Tudor PALLADI,

Atelier: Revistă de arte plastice,
arhitectură, design, 2003

Gheorghe Oprea, pictorul care are un fel de metodă matematică (geometrică) de concepere a tablourilor, adică se află în zona kantiană a intuiției pure, scrie, în clipele de răgaz, poeme cu inflexiuni de ingafuka și de haikai. Criticul literar care, la lansarea numărului triplu al revistei „Atelier” pe 2003, afirma că în poemele acestui artist este pictură și nu este poezie, cădea, probabil, în eroarea de a evalua această poezie prin prisma literaturii. Or, la Oprea găsim însemnele principale ale poeziei arhaice: reprezentare de imagini, asonanțe, iraționalitate. E drept că el cam neglijează uneori unele din semnalmintele importante ale jocului poetic distinse de Huizinga, și în primul rând acela că orice joc superior trebuie să aibă un tâlc. Afară de aceasta, cel ce recurge la astfel de jocuri trebuie să-și impună sieși niște „reguli”, acoperirea cărora i-ar permite să facă un joc performant.

... să nu uităm, că expresia poetică, așa cum a arătat Huizinga, a încolțit mai ales în jocul dragostei. Artiștii plastici, în virtutea relațiilor ce le aveau și le mai au cu „modelele”, s-au aflat mereu într-o astfel de atmosferă, iar reacția și abordarea poetice în această sferă le-au intrat probabil în instinct. Michelangelo a scris și sonete îmbietoare, chemătoare. Gheorghe Oprea, ca să dau un exemplu mai recent, care e un jucător valoros pe un astfel de teren, are în unele poeme ale sale modulații de ingafuka, de kula, de haikai, care ne amintește de modalitatea când un partener numește o imagine, iar celălalt răspunde cu alta, alternarea fiind una continuă.

Jocul poetic al artiștilor plastici se circumscrie firii omului, e generat de năzuința congenitală spre mai sus, spre frumos și sublim.

Alexe RĂU, Atelier, 2004

... Știa ce vrea: „să dea mișcare imaginii!”. Asta și-o dorea. Stăpâna cu temeritate mijloacele cele mai subtile ale artei plastice. Posibil, lucra în el harul, dar și abilitatea de a-l fi înțeles cu inima și cugetul pe

învățătorul său Mihail Grecu, care, la una din lecțiile inițierii, i-a spus (foarte evaziv desigur) cum se obține lumina, „prin integritate”: Așa i-a zis printre altele: „Dacă vei fi ager, vei pricepe. Poți picta fără alb, dar din lucrare să izvorască lumină”. Ce bine și cât de adânc i-a înțeles povata! Acum din „Vetrele” lui Gheorghe Oprea (oricât de moderniste, sofisticate s-ar părea a fi) țâșnește lumina fulminant sau curge ca un șuvoi întrupat de căldură dătătoare de viață...

Claudia PARTOLE, 2001

Creația pictorului Gheorghe Oprea, născut în satul Tîrnova de prin părțile Edinețului, e aidoma naturii acestor meleaguri irepetabile, de poveste, pline de o străveche frumusețe.

Pictorul stăpânește mijloace puternice ale plasticii, însă principala forță magică a creației sale o constituie dragostea față de aproapele său. Oprea a reușit să întruchipeze motive naționale într-o serie de tablouri sub genericul „Vatra”, din care fac parte lucrările „Amintire despre mama”, „Două pensionare”, „Mișcare veșnică”.

La vârsta sa de 45 de ani, în acest scurt răstimp a reușit, totuși, să plăsmuiască un șir de tablouri, care ne impresionează prin lirismul lor, prin zborul pasionat al fanteziei, prin tendința de a pătrunde în tainele vieții...

Marina AVORNIC,
Femeia Moldovei, 1991, nr. 5

În timp ce, în arealul artelor noastre plastice, devine deja aproape un „bon ton” incisivitatea în mantia experimentului, nonconformismul față de orice manieră de sorginte tradiționalistă, Gheorghe Oprea, pare-se, insistă în replica sa de a obține izbânzi impresionante prin mijloace de expresie uzuale. Convins, pe semne, că în artă nu există modalități anacronice, ci doar inspirație sau lipsă de inspirație, plasticianul oferă privitorului surpriza de a descoperi că resursele exploatate atâta și de atâtea generații de artiști, fiecare cu sigiliul timpului ei, nu sunt nici pe departe epuizate. Din această perspectivă nu mai apare atât de obligatorie explicația predelecției lui pentru ceea ce, formal, e imobil, e ritm neprecipitat, acalmie, în particular pentru portret, pentru peisaj, pentru natură statică. Până și cromatică covoarelor – pentru alții o „trambulină” spre efecte, uneori teribilist-moderniste – la Gheorghe Oprea e dozată pe unda durabilului, a unui fructuos conservatism. E o artă și un stil care invită la intimitatea unui dialog, ci nu-l forțează. Surprizele vin mai apoi.

Revista „Moldova”, 1990, Nr.6

TABEL CRONOLOGIC

1946

Gheorghe Oprea s-a născut la 13 martie, comuna Tîrnova, județul Edineț, Republica Moldova.

Studii:

1965-1968

Universitatea Populară de Arte cu studii la distanță (ZNUI), Moscova.

1970-1974

Școala Republicană de Arte Plastice „Ilia Repin” (actualmente Colegiul Republican de Arte Plastice „Al. Plămădeală”), Chișinău, clasa profesorilor: Toma Vasile, Olga Orlova, Stanislav Babiuc, Ada Zevin.

1984-1989

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Chișinău, clasa profesorului, Athanasie Oprea.

Consacrare:

1974

Colaborator științific, Sala Centrală de Expoziții al Muzeului Național de Artă al Moldovei, Chișinău.

1984- 2011

Șef al sectorului Expoziții al Muzeului Național de Artă al Moldovei, Chișinău.

1989, 13 februarie, devine membru titular, secția Pictură al UAP.

2000 - Membru al Asociației Internaționale a Artiștilor Plastici (UNESCO).

ACTIVITATEA ARTISTICĂ

Expoziții personale:

1975 – Cinematograful „Odeon”, Chișinău.

1976 – Cinematograful „Flacăra”, Chișinău.

1977 - Cinematograful „Chișinău”, Chișinău.

1978 – Institutul de reciclare a cadrelor didactice al Ministerului Învățământului, Chișinău.

1980 – Teatrul Dramatic Rus de Stat „A.P. Cehov”, Chișinău.
 1985 – Redacția revistei „Femeia Moldovei”, Chișinău.
 1989 – Teatrul Dramatic Rus de Stat „A.P. Cehov”, Chișinău.
 1993 – Moldexpo, Chișinău.
 1994 – Biblioteca Publică „Transilvania”, Chișinău Muzeul Național de Artă al Moldovei.
 1995 – Biblioteca Publică „Onisifor Ghibu”, Chișinău.
 1996 – Muzeul Național de Artă al Moldovei.
 1997 – Colecție privată a dlui Emil Stefanov, Varna, Bulgaria Universitatea Liberă Internațională din Moldova.
 1998 – Colecție privată a dlui Rainer Zazvorka, Viena, Primăria Municipiului Chișinău.
 2001 – Casa Limbi Române, Uniunea Scriitorilor din Moldova Muzeul Național de Artă al Moldovei.
 2006 – Muzeul Național de Artă al Moldovei „Zilele Chișinăului”, Muzeul de Istorie, Târgoviște, România.
 2008 – Societatea Medicală, Viena, Austria.
 2011 – Infinituri, Centrul Expozițional „Constantin Brâncuși”, UAP RM, Chișinău Academia de Științe a Moldovei.
 2012 – Biblioteca Națională a Republicii Moldova.
 2013 – Biblioteca Publică Cricova.

Expoziții de grup:

1975 – Debutază cu *Natură statică*, și compoziția *La fermă*, în cadrul expoziției naționale *Tineretea țării*, Chișinău, Sala Centrală de expoziții a Direcției panoramelor și expozițiilor de artă.
 1990 – Iași – Asociația „Oferta”.
 1996-2012 – Expoziție „*Limba Noastră*”, Chișinău.
 1996-2012 – *Saloanele Moldovei*, Bacău, România.
 1996-2014 -*Saloanele de Primăvară*.
 1996-2014 – Expoziție „*Autumnala*”, Chișinău.
 2003, 2004 – Iași, România.
 2004 – Leogrant. Art Chișinău. Painters’ Campus.
 2005 – Budapesta, Ungaria, Moscova, Federația Rusă.
 2006 – Bârlad, România *Zilele Chișinăului*, Muzeul de Istorie, Târgoviște, România.
 2007 – Utreht, Olanda, Düsseldorf, Germania.
 2009 – Forumul al IV-lea, al oamenilor de creație și știință al țărilor participante – CSI.

2011 – *Bienala Internațională de Pictură*.
 2012 – Confederația Internațională a Pictorilor din CSI IJIX-2012, Moscova, Rusia.
 2016 – Expoziție de artă „Culori Eterne”, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală din Republica Moldova.

Tabere de creație:

1997 – Varna, Bulgaria.
 1998 – Viena, Austria.
 2004 – Participarea la *Art Chișinău Painter’s Campus*, hotel „Dedeman”.
 2012 – Casa de creație și odihnă a artiștilor plastici „Senej”, or. Solnecinogorsc, reg.Moscova.

Alte activități culturale:

1998 – Inițiator și curator al concursului de artă contemporană: *Dumnezeu, omul și Natura* la Uniunea Scriitorilor din Moldova, Chișinău.

Lucrări în colecții publice:

Colecțiile Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova;
 Colecțiile Ministerului Culturii al Republicii Moldova;
 Colecțiile Ministerului Culturii, România;
 Colecțiile UAP, Republica Moldova;
 Muzeul de Istorie și Etnografie, or. Edineț, Republica Moldova;
 Muzeul Național de Artă a Moldovei;
 Muzeul Național de Istorie al Moldovei;
 Muzeul Literaturii Române *Mihail Kogălniceanu*;
 Banca Agrară a Republicii Moldova;

Lucrări în colecții private:

Austria, Bulgaria, Federația Rusă, Grecia, Israel, Italia, Republica Moldova, România, SUA, Ucraina, Ungaria, Japonia, Spania.

Premii / Distincții / Titluri onorifice:

1975
 Diplomă de Mențiune a Sindicatului RSSM.

1990

Diplomă de Mențiune UAP a URSS.

1994

Diplomă de Mențiune a Înalț Prea Sfințitului Mitropolit Vladimir, pentru participare la expoziția „...din eternitate în etern...” – subiectul Biblic în creația artiștilor plastici.

1997

Laureat la Expoziția-Concurs *Dumnezeu, omul și natura*.

2000

Premiul I, Ministerul Culturii România, *Saloanele Moldovei*, ediția a X-a.

2001

Titlul Onorific *Maestru în Artă*.

2004

Premiat cu o plecare gratuită la Istanbul, Turcia.

2006

Premiu *Corneliu Baba* ediția VIII, Bârlad, România Medalia *Sf. Luca*, Concursul Național de Artă „N.N. Tonița”, Bârlad, România.

2007

Diplomă de Mențiune a Ministerului Culturii al Republicii Moldova.

2008

Diplomă de Mențiune a Muzeului de Istorie și Etnografie a Moldovei.

2008

Diploma Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală a Moldovei pentru participare la expoziția „O lume a clopotelor”, organizată cu prilejul Zilei Internaționale a Muzeelor.

2009

Diplomă de Mențiune a Liceului Teoretic „Gh. Asachi”, Chișinău.

2012

Diploma UAP România, Filiala Brăila „Pentru calitatea deosebită a lucrărilor plastice precum și pentru participarea la Tabăra de pictură Brăila”.

Diploma Comitetului Național Olimpic al Republicii Moldova pentru locul 4 în Concursul Republican „Arta și Sportul” dedicat Jocurilor Olimpice din Londra.

2013 – Premiul Național GALEX pentru cel mai bun prieten filantrop al Bibliotecii Naționale a R. Moldova. Premiul Primăriei or. Cricova.

BIBLIOGRAFIE

Operele artistului plastic Gh. Oprea în patrimoniul muzeelor și galeriilor de artă din Moldova. Colecții particulare

Muzeul Național de Artă a Moldovei

1988

1. *Vatră*. Ulei, carton. 143 x 108

1989

2. *Autoportret (Toamnă)*. Ulei, pânză. 90x 100

3. *Hyperion*. Ulei, pânză. 147 x 118

1990

4. *Teascul*. Ulei, pânză. 150 x 130

1991

5. *Dialogul anotimpurilor*. Ulei, pânză. 140 x 145

6. *Cugetul basarabenilor*. Ulei, pânză. 150 x 118

1993

7. *Clar de lună*. Ulei, pânză. 139 x 120

8. *După ploaie*. Ulei, pânză. 64,5 x 90

9. *Natură moartă*. Ulei, pânză. 80 x 60

1994

10. *Harabaua*. Ulei, pânză. 164 x 169

1996

11. *Clopotniță*. Ulei, pânză. 200 x 150

2014

12. *Scara lui Iacob*. Acril, pânză. 130 x 90

Muzeul Național de Istorie a Moldovei

1980

13. *Partizani*. Ulei, pânză. 140x170

Muzeul Național de Literatură
„M. Kogălniceanu”

2000

14. *Portretul scriitorului Mihai Cimpoi*. Ulei, pânză. 60x50

Muzeul de Istorie
și Etnografie or. Edineț

15. *Peisaj*. Tuș, peniță, hârtie. 50x40

Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Galeria scriitorilor

1992

16. *Portretul scriitorului-dramaturg Ion Druță*. Acril, carton. 57x45.

1993

17. *Portretul poetului Leo Butnaru*. 1993. Ulei, pânză. 72x114.

1994

18. *Portretul poetei Ecaterina Negară*. Ulei, carton. 70x50.

19. *Portretul poetei Leonida Lari*. Acril, carton. 60x70.

1999

20. *Portretul poetului Ion Hadârcă*. Ulei, pânză. 60x45.

2000

21. *Portretul poetului Grigore Vieru*. Acril, carton. 57x44.

22. *Portretul regizorului Titus Jucov*. Ulei, pânză. 60x50.

23. *Portretul scriitorului Andrei Strâmbeanu*. Ulei, pânză. 80x60.

2001

24. *Portretul dramaturgului Andrei Burac*. Acril, ulei, pânză. 50x55.

25. *Portretul poetului Iulian Filip*. Ulei, pânză. 60x50.

26. *Portretul poetului Ianoș Țurcanu*. Acril, ulei, pânză. 60x50.

27. *Portretul poetului Nichita Stănescu*. Acril, carton. 60x52.

28. *Portretul scriitorului Adrian Păunescu*. Acril, carton. 65x51.

29. *Portretul scriitorului Nicolae Dabija*. Ulei, carton. 57x45.

2003

30. *Portreul poetului Alexei Rău*. Ulei, pânză. 80x60.

2004

31. *Mihai Munteanu. 2004*. Ulei, pânză. 60x50.

2006

32. *Portretul scriitorului Victor Dumbrăveanu*. Ulei, carton. 40x46.

2011

33. *Portretul scriitorului Ion Mânăscu*. Acril, carton. 49x40.

34. *Portretul dramaturgului Matei Vișniec*. Acril, carton. 63x47.

2012

35. *Portretul poetului Arcadie Suceveanu*. Acril, carton. 63x51.

Colecții particulare

36. *Portretul milițianului A. Stratulat*. Ulei, pânză. 66x53

1982

37. *Portretul regizorului Veniamin Apostol*. Ulei, pânză. 80x70.

1985

38. *Primăria orașului Chișinău*. Ulei, pânză.

1988

39. *Chișinăul vechi*. Ulei, pânză. 80x100. Primăria Municipiului Chișinău.

1989

40. *Duminica Mare (Parcul Catedralei)*. Ulei, pânză. 130x110. Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”.

41. *Grădina Publică din Chișinău*. Ulei, pânză. 120x120.

1990

42. *Portretul pictorului Glebus Sainciuc*. Ulei, pânză. 60x50.

1992

43. *Portretul poetului Ianoș Țurcanu*. Ulei, pânză. 45x40.

44. *Renașterea Chișinăului*. Ulei, pânză. 40x70.

1993

45. *Portretul compozitorului Gheorghe Mustea*. Ulei, pânză. 80x70

46. *Portretul regizorului Vitalie Țapeș cu Grigore Vieru*. Ulei, pânză. 80x70

47. *Portretul regizorului Titus Jucov*. Ulei, pânză. 50x40

1996

48. *Portretul poetului Leo Butnaru*. Ulei, pânză. 110x80

1997

49. *Grădina Publică din Chișinău*. Ulei, pânză. 40x30

1999

50. *Portretul poetei E. Negară*. Ulei, pânză. 70x60

2000

51. *Portretul Academicianului Mihai Cimpoi*. Ulei, pânză. 60x5052. *Portretul poetului Constantin Dragomir*. Ulei, pânză. 50x4053. *Portretul regizorului Iacob Burghiu*. Ulei, pânză. 60x50

2001

54. *Portretul scriitorului Aurel Scobioală*. Ulei, pânză. 50x40

2005

55. *Portretul lui Valentin Goga, directorul Palatului Național*. Ulei, pânză. 45x4056. *Portretul naistului Vasile Iovu*. 2005. Ulei, pânză. 45x40

2010

57. *Înspre stele. Diptic*. Acril, pânză 2x(100x94)

OPERA LUI GHEORGHE OPREA DIVERSIFICATĂ DUPĂ STILURI

Abstracționism analitic

1993

58. *Femei de iarbă*. Ulei, pânză. 72x5259. *Ocean planetar*. Ulei, pânză. 54x77

1994

60. *Determinări*. Ulei, pânză. 144x117

1995

61. *Praguri*. Ulei, pânză. 119x98

1999

62. *Desišuri*. Acril, pânză. 98x98

1999-2007

63. *Bucătărie*. Ulei, pânză. 153x78

2000

64. *Așteptându-l pe Godo*. Ulei, pânză. 101x7265. *Improvizație*. Ulei, pânză. 80x7066. *Lăstar*. Ulei, carton. 60x4067. *Stelaj*. Ulei, pânză. 100,1x8068. *Tocilă*. Ulei, carton. 60x4069. *Vatră*. Ulei, pânză. 85x78

2001

70. *Brătară*. Ulei, pânză. 73x13171. *Motiv primordial*. Ulei, lemn. 62x64

2002

72. *Forme libere*. Ulei, carton. 65x5573. *Pauză*. Ulei, pânză. Diptic. 80x60x2

2003

74. *Izvor*. Ulei, pânză. 119x130

2004

75. *Ornament însuflețit*. Ulei, carton. 60x4576. *Peisaj axat*. Ulei, carton. 55x35

2005

77. *Între cer și pământ*. Ulei, pânză. 135x76

2006

78. *Crizantemele de argint*. Acril, pânză. 60x74,5

2007

79. *Columna I*. Acril, pânză. Diptic. 2x(100x94)80. *Masa poetului*. Acril, pânză. 60x5081. *Oameni ai păretarului*. Ulei, carton. 45x5582. *Vila verde*. Acril, pânză. 50x60

2008

83. *Mozaică*. Acril, carton. 74x40
 84. *Paravan*. Ulei, pânză. 99x120

2009

85. *Titanic, 2009*. Acril, pânză. 105x140
 86. *Corp terestru*. Acril, pânză. 105x140
 87. *Dincolo de geam*. Acril, pânză. 105x140
 88. *Flamuri*. Acril, pânză. 100,5x140
 89. *Lumini diamantine*. Acril, pânză. 100x100
 90. *Părea un pian peste câmpii*. Acril, pânză. 100,5x140
 91. *Pe lângă sfinți*. Acril, pânză. 140x100,5
 92. *Vatră cu lună*. Acril, pânză. 100x100

2010

93. *Arhitectură în pauză*. Acril, pânză. 100x100
 94. *Coline*. Acril, pânză. 80x100
 95. *Decorație*. Acril, pânză. 95x110
 96. *Înspre stele*. Acril, pânză. Diptic 2x. 100x94
 97. *Oraș în mare*. Acril, pânză. 100x100
 98. *Orgă*. Diptic. Acril, pânză. 2x(100x100)
 99. 7. Acril, pânză. 2x(100x100)

2011

100. *Atingere*. Acril, pânză. 100x100
 101. *Columna II*. Diptic. Acril, pânză. 2x(100x100)
 102. *Crizanteme*. Acril, pânză. 100x70
 103. *Emergență*. Acril, pânză. 100x92
 104. *Gramofonul*. Acril, pânză. 100x76
 105. *Greul Pământului*. Diptic. Acril, pânză. 2x(100x100)
 106. *Mișcare inversă*. Acril, pânză. 100x100
 107. *Natură statică. Autumnală*. Acril, pânză. 80x80
 108. *Omagiu lui A. Sârbu*. Acril, pânză. 80x80
 109. Acril, pânză. 100x100
 110. *Răscruce*. Acril, pânză. 100x91
 111. *Semitonuri*. Acril, pânză. 100x100
 112. *Sticlă cu vin*. Acril, pânză. 80x80

2012

113. *Limfomance*. Ulei, pânză. Diptic. 79x59x2
 114. *Mai mult decât știri*. Acril, pânză. 70x110

2013

115. *Căi solare*. Acril, carton 133x96
 116. *Inimă de arbore*. Acril, pânză, colaj. 170x120
 117. *În ploaie*. Acril, carton, 115x100,5
 118. *Rezervație*. Acril, carton presat, 115x105
 119. *Scara lui Iacob*. Acril, pânză. 130x90
 120. *Vatră cosmică*. Acril, carton presat, 115x95
 121. *Vatră cosmografică*. Acril, carton, 115x100,5

Postmodernism

1978

122. *Grădina publică*. Ulei, pânză. 65x55

1989

123. *Podul moșneagului*. Ulei, carton. 57x65

1992

124. *Greul Pământului*. Ulei, carton. 100x100
 125. *Portretul unui compozitor (Musorgski)*. Ulei, pânză. 90x65
 126. *Renaștere*. Ulei, pânză. 66x89

1993

127. *Cloșca cu pui*. Ulei, pânză. 80x100
 128. *Dansul vârcolacilor*. Ulei, pânză. 67x89
 129. *Dialog. Mieii pascali*. Ulei, pânză. 106x120
 130. *Femei de iarbă*. Ulei, pânză. 72x52
 131. *Improvizatie*. Ulei, pânză. 70x90
 132. *Natură statică*. Ulei, pânză. 65x90
 133. *Peisaj*. Ulei, pânză. 65x90
 134. *Valea plopilor*. Ulei, pânză. 65x90

1994

135. *Acvarium*. Ulei, pânză. 100x90
 136. *Zimbru*. Ulei, pânză. 77x54
 137. *Natură statică*. Ulei, carton. 65x55

1995

138. *Bunica Ileana*. Ulei, pânză. 100x140
 139. *Cămin*. Ulei, pânză. 85x82

1996

140. *Sărutul (vers.1). Triptic*. Ulei, pânză. 3x(140x138)
 141. *Teasca*. Ulei, pânză. 100x90

1998

142. *Masa așteptării*. Ulei, pânză. 60x70
 143. *Vatra bisericească*. Ulei, carton. 115x83

1999

144. *Cuptor*. Ulei, pânză. 64,5x51,5
 145. *Desişuri*. Acril, pânză. 98x98
 146. *Interiorul străbunilor*. Ulei, pânză. 151x143
 147. *În căsoaie*. Ulei, pânză. 59x73
 148. *Plosca haiducului*. Ulei, pânză. 52x77
 149. *Soba cu cuptor*. Ulei, pânză. 49x59
 150. *Ungherul trecutului*. Ulei, pânză. 140x150
 151. *Vatra cubistă*. Ulei, pânză. 59x50

2000

152. *Aşteptându-l pe Godo*. Ulei, pânză. 101x72
 153. *Interior*. Ulei, pânză. 46x43
 154. *Stelaj*. Ulei, pânză. 101x80
 155. *Vatră*. Ulei, pânză. 50x59
 156. *Vatră*. Ulei, pânză. 85x78

2001

157. *Casa de pe deal*. Ulei, pânză. 100x140
 158. *Pridvor*. Ulei, pânză. 100,6x130,4
 159. *Portretul lui Ștefan cel Mare și Sfânt*. Ulei, pânză. 100x90

2002

160. *Pauză. Diptic*. Ulei, pânză. 2x(80x60)
 161. *Vatra lui Rodica Stelea*. Ulei, carton. 120x90

2004

162. *Camera căminului*. Ulei, pânză. 93x76,5

163. *Cotloană*. Ulei, pânză. 49x40
 164. *Improvizare*. Ulei, pânză. 65x90
 165. *Vatră*. Ulei, pânză. 100x75
 166. *Vatra focului*. Ulei, pânză. 50x45
 167. *Vatră țărănească*. Ulei, pânză. 60x43,5

2005

168. *Amurg*. Acril, pânză. 87x131
 169. *Interior cu blidar*. Ulei, pânză. 88x130
 170. *Între cer și pământ*. Ulei, pânză. 135x76
 171. *Țesătorii*. Acril, pânză. 140x140

2006

172. *Cuptoraș*. Acril, placaj. 74x49

2007

173. *Acvariumul*. Acril, pânză. 60x50
 174. *Așteptări*. Acril, pânză. 60x50
 175. *Bostanii*. Acril, pânză. 60x50
 176. *Căminul cu pietre*. Acril, pânză. 60x50
 177. *Cuptorul*. Acril, pânză. 60x50
 178. *Interior*. Acril, pânză. 60x50
 179. *Legenda de la Târnova*. Acril, pânză. 120x100
 180. *Natură statică*. Acril, pânză. 60x50
 181. *Romanițele*. Acril, pânză. 60x50
 182. *Sobă dublă*. Acril, pânză. 110x98
 183. *Suprafața ulcioarelor*. Acril, pânză. 60x40
 184. *Vecinele*. Acril, pânză. 60x50
 185. *Zestrea*. Acril, pânză. 60x50

2008

186. *Cloșca cu pui*. Acril, pânză. 60x50
 187. *După ploaie (variantă)*. Acril, pânză. 50x60
 188. *Flori albe*. Acril, pânză. 50x60
 189. *Interior cu sobă*. Acril, pânză. 60x50
 190. *Paravan*. Ulei, pânză. 99x120
 191. *Peisaj cu tractor*. Acril, pânză. 60x50
 192. *Vatra din Baz*. Acril, pânză. 60x50

2009

193. *Vatră cu lună*. Acril, pânză. 60x50

2010

194. *Bujori reci*. Acril, pânză. 60x50

2012

195. *Astre*. Acril, placaj. 60x51

196. *Cântar*. Acril, carton. 48x39

197. *Gramofoane*. Acril, carton. 45x45

198. *Limfomance*. Diptic. Ulei, pânză. 2x(79x59)

199. *Natură statică*. Acril, carton. 55x45

200. *Natură statică cu păpădie*. Acril, pânză. 61x55

201. *Păpădie în vas din aur*. Acril, pânză. 60x50

202. *Păpădii în zbor*. Acril, carton. 49x38

Realism

1975

203. *Natură statică*. Ulei, pânză. 80x89

1979

204. *Reflexii*. Ulei, pânză. 51x77

1989

205. *Podul moșneagului*. Ulei, carton. 57x65

1990

206. *Arhanghelul Mihail*. Ulei, pânză. 97x49

1993

207. *Dansul vârcolacilor*. Ulei, pânză. 67x89

208. *Floarea soarelui*. Ulei, pânză. 95x105

209. *Liliac*. Ulei, pânză. 70x90

210. *Natură statică*. Ulei, pânză. 79x59

211. *Natură statică*. Ulei, pânză. 70x90

212. *Noapte autumnală*. Ulei, pânză. 67x91

213. *Peisaj cu figură*. Ulei, pânză. 133x87

214. *Valea plopilor*. Ulei, pânză. 65x90

1994

215. *Natură statică*. Ulei, carton. 65x55

1995

216. *Natură statică*. Ulei, pânză. 70x90

1996

217. *Sărutul*. Ulei, pânză. Triptic. 100x100x2; 100x80x2

2000

218. *Cocoșul din ceramică*. Ulei, carton. 55x55

219. *Gladiole*. Ulei, pânză. 80x57

2004

220. *Improvizare*. Ulei, pânză. 65x90

221. *Natură statică cu ficus*. Ulei, carton. 34x32

222. *Natură statică cu gutui*. Ulei, carton. 89,5x68

223. *Natură statică cu samovar*. Ulei, pânză. 80x70

224. *Ulciorul lui S. Ciocolov*. Ulei, carton. 72x50

2005

225. *Țesătorii*. Acril, pânză. 140x140

2007

226. *Bostanii*. Acril, pânză. 60x50

227. *Natură statică*. Acril, pânză. 60x50

228. *Prisacă*. Ulei, pânză. 43x46

2008

229. *Flori albe*. 50x60

2010

230. *Bujori reci*. Acril, pânză. 60x50

2011

231. *Aripile Îngerului*. Acril, pânză. 79x60

Portrete

232. *Ion Creangă și M. Eminescu*. Ulei, pânză.

233. *Scriitorul Ion Mânăscuță*. Acril, carton. 49x40

1992

234. *Portretul unui compozitor (Musorgskii)*. Ulei, pânză. 90x65

1993

235. *Portretul poetului Leo Butnaru*. Ulei, pânză. 72x114

1994

236. *Portretul poetei Ecaterina Negară*. Ulei, carton. 70x50

1999

237. *Portretul poetului Ion Hadârcă*. Ulei, pânză. 60x45

2000

238. *Dramaturgul Andrei Strâmbeanu*. Ulei, pânză. 80x60

239. *Regizorul Titus Jucov*. Ulei, pânză. 60x50

2001

240. *Poetul Iulian Filip*. Acril, ulei, pânză. 60x50

241. *Portretul dramaturgului Andrei Burac*. Ulei, pânză. 50x55

242. *Portretul poetului Ianoș Țurcanu*. Acril, ulei, pânză. 49x40

243. *Scriitorul Aurel Scobioală*. Ulei, pânză.

244. *Scriitorul Victor Dumbrăveanu*. Ulei, carton. 40x60

245. *Ștefan*. Ulei, pânză. 100x90

2006

246. *Scriitorul Victor Dumbrăveanu*. Ulei, carton. 40x60

Desene

Schițe de portrete (din colecția autorului)

1974

247. *Portretul lui Mihail Oprea (Tata)*. Pix, hârtie. 30x21

248. *Pictorița Natalia Melic*. Pix, hârtie. 30x21

249. *Portretul Tamarei*. Pix, hârtie. 30x21

250. *Portretul tele-maistrului Feodor Dragan*. Pix, hârtie. 30x21

1975

251. *Portretul Marinei Petrovna Mihailova or. Ruse*. Pix, hârtie. 30x21

1976

252. *Portretul actorului Mihail Curagău*. Pix, hârtie. 30x21

253. *Dansatoarea Natașa Bespalova*. Pix, hârtie. 30x21

1977

254. *Portretul studentei Bernevec Alla*. Pix, hârtie. 30x21

255. *Portretul cântărețului Iurie Sadovnic*. Pix, hârtie. 30x21

256. *Portretul Emiliei. Ghid*. Pix, hârtie. 30x21

257. *Portretul Larisei. Vecina*. Pix, hârtie. 30x21

258. *Portretul Margaretei Iovu. Jurnalist TV*. Pix, hârtie. 30x21

259. *Portretul Svetlanei*. Pix, hârtie. 30x21

260. *Portretul tele-maistrului Feodor Dragan*. Pix, hârtie. 30x21

1978

261. *Portretul lui Igor Palco*. Pix, hârtie. 30x21

262. *Portretul lui Serghei Covaliu*. Pix, hârtie. 30x21

263. *Portretul lui Toksar Iosif. Juvaer-amator*. Pix, hârtie. 30x21

1979

264. *Portretul pictorului Eugeniu Țâbârnac*. Pix, hârtie. 30x21

265. *Portretul pictorului Galben S*. Pix, hârtie. 30x21

266. *Portretul Valentinei Țurcanu. Colaborator științific*. Pix, hârtie. 30x21

1980

267. *Portretul lui Afrah Mohsîn Bobocr, jurnalist USM*. Pix, hârtie. 30x21

268. *Portretul lui Gaisaniuc Boris Petrovici, directorul școlii de pictură din orașul Edineț*. Pix, hârtie. 30x21

269. *Portretul lui Coliba-Verdi Nadejda, uzina „Etalon”, radio-montor*. Pix, hârtie. 30x21

270. *Portretul lui Drăgan Feodor, tele-maistru*. Pix, hârtie. 30x21

271. *Portretul lui Gavrilița Oleg. Elev*. Pix, hârtie. 30x21

272. *Portretul lui Gheorghe Bonza. Sculptor amator*. Pix, hârtie. 30x21

273. *Portretul Larisei Drușco*. Pix, hârtie. 30x21

274. *Portretul lui Liubovi Dobrovoliscaia*. Pix, hârtie. 30x21

275. *Portretul lui Mauia Muhamed Abos. Institutul de Medicină*. Pix, hârtie. 30x21

276. *Portretul N. Podoprighora*. Pix, hârtie. 30x21

277. *Portretul pedagogului Ludmila Mișcenco*. Pix, hârtie. 30x21
 278. *Portretul pictoriței Nelea Petrovna Russu*. Pix, hârtie. 30x21
 279. *Portretul polițistului Nicolai Bivol*. Pix, hârtie. 30x21
 280. *Portretul lui Rusu Alexandru în cl.10-a, șc. nr.24*. Pix, hârtie. 30x21
 281. *Portretul scriitorului I.S. Zanoagă*. Pix, hârtie. 30x21
 282. *Portretul scriitorului V. Zbârciog*. Pix, hârtie. 30x21
 283. *Portretul Moiko Margareta Gheorghevna*. Pix, hârtie. 30x21

1981

284. *Portretul Alei Popova. Șc.nr.56, cl.2 „B”*. Pix, hârtie. 30x21
 285. *Portretul Balicicova Marina*. Pix, hârtie. 30x21
 286. *Portretul Guțu Maria*. Pix, hârtie. 30x21
 287. *Portretul Ninei Gheorghevna Carmozan*. Pix, hârtie. 30x21
 288. *Portretul Tatianei Motilina*. Pix, hârtie. 30x21
 289. *Portretul Valentinei Bârcă*. Pix, hârtie. 30x21
 290. *Portretul lui Vitalii Mihailovski, șc. Nr.9, cl.6 „B”*. Pix, hârtie. 30x21
 291. *Portretul lui Zorila Elena*. Pix, hârtie. 30x21

1982

292. *Portretul actorului Jan Cucuruzac*. Pix, hârtie. 30x21
 293. *Portretul actorului Victor Ciutac*. Pix, hârtie. 30x21
 294. *Portretul actorului Victor Soțchi-Voinicescu*. Pix, hârtie. 30x21
 295. *Portretul actriței Galina Druc*. Pix, hârtie. 30x21
 296. *Portretul actriței Ninela Caranfil*. Pix, hârtie. 30x21
 297. *Portretul actorului Constantin Constantinov*. Pix, hârtie. 30x21
 298. *Portretul actorului Mihai Triboi*. Pix, hârtie. 30x21
 299. *Portretul Alei Faliuta. Studentă*. Pix, hârtie. 30x21
 300. *Portretul Elenei Oprea*. Pix, hârtie. 30x21
 301. *Portretul I. Migali. Arhitector*. Pix, hârtie. 30x21
 302. *Portretul Minodorei Oloi. Muzician*. Pix, hârtie. 30x21
 303. *Portretul pictoriței Natalia Melnic*. Pix, hârtie. 30x21
 304. *Portretul țigancei Maria Bogdan*. Pix, hârtie. 30x21
 305. *Portretul lui Veniamin Apostol. Regizor*. Pix, hârtie. 30x21

1983

306. *Portretul actriței Polina Potîngă*. Pix, hârtie. 30x21

307. *Portretul actriței Valentina Volcova*. Pix, hârtie. 30x21
 308. *Portretul Allei Sergheevna*. Pix, hârtie. 30x21
 309. *Portretul pictoriței Năli Rusu*. Pix, hârtie. 30x21
 310. *Portretul regizorului G. Ciubuc*. Pix, hârtie. 30x21

1985

311. *Portretul criticului de artă Ludmila Toma*. Pix, hârtie. 30x21

1986

312. *Portretul Valentinei Mardare*. Pix, hârtie. 30x21

1987

313. *Portretul Olimpiei Cazacu*. Pix, hârtie. 30x21

1988

314. *Portretul Corneliei. Fiica*. Pix, hârtie. 30x21
 315. *Portretul dirijorului Efim Moiseevici Bogdanovski*. Pix, hârtie. 30x21
 316. *Portretul Gabrielei Oprea. Fiica*. Pix, hârtie. 30x21
 317. *Portretul inginerului Sveta Meniuc*. Pix, hârtie. 30x21
 318. *Portretul lui Serghei Mostica. Colecționar anticariat*. Pix, hârtie. 30x21

1989

319. *Portretul lui M. Clima. Critic în artă*. Pix, hârtie. 30x21
 320. *Portretul unui tânăr plastician*. Pix, hârtie. 30x21
 321. *Portretul lui Victor Cușnir. Student*. Pix, hârtie. 30x21

1990

322. *Portretul actriței Dina Cocea*. Pix, hârtie. 30x21
 323. *Portretul Anei Pavlovna Didoruk*. Pix, hârtie. 30x21
 324. *Portretul criticului de artă Ludmila Toma*. Pix, hârtie. 30x21
 325. *Portretul elevei Odjikovskaia Nelea*. Pix, hârtie. 30x21
 326. *Portretul Emiliei Panfil*. Ghid. Pix, hârtie. 30x21
 327. *Portretul pictorului Glebus Sainciuc*. Pix, hârtie. 30x21
 328. *Portretul pictorului Petru Tomov*. Pix, hârtie. 30x21
 329. *Portretul lui Pleșca Jănel – Târnovean*. Pix, hârtie. 30x21
 330. *Portretul unei actrițe*. Pix, hârtie. 30x21
 331. *Portretul lui Valerii Groșev. Critic de artă*. Pix, hârtie. 30x21

1991

332. *Portretul militarului M. Straista*. Pix, hârtie. 30x21

333. *Portretul pictoriței Neli Rusu*. Pix, hârtie. 30x21

334. *Portretul lui Ruslan. Student*. Pix, hârtie. 30x21

1992

335. *Portretul actriței Tofan Angela*. Pix, hârtie. 30x21

336. *Portretul cântăreței Olga Ciolacu*. Pix, hârtie. 30x21

337. *Portretul pictorului Liuba Remeneț – Surdomută*. Pix, hârtie. 30x21

Schițe (din colecția autorului)

1977

338. *Schiță pentru tabloul „Vatra”*. Pix, hârtie. 21x13,5

1980

339. *Peisaj de iarnă*. Tuș, peniță, hârtie. 30x21

1985

340. *Priveștițe din Geam. Str. P. Zadnipru 2/1 ap.30*. Tuș, peniță, hârtie. 18x28,5

1989

341. *„Pădure la Ciocana”*. Ac., tuș, hârtie, peniță. 28x40

1992

342. *„Copaci înclinați”*. Tuș, acuarelă, carton. 26x38

1993

343. *Tufari la Ciocana*. Tuș, hârtie, peniță. 31x43

1995

344. *„În pădure la Ciocana”*. Tuș, hârtie, peniță. 31x43

1999

345. *„Peisaj cu pădure”*. Acuarelă, tuș, carton, peniță. 28x40

1999

346. *Schiță pentru Natură statică*. Pix, hârtie. 21x13,5

EXPOZIȚII

Cataloage, pliante, invitații

Cataloage (ale expozițiilor personale și de grup)

347. „Tinerețea țării”. Pictură, grafică, sculptură, artă decorativă aplicată = „Молодость страны”. Живопись, графика, скульптура, декоративно-прикладное искусство: Catalog. – Chișinău: Timpul. – 1977.

Din conț.: **La fermă**. 1974. U/P. 90x100

Natură statică. 1975. Ulei, pânză. 70x48

Natură statică cu vioară. 1975. Ulei, pânză. 67x55

348. Saloanele Moldovei 1991-1995, ediția a V-a: [printre participanți: Gheorghe Oprea]. – Chișinău-Bacău [S.n.], 1995.

349. Saloanele Moldovei 1999: Expoziție – concurs de artă plastică contemporană = Salons of Moldova 1999: Contest exhibition of contemporary plastic art. Iunie-iulie Ediția IX: [dedicată unui an de la trecerea la cele veșnice a plasticianului Mihai Grecu]. – Chișinău – Bacău: Atelier, 1999.

Din conț.: **Ungherul trecutului**. Ulei, pânză. 140x150

350. Saloanele Moldovei 2000, ediția X. – Chișinău-Bacău [S.n.], 2000.

Din conț.: **Pridvor**. Ulei, pânză. 150x140

351. Saloanele Moldovei 2001: Expoziție – concurs de artă plastică contemporană = Salons of Moldova 2001: Contest exhibition of contemporary plastic art. Iunie-iulie Ediția XI. – Chișinău: Atelier, 2001.

352. Leogrant Art Chisinau Painter's Campus: 21st to 28th august 2004 / pref.: Mahide Yilmaz [et al.]. - Chișinău: Alp Ofset Printing Company, 2004.

Din con.: **Acrylic**. On canvas. 90x110

353. Saloanele Moldovei 2004, ediția XIV. – Chișinău-Bacău [S.n.], 2004.

Din conț.: **Vatră**. Ulei, pânză. 99,8x65

354. Salonul de toamnă 2005: Concursul Național în domeniul Artelor Plastice: ed. I-a / Muzeul Național de Artă al Moldovei, Uniunea Artiștilor Plastici. – Chișinău: Atelier, 2005

Din conț.: **Între cer și pământ**. Ulei, pânză. 135x76

Țesătorii. Acril, pânză. 140x140

355. Saloanele Moldovei 2005, ediția XV. – Chișinău-Bacău [S.n.], 2005.

Din conț.: **Piramida cu praguri**. Acril, pânză. 100,2x100,6

356. Saloanele Moldovei 2006: Bacău Chișinău, Ediția XVI. Bacău: [S. n.], 2006

Din conț.: **Floare neagră**. Ulei, pânză. 143x112

357. Saloanele Moldovei 2007: Bacău – Chișinău, Ediția XVII. – Bacău: [S. n.], 2007.

Din conț.: **Bucătărie**. 1999-2007. Ulei, pânză. 153x78

Natură statică. 2007. Ulei, pânză. 153x78

358. Saloanele Moldovei 2009, ediția XIX. – Chișinău: [S.n.], 2009.

Din conț.: **Pe lângă sfinți**. Acril, pânză. 140x110

359. Saloanele Moldovei 20: [După douăzeci de ani]. – Bacău: EUROPRINT. – 2010.

Din conț.: **In memoriam: Mihail Grecu I**. Acril, pânză. 100x100

Dansul junelor. Acril, pânză. 100x100

360. Saloanele Moldovei: Chișinău-Bacău, Ediția XXI. – Chișinău: Bons Offices, 2011.

Din conț.: **Rascruce**. Acril, pânză. 100x91

361. Salonul Internațional de Carte (SIC 2012, 31 August-4 Septembrie). Consacrat Aniversării a 180-a a fondării Bibliotecii Naționale: Program=Catalog. – Chișinău: BNRM, 2012. – P.5.

Din conț.: **Galeria scriitorilor, artistul plastic Gheorghe Oprea, Bl.1, Sala nr.2 (au fost expuse și donate 36 lucrări)**

362. ЦДХ 2012: Московский Международный Художественный Салон „Пути – дороги”: Каталог выставки. – Москва: [S.n.], 2012.

Din conț.: **Появление**. 2011. Холст, акрил. 100x92 =

Emergence Среди ветвей. 2011. Холст, акрил.

100x100 = **În the Branches**

Тяжесть земли (Диптих). 2011. Холст, акрил.

200x100=**Weight of the Earth** (Diptych)

Холмы. 2010. Холст, акрил. 100x80=**Hills**

Город в море. 2010. Холст, акрил. 100x100 =

City in the Sea

363. Saloanele Moldovei 2013, ediția XXIII. – Chișinău: [S.n.], 2013.

Din conț.: **Atingere**. Ulei, carton. 100x100

364. Saloanele Moldovei 2015, ediția XXV-a. – Chișinău-Bacău, 2015

Din conț.: **Platou în gri**. Tehnică mixtă, pânză. 186x79

365. Art Exhibition Catalogue „Eternal colours” By Europe’s Art: National Museum of Ethnography and National History of the Republic of Moldova / Expoziția de artă „Culori Eterne” (21 July – 14 August 2016). – Chișinău, 2016. – P. 24.

Din conț.: **Autumnal**. Acrylic on canvas. 100x92

Pliante

366. **GHEORGHE OPREA: Infinituri**: [pliant] / cuv. într.: Tudor Braga; design; Ion Ciochină; foto: Iurie Foca / Expoziție de pictură (24 martie – 12 aprilie 2011). Centrul Expozițional Constantin Brâncuși UAP. – Chișinău: [S.n.], 2011.

Invitații

367. Centrul internațional de expoziții „MOLDEXPO”: [Invitație] / Vernisajul expoziției artiștilor plastici din Republica Moldova Gheorghe Oprea (pictură) și Iurie Platon (ceramică), 14 iulie 1993.

368. Zilele Dante la Chișinău „Iubirea ce rotește sori și stele”: [Invitație] / Vernisajul expoziției artistului plastic Gheorghe Oprea în cadrul manifestărilor Societății Dante Alighieri, 25-28 aprilie 1996.

369. Gheorghe Oprea. 50 de ani de la naștere: [Invitație] / Ministerul Culturii al RM; Muzeul Național de Arte Plastice; Uniunea Artiștilor Plastici; Biblioteca Națională a RM. – Chișinău, 1996.- (13 martie 1996, în incinta Muzeului Național de Arte Plastice).

370. Casa Limbii Române: [Invitație] / Vernisajul expoziției personale a pictorului Gheorghe Oprea, 22 decembrie 2000 / Uniunea Artiștilor Plastici.

371. Cu prilejul Zilei Internaționale a Muzeelor: [Invitație] / Vernisajul expoziției personale a pictorului Gheorghe Oprea, 17 mai 2001 în incinta Muzeului Național de Arte Plastice din Moldova.

Reproduceri

372. **Natură statică** // „Tineretea țării”. Pictură, grafică, sculptură, artă decorativă aplicată = „Молодость страны”. Живопись, графика, скульптура, декоративно-прикладное искусство: Catalog. – Chișinău: Timpul. – 1977. – P.24.

373. **Portretul lui Veniamin Apostol; Cer și pământ; Peisaj** // Moldova. – 1990. – Nr. 6. – P.27.

374. **Primăvară; Sat?** // Femeia Moldovei. – 1991. – Nr.5. (Coperta revistei).

375. **Mișcare veșnică; Cugetul basarabenilor; Cer și pământ; Dialogul anotimpurilor** // Tineretul Moldovei. – 1991. – 13 noiem. – P.4.

376. **Vatra; Cloșca cu pui; Natură statică cu acvariu** // Lit.și arta. – 1994. – 13 oct. – P.6.

377. **Natură statică; Mișcare veșnică; Dialog mioritic** // Tineretul Moldovei. – 1994. – Nr.2. – P.3.

378. [Pentru admiratorii de arte frumoase de la expoziția personală a plasticianului Gh.Oprea]: // Micul Prinț. – 1994. – Nr.7-9. (Coperta revistei).

379. **Pagini din creație** // Femeia Moldovei. – 1995. – Nr.8.- Anexa: Clubul „Cherchez la femme”. – P.8-11.

380. **Căruța; Dialogul cerului; Clopotnița; Vatra; Dialogul basarabenilor** // Viața satului. – 1996. – 30 mart. – P. 12.

381. **Clopotnița; Smerenie; Sărutul; Harabaua; Miei pascali; Poeții; Cloșca cu pui; Vatra; Primăvara; Noapte cu lună; Noapte de toamnă** // Limba Română. – 1996. – Nr.2 (26) Anul VI. ; P. 20, 54, 57, 70, 101, 123, 126. (Copertile revistei).

382. **Autoportret; Smerenie; Harabaua; Clopotnița** // Curierul de seară. – 1997. – 4 febr. – P.3.

383. **Căruța** // Кишиневский обозреватель. – 1997. – 4 июля. – С.5.

384. **Pridvor** // Saloanele Moldovei 2000, ediția X. – Chișinău-Bacău [S.n.], 2000. – P.9.

385. **Brățară; Vatră; Izvor; Autoportret** // Atelier. – 2003. – № 2-3. – P. 41-43.

386. **Acrilic on canvas** // Leogrant Art Chisinau Painter’s Campus: 21st to 28th august 2004. – Chișinău: Alp Ofset Printing Company, 2004. – P. 44-45.

387. **Cuptorul cizmarului** // Orizonturi artistice contemporane: Album / Năstasă Forțu. – Iași. – 2006. – P.135.

388. **Cuptorul cizmarului** // Concursul Național de Artă „N. Tonitza” ed. a 8-a: Catalog / Fundația de Artă „Sfântul Luca”. – Bârlad. – 2006.

389. **Oameni ai păretarului = People on the wall** // Moldova: Artă contemporană: Pictură, grafică, sculptură, artă decorativă,

obiect = Moldova: Contemporary Art: Painting, graphic, sculpture, decorative art, object. – Chișinău: Atelier, 2006. – P. 24.

389a. **Vatră; Amintiri din copilărie; Natură statică (Austria), Cămară; Vatră bisericească; Sărbătoarea hornului; Scăunelul de argint; Formele căldurii // Probleme actuale ale urbanismului și amenajării teritoriului: Conferință tehnico-științifică internațională: Culegere de articole, 15 decembrie 2006. Vol. 1, 2006 – P. 128-129. – (Universitatea Tehnică a Moldovei).**

390. **Vatră uitată; Vatră; Cuptor; În căsoaie; Nocturnă autumnală / Foto: Iurie Foca // Moldova. – 2006. – Nr.6-7. – P.56.**

391. **Dincolo de geam = Beyond the window // Bienala Internațională de Pictură, Chișinău 2009 = International Painting Biennial, Chisinau 2009. – Chișinău: [S. n.], 2009. – P. 55.**

392. **Очаг // „СНГ – Культурное пространство без границ”: Каталог выставки / IV Форум творческой и научной интеллигенции государств – участников СНГ. – [Кишинев-Россия]. – 2009. – С. 37.**

393. **Появление=Emergence; Среди ветвей=In the Branches; Тяжесть земли (Диптих)=Weight of the Earth (Diptych); Холмы=Hills; Город в море=City in the Sea // ЦДХ 2012: Московский Международный Художественный Салон „Пути – дороги”: Каталог выставки. – Москва: [S.n], 2012. – С. 51-55.**

394. **Emergență // Bienala Internațională de Pictură, Chișinău 2011 = Internațional Painting Biennial of Painting. – Chisinau 2011. – Chișinău: Î.S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”. – 2011. – P. 50.**

395. **Oraș în mare; Lumini diamantine; Emergență; Anotimpuri; Omagiu lui M. Grecu; Diptic Columna I // GHEORGHE OPREA: Infinituri: [pliant] / cuv. într.: Tudor Braga; design; Ion Ciocină; foto: Iurie Foca / Expoziție de pictură (24 martie – 12 aprilie 2011). Centrul Expozițional Constantin Brâncuși UAP. – Chișinău: [S.n.], 2011.**

396. **Vatră // Victoria Rocaciuc. Artele plastice din Republica**

Moldova în contextul sociocultural al anilor 1940-2000. – Chișinău: Atelier, 2011. – P.215.

397. **Portretul poetului Leo Butnaru // Chișinăul în pictură: (Peisaje, portrete): Catalog-bibliografie / Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”. Centrul de Informare și Documentare Chișinău. – Chișinău: [S.n.], 2012. – P. 157 (Il.48).**

398. **Emergență // Moldova. Artă contemporană: Pictură, grafică, sculptură, artă decorativă = Moldova. Contemporary art: Painting, graphics, sculpture, decorative art= Moldova. Современное искусство: Живопись, графика, скульптура, декоративное искусство. – Chișinău: [S. n.], 2012. – P. 20.**

399. **Columna II=Колонна II // Artă contemporană din Moldova: Pictură, sculptură, grafică, artă decorativă = Изобразительное искусство Молдовы: Живопись, скульптура, графика, декоративно-прикладное искусство. – Москва: Галарт, 2013. – P. 98.**

400. **Rezervație = Reservation // Bienala Internațională de Pictură, Chișinău 2013 = Internațional Painting Biennial, Chisinau 2013. – Chișinău: Bons Offices, 2013. – P. 54**

401. **Clar de lună=Moonlight // Ciobanu, Constantin I. Colecția Pictură Națională = National Painting Collection / Muzeul Național de Artă al Moldovei = National Art Museum of Moldova / Constantin I.Ciobanu. – Chișinău: S.C. BONS-OFFICES S.R.L., 2014. – P.134.**

402. **Fără titlu, diptic = Untitled, diptych // Bienala Internațională de Pictură, Chișinău 2015 = Internațional Painting Biennial, Chisinau 2015. – Chișinău, 2015. – P.74.**

403. **Portretul lui Alexei Rău // Alexei Rău – născut în Zodia Cărtii: Periplu biobibliografic / Bibl. Naț. a Rep. Moldova. – Chișinău: Primex. Com. – 2015. – p. 126, 198. (Coperta cărții).**

404. **Autumnal // Art Exhibition Catalogue „Eternal colours” By Europe’s Art: National Museum of Ethnography and National History of the Republic of Moldova / Expoziția de artă „Culori Eterne” (21 July – 14 August 2016). – Chișinău, 2016. – P. 24.**

DESPRE VIAȚA ȘI ACTIVITATEA ARTISTULUI
PLASTIC GHEORGHE OPREA

405. Decret Nr. 49 al Președintelui Republicii Moldova din 24 ianuarie 2001 privind conferirea de distincții de stat Titlul onorific „Maestru în Artă” dlui [OPREA GHEORGHE] – pictor: Pentru succese remarcabile în activitatea de creație, merite deosebite în dezvoltarea artelor plastice și contribuție substanțială la afirmarea valorilor spirituale naționale: // Monitorul Oficial al Republicii Moldova. – 2001. – 1 febr. (Nr.11-13). – P.7.

Bibliografii

406. [GHEORGHE OPREA] // Calendar Național 2006. – Chișinău, 2006. – P. 83-84.

407. [GHEORGHE OPREA] // Calendar Național 2011. – Chișinău, 2010. – P.80

408. [GHEORGHE OPREA] // Arta Moldovei 1975-2005 [Resursă electronică]: Bibliografie. Vol. 1. – Chișinău: Acad.de Științe a Moldovei, Bibl. Șt. Centrală „A. Lupan”, 2012. – P. 144.

409. [GHEORGHE OPREA] // Calendar Național 2016. – Chișinău, 2016. – P. 92-93.

410. GHEORGHE OPREA] // Chișinăul în pictură: (Peisaje, portrete): Catalog-bibliografie. – Chișinău: [S.n.], 2012. – P. 83-84.

Enciclopedii, dicționare, ghiduri

411. [GHEORGHE OPREA] // Colegiul Republican de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”: Ghid enciclopedic / Iurie Colesnic. – Chișinău: Museum, 2008. – P. 174.

412. [GHEORGHE OPREA] Disponibil pe: https://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe_Oprea

Studii, articole în publicații periodice

413. [GHEORGHE OPREA] // Moldova. – 1990. – Nr.6 – P.27.

414. AVORNIC, MARINA. **Omul și creația lui:** [Gheorghe Oprea] / Marina Avornic // Femeia Moldovei. – 1991. – Nr.5. – (Coperta revistei).

415. MIHAILO, LARISA. **Policromia bucuriei:** [vernisaajul lucrărilor personale ale plasticianului Gheorghe Oprea și ale pictorului ceramistul Iurie Platon la „Moldexpo”] / Larisa Mihailo // Curierul de seară. – 1993. – 14 aug. – P.3; Вечерний Кишинев. – 1993. – 14 авг. – С.3.

416. RUSU, SOFIA. **Două personale la „Moldexpo”:** [vernisaajul expoziției de pictură a lui Gheorghe Oprea și de sculptură îngemănate cu ceramică a lui Iurie Platon] / Sofia Rusu // Lit. și arta. – 1993. – 26 aug. – P.6.

417. ЧЕБАН, НАТАЛЬЯ. **Единство муз:** [vernisaajul expoziției sculptorului ceramist Iurie Platon și pictorului Gheorghe Oprea] / Наталья Чебан // Независимая Молдова. – 1993. – 21 июля. – С.3.

418. ARMAȘU, LILIA. **La „Vatra” lui Gheorghe Oprea** / Lilia Armașu // Viața satului. – 1994. – 8 oct. – P. 8.

419. DUMBRĂVEANU, VICTOR. **Culorile autumnale ale lui Gheorghe Oprea** / Victor Dumbrăveanu // Curierul de seară. – 1994. – 13 sept. – P.6; Вечерний Кишинев. – 1994. – 13 авг. – С.6.

420. GESCU, CLIMA. **Sacre, motivele copilăriei:** [a patra expoziție personală a plasticianului Gheorghe Oprea] / Clima Gescu // Moldova suverană. – 1994. – 5 noiemb. – P.3.

421. JIOARĂ, MARIANA. **Spectacolul unui tablou:** [despre creația pictorului Gheorghe Oprea] / Mariana Jioară // Lit. și arta. – 1994. – 13 oct., P.6.

422. RĂU, GHEORGHE. **Sufletul covorului moldovenesc în pictură sau frumosul tot e în voi, tineri !:** [despre creația pictorului Gheorghe Oprea] / Gheorghe Rău // Tineretul Moldovei. – 1994. – Ian. (Nr.2). – P.3.

423. МИХАЙЛО, ЛАРИСА. **Дорога к родному дому:** [expoziția personală a pictorului Gheorghe Oprea, inaugurată în cadrul Sărbătorii „Limba Noastră cea Română”] / Лариса Михайло // Независимая Молдова. – 1994. – 14 sept. – P.3.

424. CERNĂȘEV, NATALIA. **Farmecul copilăriei sau Fantezie și realitate în opera lui Gheorghe Oprea** / Natalia Cernășev // Curierul de seară. – 1995. – 5 sept. – P.6; Вечерний Кишинев. – 1995. – 5 сент. С. 6.

425. DUMBRĂVEANU, VICTOR. [despre opera lui Gheorghe Oprea în Austria] / Victor Dumbrăveanu // Curierul de seară. – 1995. – 31 ian. – P.1.; Вечерний Кишинев. – 1995. – 31 янв. С. 1.

426. **Moldoval muveszek Budapesten:** [Képkiallítás Gheorghe Oprea a Magyar = Arta moldovenească la Budapesta, expoziția plasticianului Gheorghe Oprea] // Magyar Nemzet. – 1995. – 19 apr. – P.11.

427. RUSU, SOFIA. [despre creația lui Gheorghe Oprea] / Sofia Rusu // Femeia Moldovei. – 1995. – Nr. 8 (Anexa: Clubul „Cherchez la femme”. Ședința nr.8). – P. 7-11.

428. BOBERNAGĂ, SOFIA. **Un popas în universul vieții rurale:** [Gheorghe Oprea la 50 de ani] / Sofia Bobernagă // Flux. – 1996. – 23 aug. – P.7.

429. CIOCANU, ION. **Luminile și culorile vetrei părințești:** [Expoziția jubiliară a pictorului Gheorghe Oprea la Muzeul de Arte plastice] / Ion Ciocanu // Luceafărul. – 1996. – 29 aug. – P.4.

430. **Expoziția de artă plastică Gheorghe Oprea la 50 de ani:** [În incinta Muzeului Național de Arte plastice] // Glasul Națiunii. – 1996. – Nr.11. – P.2.

431. IARMENKO, VALENTIN. **Gheorghe Oprea:** [portret de creație] / Valentin Iarmenko // Limba Română. – 1996. – Nr.2. – P. 143-144.

432. MORĂRAȘ, MIHAI. **Miracolul culorilor:** [Vernisajul expoziției jubiliare a pictorului Gheorghe Oprea la Muzeul de Arte plastice din Chișinău (50 de ani)] / Mihai Morăraș // Viața satului. – 1996. – 30 mart. – P.12.

433. GHEORGHITĂ, EUGEN. **Parabola cu o căruță, o vioară și multe, multe covoare** / Eugen Gheorghită // Curierul de seară. – 1997. – 4 febr. – P.3.; Вечерний Кишинэу. – 1997. – 4 февр. – С. 3.

434. SOBIETȘKI, LUDMILA. **Desenul – lumină și culoare:** [Maeștri și discipoli: Gh. Oprea] / Ludmila Sobiețki / Florile dalbe. – 1997. – Nr. 49-50. – P.7.

435. DIVIZA, IRINA. **Gheorghe Oprea între poezia tradiției și geometria modernității** / Irina Diviza // Săptămâna. – 2001. – 25 mai. – P.7.

436. ДУМБРЭВЯНУ, ВИКТОР. **С отцом у порога дома:** [Despre Gheorghe Oprea] / Виктор Думбрэвяну // Столица. – 2001. – 19 мая. – С.9.

437. PARTOLE, CLAUDIA. **Lucrări binecuvântate de lumină:** [Portret de creație: Gh. Oprea] // Moldova suverană. – 2001. – 24 mai. – P.6.

438. ȘVITCHI, DIANA. **La vatra străbunilor:** [Despre creația pictorului Gh. Oprea] / Diana Șvitchi // Capitala. – 2001. – 18 apr. – P.4.

439. МИХАЙЛО, ЛАРИСА. **На бесконечной дороге творчества:** [Despre expoziția plasticianului Gheorghe Oprea] / Лариса Михайло // Столица. – 2001. – 19 мая. – С.9.

440. РОЩИН, ВАДИМ. **Полотна, радующие взор:** [În incinta Muzeului Național de Artă a Moldovei a fost inaugurată expoziția personală jubiliară a pictorului Gh. Oprea] / Вадим Рошин // Независимая Молдова. – 2001. – 29 мая. – С.3.

441. PALLADI, TUDOR. **Gheorghe Oprea** / Tudor Palladi // Atelier. – 2003. – Nr.2/4. – P.43.

442. CIOBANU, VASILE. **Gheorghe Oprea: Obsesia covorului moldovenesc:** [Portret de creație] / Vasile Ciobanu // Moldova suverană. – 2003. – 23 ian. – P.4.

443. [GHEORGHE OPREA] // Leogrant Art Chisinau Painter's Campus: 21st to 28th august 2004 / pref.: Mahide Yilmaz [et al.]. - Chișinău: Alp Ofset Printing Company, 2004. – P. 44.

444. RĂU, ALEXE. **Jocul secund al imaginației sau zăbava poeziei la artiștii plastici** / Alexe Rău // Atelier. – 2004. – P.101-107.

445. ЛЯХОВА, ИРИНА. **Искусство мастера: живописная выст. Георге Опря** [в Выст. центре Молдекспо] // Кишин. обозреватель. – 2004. – 2 дек. – С. 8.

446. [GHEORGHE OPREA] // Moldova: Artă contemporană: Pictură, grafică, sculptură, artă decorativă, obiect = Moldova: Contemporary Art: Painting, graphic, sculpture, decorative art, object // cuv. într.: Ludmila Toma – Chișinău: Atelier, 2006. – P.6.

447. МИХАЙЛО, ЛАРИСА. **Melodia unei inimi pătimase:** [despre pictorul Gh. Oprea la 60 de ani] / Larisa Mihailo // Capitala. – 2006. – 15 mart. – P.8.

447a. ROCACIUC, VICTORIA. **Interiorul în pictura lui Gheorghe Oprea** / Victoria Rocaciuc // Probleme actuale ale urbanismului și amenajării teritoriului: Conferința tehnico-științifică internațională: Culegere de articole, 15 decembrie 2006. Vol. 1, 2006. – P. 124-129. – (Universitatea Tehnică a Moldovei).

448. ROIBU, NICOLAE. **Gheorghe Oprea ne readuce la vetrele țărănești:** pictorul Gheorghe Oprea este prezent la Muzeul Național de Artă a Moldovei cu o expoziție personală ce cuprinde 60 de picturi – compoziții de gen, peisaje, portrete și naturi statice / Nicolae Roibu // Timpul. – 2006. – 23 mart. – P.4.

449. ГРИДНЕВА, ПОЛИНА. **Ступени к отчему дому** / Полина Гриднева // Независимая Молдова. – 2006. – 2 март. – С.4.

450. МИХАЙЛО, ЛАРИСА. **Музыка сердца:** [despre pictorul Gh. Oprea la 60 de ani] / Лариса Михайло // Столица. – 2006. – 15 марта. – С. 8.

451. [GHEORGHE OPREA] // Țurcanu, Ion. Istoria contemporană ilustrată a românilor. – Brăila. – 2010. – P.644.

452. [GHEORGHE OPREA] // Bienala Internațională de Pictură, Chișinău 2011 = Internațional Painting Biennial of Painting. – Chisinau 2011. – Chișinău: Î.S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”. – 2011. – P. 50.

453. Centrul Expozițional „Constantin Brâncuși”, Gheorghe Oprea: Infinituri / cons. Tudor Braga // Ediția de Vineri. – 08 april. – 2011.

454. Expoziția personală a picturului Gheorghe Oprea: „Infinituri” // Info ghid: supl. „Timpul. md”. – 24 mart. – 2011.

455. Expoziție aniversară: Un nou Gheorghe Oprea, aproape modern / cons. Leo Butnaru. Disponibil pe: www.Timpul.md/articol/un-nou-gheorghe-oprea-aproape-modern-21964.html. – 2011. – 28 martie.

456. BRAGA, TUDOR. Gheorghe Oprea: Infinituri / cuv. într.: Tudor Braga. Expoziție de pictură (24 martie – 12 aprilie 2011). Centrul Expozițional „Constantin Brâncuși” UAP. – Chișinău: [S.n.], 2011. – P.3.

457. Bancuri nostime despre Gheorghe Oprea // Calabadău, Sava. Bancuri nostime pe vârf de pensulă: Curiozități haioase / Sava Calabadău. – Ch.: Pontos, 2012. – P. 289, 300, 313, 315, 327, 336, 344, 373.

458. [GHEORGHE OPREA] // ЦДХ 2012: Московский Международный Художественный Салон „Пути – дороги”: Каталог выставки. – Москва: [S.n], 2012. – С. 50.

459. [GHEORGHE OPREA] // Artă contemporană din Moldova: Pictură, sculptură, grafică, artă decorativă = Изобразительное

искусство Молдовы: Живопись, скульптура, графика, декоративно-прикладное искусство / сув. într. Constantin Spînu. – Москва: Галарт, 2013. – P. 14.

460. [GHEORGHE OPREA] // Bienala Internațională de Pictură, Chișinău 2013 = Internațional Painting Biennial, Chisinau 2013. – Chișinău: Bons Offices, 2013. – P. 54

461. VÎLCU, RODICA. **Gheorghe Oprea transpune frumosul din suflet pe pânze** / Rodica Vilcu // Vocea poporului. – 2013. – 24 mai. – P.9.

462. [GHEORGHE OPREA] // Ciobanu, Constantin I. Colecția Pictură Națională = National Painting Collection / Muzeul Național de Artă al Moldovei = National Art Museum of Moldova / Constantin I. Ciobanu. – Chișinău: S.C. BONS-OFFICES S.R.L., 2014. – P. 16, 26.

463. [GHEORGHE OPREA] // Bienala Internațională de Pictură, Chișinău 2015 = Internațional Painting Biennial, Chisinau 2015. – Chișinău, 2015. – P.74.

464. **Artistul plastic Gheorghe Oprea a împlinit 70 de ani** // www.timpul.md > Cultura. – 2016. – 13 martie.

INTERVIURI. CONVORBIRI. ARTICOLE DE GHEORGHE OPREA

465. OPREA, GHEORGHE, BOBERNAGĂ, SOFIA. Expoziția personală a E. Romanescu și D. Scvorțov la Chișinău / Gheorghe Oprea; Sofia Bobernagă // Cultura. – 1976. – 4 dec. – P.11.

466. „Oamenii de cultură cultivă bunul simț”: [Dialog cu pictorul Gheorghe Oprea] / Gheorghe Oprea; consemnare: E. Negară // Tinerimea Moldovei. – 1991. – 13 noiemb. – P.4.

467. „Prezentul – cea mai intensă trăire”: [interviu cu plasticianul Gheorghe Oprea] / Gheorghe Oprea; consemnare: Maricica Mărăcineanu-Călin // Patria tânără. – 1996. – 13 ian. – P.10.

468. „Ipostazele căutării de sine” / Gheorghe Oprea // Patria tânără. – 1996. – 8 mart. – P.11.

469. „Starea cea mai înaltă a pictorului e atunci când creează”: [Interviu cu artistul plastic Gheorghe Oprea] / Gheorghe Oprea; consemnare: Maricica Mărăcineanu-Călin // Moldova literară: Supl. al ziarului „Moldova suverană”. – 1997. – 26 febr. – P.3.

470. **Еще не осень художника**: [dialog cu pictorul Gh. Oprea] / Георгий Опря; беседовала: Екатерина Зенченко // Кишиневский обозреватель. – 1997. – 4 июля. – С.5.

471. **Подкову на счастье** / Георгий Опря // Деловая газета. – 1998. – 16 янв. – С. 7.

472. **Я не верю ни в бога, ни в черта**: [Interviu cu pictorul Gh. Oprea] / Георгий Опря; беседовала: Татiana Соловьева // Новое время. – 2001. – 3 авг. – С.7.

473. **Вечна лишь истина**: [Interviu] / Георгий Опря; беседовал: Михаил Бендас. – Молодежь Молдовы. – 2001. – 30 мая. – С.6.

474. **Ctitoria conturează armonia de suflet**: [Interviu cu Gh. Oprea, Mastru în arte] / Gheorghe Oprea; consemnare: Tamara Lupușor // Vocea poporului. – 2003. – 12 dec. – P.5.

475. **Ктиторство как зеркало духовной гармонии**: [Interviu cu Gh. Oprea, Mastru în arte] / Георгий Опря; беседовала: Тамара Лупушор // Голос народа. – 2003. – 12 дек. – С. 5.

476. **Piatră de hotar. Versuri** / Gheorghe Oprea // Atelier. – 2003. – Nr. 2-4. – P. 41-43.

477. **Și pictorul este un om de afaceri, numai că de altă factură**: [Interviu cu pictorul Gh. Oprea] / Gheorghe Oprea; consemnare: Eugen Gheorghiiță // Curierul vama = Таможенный вестник. – 2004. – 3 сент. – С. 13.

478. „Eu nu pot trăi fără de anticariat”: De vorbă cu pictorul Gheorghe Oprea / Gheorghe Oprea; consemnare: Lora Rucan // Moldova: serie nouă. – 2006. – Nr. 6/7. – P. 54-57. – Text și în lb.engl., rusă.

479. Oprea Gheorghe. Vatră cu lumină: [Confesiuni post-vernissale] / Gheorghe Oprea // Moldova. – 2011. – Nr. 7/8. – P.40-45.

480. O zi a culturii trebuie sărbătorită în fiecare zi... / Gheorghe Oprea / consemnare: Rodica Vilcu // Vocea poporului. – 2013. – 23 mai. – P. 9.

Ediții îngrijite de Gheorghe Oprea

481. Expoziția întâia republicană autumnală a creațiilor artiștilor plastici din Moldova. Pictură, grafică, sculptură, artă decorativă aplicată = Первая республиканская осенняя выставка произведений молдавских художников. Живопись, графика, скульптура, декоративно-прикладное искусство / alc. Gh. Oprea, M. Neamțu: Catalog. – Chișinău: Timpul, 1982.

482. Республиканская художественная выставка, посвященная 40-летию освобождения Молдавии от немецко-румынских фашистских захватчиков. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративно-прикладное искусство / alc. Gh. Oprea: Каталог. – Кишинев: Тимпул, 1985.

ACTIVITATEA POETICĂ A LUI GHEORGHE OPREA

483. Oprea, Gheorghe. [Versuri] // Curierul de seară. - 1994. – 15 dec. – P. 6.

484. Oprea, Gheorghe. [Versuri] // Patria tânără. – 1996. – Nr. 9. – P. 1.

485. Oprea, Gheorghe. [Versuri: Gorunul; Pastel; Așteptare; Comoara; Banca tăcerii (în memoria lui Nicolae Sulac); Zi Noaptea] // Atelier. – 2003. – Nr. 2-4. – P. 42-43.

PORTRETE, AUTOPORTRETE, SCULPTURI, ȘARJE, IMAGINI FOTOGRAFICE

486. Autoportretul lui Gheorghe Oprea // Curierul de seară. – 1997. – 4 febr. – P.3.; Atelier. – 2003. – № 2-3. – P. 41-43.

487. Gheorghe Oprea pasionat de anticariat // Carrocci, Amedeo. Wood of Moldova / Amedeo Carrocci. – Ch.: Graficart, 2004. – P.23.

488. Gheorghe Oprea în atelier; Gheorghe Oprea în compania veteranului artelor plastice Mihail Petric și a criticului în arte Constantin Ciobanu; Gheorghe Oprea la intrarea în Parcul Centrul din Grădina Publică „Ștefan cel Mare” // Moldova. – 2006. – Nr.6-7.

489. Gheorghe Oprea (Portret: Sculptură. Lut ars. 460x380x430 mm) // Găină, Ion. Sacrificiu ca destin / Ion Găină. – Ch.: „Cu drag” SRL, 2010. – P.11.

490. Gheorghe Oprea văzut de Florentin Leancă: [șarjă] // Calabadău, Sava. Bancuri nostime pe vârf de pensulă: Curiozități hăioase / Sava Calabadău. – Ch.: Pontos, 2012. – P. 201.

EMISIUNI TV, FILME DOCUMENTARE, FILME – VIDEO CU PARTICIPAREA LUI GHEORGHE OPREA ȘI DEDICATE CREAȚIEI LUI

1994

491. „Atelier de Creație”, moderator Lidia Popodneac.

1996

492. „Vernisaj 50 ani”, moderator Neli Caňțar, M. Munteanu, V. Dumbrăveanu.

2001

493. „Vatra 55 ani”, moderator A. Rurac, C. Spînu, M. Bieșu, I. Borșevici.

2006

494. „Vernisaj 50 ani”, moderator Neli Cañar, I. Hadîrcă, Tudor Zbârnea.

2007

495. „Vatra Neamului”, moderator R. Ardezianu.

2007

496. „Atelier”, moderator F. Breazu, L. Popodneac.

2008

497. „40 de tablouri”, moderator Gh. Urschi, Ștefan Petrache, Ștefan Culea.

2008

498. „Muzeul Satului”, moderator Gheorghe Oprea.

2008

499. „Emisiune muzicală cu tablouri pentru tineret”, moderator S. Snegur.

2008

500. „Emisiune familiară”, moderator Gheorghe Oprea.

2008

501. „Posturile – viziunea unui artist”.

2009

502. Formula succesului, moderator V. Todercan și V. Țurcan.

2010

503. Colecția: obiecte populare, Jurnal TV.

2011

504. „Acasă devreme”, Jurnal TV.

505. „Atelier”, film „Oprea”, expoziția „Infinituri”, Moldova 1, regizor: N. Cañar. N. Brumă.

506. Rural și abstract, Jurnal TV.

2011

507. Căsătorie de probă, Jurnal TV.

2011

508. Fericirea neoficială, Jurnal TV.

2013509. Pictorul Gheorghe Oprea, la Biblioteca Publică Cricova // www.bibliocity.blogspot.com/2013/11/artstul-plastic-gheorghe-oprea-la.html.**2016**

510. Portrete în timp TV-1, moderator Nicu Scorpan.

GHEORGHE OPREA ÎN ARHIVELE VIDEO
A COMPANIEI „TELERADIO MOLDOVA”**1996**

511. Oprea Gheorghe. Pictorul la 50 de ani (35 de minute), cod WDF 0696.

1998

512. Elena Rotaru. Gheorghe Oprea vorbește despre E. Rotaru, cod WDF 1114.

2006

513. Atelier. Gheorghe Oprea (30 de minute), WDF 1903.

2009

514. Atelier. Gheorghe Oprea despre „Portretul în arta plastică”, cod WDF 2063.

2011

515. Atelier. Gheorghe Oprea. Portret de creație (30 de minute), cod WDF 2121.

REȚELE DE SOCIALIZARE

516. [Gheorghe Oprea] // Uniunea Artiștilor Plastici din Republica Moldova (UAP) www.arta.md.517. [Gheorghe Oprea] // Artindex.ro/2013/08/289.518. Facebook: Gheorghe Oprea / www.facebook.com/gheorghe.oprea.184.

LUCRĂRILE ARTISTULUI PLASTIC
GHEORGHE OPREA CE SE AFLĂ
ÎN DIFERITE COLECȚII PARTICULARE

Colecția lui Viorel Botnari, or. Chișinău, R. Moldova

- Lac cu nori*, 2004, 46x36 cm, ulei, carton
Femeie a păritarului, 2004, 45x33 cm, ulei, carton
Nud, 2004, 60x50 cm, ulei, carton

Colecția doamnei Eudochia Taraniuc, or. Chișinău

- Natură statică cu felie de bostan*, 2010, 30x40 cm, ulei pe pânză
Bujori reci, 2010, 60x50 cm, acril pe pânză

Colecția lui Emil Stefanov, or. Varna, Bulgaria

- Natură statică*, 1998, 50x40 cm, ulei pe pânză
Natură statică cu ficus, 1998, 50x40 cm, ulei pe pânză
Natură statică cu ghiveci, 1998, 50x40 cm, ulei pe pânză
Portretul lui Kostik, 2001, 50x40 cm, ulei pe pânză
Natură statică cu amarillis, 2001, 50x40 cm, ulei pe pânză
Natură statică, 2003, 50x40 cm, ulei pe pânză
Natură statică cu floare, 2003, 50x35 cm, ulei pe pânză

Colecția doamnei Ludmila Zazvorca, or. Viena, Austria

- În colecția doamnei L.Zazvorca se află 18 lucrări de grafică și 21 de lucrări diferite, ce fac parte din colecția naturii statice.*

Colecția lui Valeriu Garid, or. Chișinău

- Vioara lui tata*, 1994, 65x53, ulei, pânză
Natură statică cu prune, 1977, 64x35, ulei, pânză
Natură statică cu atribute vânătorești, 2004, 47x60, ulei, pânză
Plopii de la Târnova, 2004, 60x55, ulei, pânză

Colecția lui Valentin Oprea, or. Chișinău

- Vatră*, 2001, 40x30, ulei, pânză
Natură statică, 2012, 40x50, ulei, pânză

ALTE LUCRĂRI PICTATE DE GHEORGHE OPREA

- Între vatalii*, 2015, 1520x1200 mm, ulei pe pânză, tehnică mixtă
Cocoș african, 2016, 1320x960 mm, acril pe carton
Pluta lui Noe, 2014, 1500x1500 mm, acril pe pânză, tehnică mixtă
Fără titlu, 2015, 1150x950 mm, acril pe carton
Fără titlu, 2015, 1260x1270 mm, acril pe carton
Fără titlu, 2016, 700x600 mm, ulei pe pânză
Paletele, 2015, 750x550 mm, acril, placă, diptic
În studoală, 2016, 1470x1860 mm, acril pe pânză, tehnică mixtă
Claviatura, 2013, 1570x1220 mm, acril pe carton
Fără titlu, 2016, 1000x1000 mm, acril pe pânză
Vibrație, 2016, 1600x1600 mm, ulei pe pânză, tehnică mixtă
Armonica, 2016, 900x640 mm, ulei pe pânză, colaj
Aproximativă, 2013, 1250x1100mm, acril pe carton
Paradisul, 2016, 1000x1000 mm, ulei pe pânză, tehnică mixtă
Transformer, 2016, 1580x1220 mm, acril pe carton
Inimă de arbore, 2015, 1730x1200 mm, acril pe pânză, tehnică mixtă
Semănături verticale, 2016, 1200x760 mm, ulei pe pânză, tehnică mixtă
Paralele, 2016, 1200x760 mm, ulei pe pânză, tehnică mixtă
Avers și revers, 2015, 1200x760 mm, acril pe pânză, tehnică mixtă, diptic
Scara lui Iacob, 2015, 1200x900 mm, colecția MNAM, acril pe pânză, tehnică mixtă, diptic

INDEX ALFABETIC DE NUME

A

Alighieri, Dante 365
 Apostol, Veniamin 37, 373
 Ardezanu, Ricky 495
 Armașu, Lilia 418
 Avornic, Marina 414

B

Bieșu, Maria 493
 Bobernagă, Sofia 428
 Borșevici, Ion 493
 Braga, Tudor 366, 395, 456
 Breazu, Florentina 496
 Brumă, N. 505
 Burac, Andrei 24, 241
 Burghiu, Iacob 53
 Butnaru, Leo 17, 48, 235, 397, 455

C

Calabadău, Sava 457, 490
 Canțâr, Neli 492, 494, 505
 Carrocci, Amedeo 487
 Cernășev, Natalia 424
 Cimpoi, Mihai 14, 51
 Ciobanu, Constantin I. 401, 462
 Ciobanu, Vasile 442
 Ciocanu, Ion 429
 Ciochină, Ion 366
 Colesnic, Iurie 411
 Culea, Ștefan 497

D

Dabija, Nicolae 29
 Diviza, Irina 435
 Dragomir, Constantin 52
 Druță, Ion 16
 Dumbrăveanu, Victor 32, 244, 246, 425, 492

F

Filip, Iulian 25, 240
 Foca, Iurie 366, 390, 395
 Forțu, Năstasă 387

G

Găină, Ion 489
 Gescu, Clima 420
 Gheorghită, Eugen 433, 477
 Goga, Valentin 55
 Grecu, Mihail 359

H

Hadârcă, Ion 20, 237, 494

I

Iarmenco, Valentin 431
 Iovu, Vasile 56

J

Jioară, Mariana 421
 Jucov, Titus 22, 47, 239

L

Lari, Leonida 19
 Leancă, Florentin 490
 Lupușor, Tamara 474, 475

M

Mânăscurtă, Ion 33, 233
 Mărăcineanu-Călin, Maricica 467, 469
 Mihailo, Larisa 415, 423, 439, 447, 450
 Morăraș, Mihai 432
 Munteanu, Mihai 31, 492
 Mustea, Gheorghe 45

N

Neamțu, Margareta 481
 Negară, Ecaterina 18, 50, 236, 466

P

Palladi, Tudor 441
 Partole, Claudia 437
 Păunescu, Adrian 28
 Petrache, Ștefan 497
 Petric, Mihail 488
 Platon, Iurie 367, 416, 417
 Popodneac, Lidia 491, 496

R

Rău, Alexei 30, 403, 444
 Rău, Gheorghe 422
 Rocaciuc, Victoria 396, 447A
 Roibu, Nicolae 448
 Romanescu, Eleonora 465
 Rotaru, Elena 512
 Rucan, Lora 478
 Rurac, Anatol 493
 Rusu, Sofia 416, 427

S

Sainciuc, Glebus 42, 327
 Scobioală, Aurel 54, 243
 Scorpan, Nicu 510
 Scvorțov, D. 465
 Snegur, S. 499
 Sobițki, Ludmila 434
 Spănu, Constantin 459
 Stănescu, Nichita 27
 Stratulat, A. 36
 Strâmbeanu, Andrei 23, 238
 Suceveanu, Arcadie 35
 Sulac, Nicolae 485

Ș

Șvitichi, Diana 438

T

Todercan, V. 502
 Toma, Ludmila 311, 446

Ț

Țapeș, Vitalie 46
 Țurcan, V. 502
 Țurcanu, Ianoș 26, 43, 242
 Țurcanu, Ion 451

U

Urschi, Gheorghe 497

V

Vieru, Grigore 21, 46
 Vișnec, Matei 34
 Vilcu, Rodica 461, 480

Z

Zbârnea, Tudor 494

Б

Бендас, Михаил 473

Г

Гриднева, Полина 449

Д

Думбрэвяну, Виктор 436

З

Зенченко, Екатерина 470

Л

Лупушор, Тамара 467
 Ляхова, Ирина 445

М

Михайло, Лариса 417, 433, 443

Р

Роцин, Вадим 440

С

Соловьева, Татиана 472

Ч

Чебан, Наталья 417

INDEX ALFABETIC DE LUCRĂRI

- A**
 Acad. Mihai Cimpoi 14, 51
 Acvariumul 135, 173
 Amintiri din copilărie 389a
 Amurg 168
 Anotimpuri 395
 Aripile Îngerului 231
 Arhanghelul Mihail 206
 Arhitectură în pauză 93
 Astre 195
 Așteptări 174
 Așteptându-l pe Godo 64, 152
 Atingere 100, 363
 Aurel Scobioală 54
 Autoportret 2, 385
 Autumnal 365, 404
- B**
 Beyond the window (lb.engl.) 391
 Bostanii 175, 226
 Brățară 70, 385
 Bucătărie 63, 357
 Bujori reci 194, 230
 Bunica Ileana 138
- C**
 Camera căminului 162
 Casa de pe deal 157
 Cămară 389a
 Căi solare 115
 Cămin 139
 Căminul cu pietre 176
 Căruța 380, 383
- Cântar 196
 Cer și pământ 373, 375
 Chișinăul vechi 39
 Clar de lună 7, 401
 Clopotniță 11, 377, 380, 381, 382
 Cloșca cu pui 127, 186, 376, 381
 Cocoșul din ceramică 218
 Coline 94
 Columna I. Diptic 79, 395
 Columna II. Diptic 101, 399
 Compozitorul Gheorghe Mustea 45
 Constantin Dragomir 52
 Copaci înclinați 342
 Corp terestru 86
 Cotloană 163
 Crizanteme 102
 Crizantemele de argint 78
 Cugetul basarabenilor 6, 375
 Cuptor 144, 390
 Cuptoraș 172
 Cuptorul 177
 Cuptorul cizmarului 387, 388
- D**
 Dansatoarea Natașa Bepalova 253
 Dansul junelor 359
 Dansul vârcolacilor 128, 207
 Decorație 95
 Desigură 62, 145
 Determinări 60
 Dialog. Miei pascali 129
 Dialog mioritic 377
 Dialogul anotimpurilor 5, 375

- Dialogul basarabenilor 380
 Dialogul cerului 380
 Dincolo de geam 87, 391
 Dramaturgul Andrei Strâmbeanu 238
 Duminică Mare (Parcul Catedralei) 40
 După ploaie 8, 187
- E**
 Emergență 103, 362, 389, 390, 394, 395, 398
- F**
 Fără titlu, diptic 402
 Femei de iarbă 58, 130
 Flamuri 88
 Floare neagră 356
 Floarea-soarelui 208
 Flori albe 188, 229
 Forme libere 72
 Formele căldurii 389a
- G**
 Gladiole 219
 Glebus Sainciuc 42
 Gramofonul 104
 Gramofoane 197
 Grădina Publică 122
 Grădina Publică din Chișinău 41, 49
 Greul Pământului 105, 124
- H**
 Harabaua 10, 381, 382
 Hyperion 3
- I**
 Ianoș Țurcanu 43
 Improvizare 164, 220
- Improvizatie 65, 131
 Inimă de arbore 116
 In memoriam: Mihail Greu I 359
 Interior 153, 178
 Interior cu blidar 169
 Interior cu sobă 189
 Interiorul străbunilor 146
 Ion Creangă și M. Eminescu 232
 Izvor 74, 385
- Î**
 În căsoaie 147, 390
 În pădure la Ciocana 344
 În ploaie 117
 Înspre stele. Diptic 57, 96
 Între cer și pământ 77, 170, 354
- L**
 La fermă 347
 Lăstar 66
 Legenda de la Târnova 179
 Liliac 209
 Limfomance 113, 198
 Lumini diamantine 89, 395
- M**
 Mai mult decât știri 114
 Masa așteptării 142
 Masa poetului 80
 Miei pascali 381
 Mihai Munteanu 31
 Mișcare inversă 106, 377
 Mișcare veșnică 372, 375
 Moonlight (lb.germ.) 401
 Motiv primordial 71
 Mozaică 83

- N
- Natură moartă 9
- Natură statică 132, 137, 180, 199, 203, 210, 211, 215, 216, 227, 347, 357, 372, 377
- Natură statică. Autumnală 107
- Natură statică cu acvariu 376
- Natură statică cu ficus 221
- Natură statică cu gutui 222
- Natură statică (Austria) 389a
- Natură statică cu păpădie 200
- Natură statică cu samovar 223
- Natură statică cu vioară 347
- Noapte autumnală 212
- Noapte cu lună 378, 381
- Noapte de toamnă 381
- Nocturnă autumnală 390
- O
- Oameni ai păretarului 81, 389
- Ocean planetar 59
- Omagiu lui A. Sârbu 108
- Omagiu lui M. Grecu 395
- Oraș în mare 97, 395
- Orgă 98
- Ornament însuflețit 75
- P
- Paravan 84, 190
- Partizani 13
- Pauză. Diptic 73, 160
- Pădure la Ciocana 341
- Păpădie în vas din aur 201
- Păpădii în zbor 202
- Părea un pian peste câmpii 90
- Peisaj 15, 133, 373
- Peisaj axat 76
- Peisaj cu figură 213
- Peisaj cu pădure 345
- Peisaj cu tractor 191
- Peisaj de iarnă 339
- Pe lângă sfinți 91, 358
- People on the wall (lb.engl.) 389
- Pictorița Natalia Melic 248
- Piramida cu praguri 355
- Platou în gri 364
- Plosca haiducului 148
- Podul moșneagului 123, 205
- Poetul Iulian Filip 240
- Poeții 381
- Portretul Academicianului Mihai Cimpoi 51
- Portretul actorului Constantin Constantinov 297
- Portretul actorului Jan Cucuruzac 292
- Portretul actorului Mihai Triboi 298
- Portretul actorului Mihail Curagău 252
- Portretul actorului Victor Ciutac 293
- Portretul actorului Victor Soțchi-Voinicescu 294
- Portretul actriței Diana Cocea 322
- Portretul actriței Galina Druc 295
- Portretul actriței Ninela Caranfil 296
- Portretul actriței Polina Potingă 306
- Portretul actriței Tofan Angela 335
- Portretul actriței Valentina Volcova 307
- Portretul Alei Faliuta. Studentă 299
- Portretul Alei Popova. Șc.nr.56, cl.2 „B” 284
- Portretul Allei Sergheevna 308
- Portretul Anei Pavlovna Didoruk 323
- Portretul Balicicova Marina 285
- Portretul cântăreței Olga Ciolacu 336
- Portretul cântărețului Iurie Sadovnic 255
- Portretul compozitorului Gheorghe Mustea 45
- Portretul Corneliei. Fiica 314
- Portretul criticului de artă Ludmila Toma 311, 324
- Portretul dirijorului Efim Moiseevici Bogdanovski 315
- Portretul dramaturgului Andrei Burac 24, 241
- Portretul dramaturgului Matei Vișniec 34
- Portretul Elenei Oprea 300
- Portretul elevei Odjickovskaia Nelea 325
- Portretul Emiliei. Ghid 256
- Portretul Emiliei Panfil. Ghid 326
- Portretul Gabrielei Oprea. Fiica 316
- Portretul Guțu Maria 286
- Portretul I. Migali. Arhitector 301
- Portretul inginerului Sveta Meniuc 317
- Portretul Larisei Drușco 273
- Portretul Larisei. Vecină 257
- Portretul lui Afrah Mohsin Bobocr, jurnalist USM 267
- Portretul lui Alexei Rău 403
- Portretul lui Coliba-Verdi Nadejda, uzina „Etalon”, radio-montor 269
- Portretul lui Drăgan Feodor, telemaistru 270
- Portretul lui Gaisaniuc Boris Petrovici, directorul Școlii de Pictură din orașul Edineț 268
- Portretul lui Gavrița Oleg. Elev 271
- Portretul lui Gheorghe Bonza. Sculptor amator 272
- Portretul lui Iacob Burghiu 53
- Portretul lui Igor Palco 261
- Portretul lui Liubovi Dobrovolscaia 274
- Portretul lui Mauia Muhamed Abos. Institutul de Medicină 275
- Portretul lui M. Clima. Critic de artă 319
- Portretul lui Mihail Oprea (Tata) 247
- Portretul lui Pleșca Jănel-Târnovean 329
- Portretul lui Ruslan. Student 334
- Portretul lui Rusu Alexandru în cl.10-a, șc. Nr.24 280
- Portretul lui Serghei Covaliu 262
- Portretul lui Serghei Mostica. Colecționar anticariat 318
- Portretul lui Ștefan cel Mare și Sfânt 159
- Portretul lui Toksar Iosif. Juvaer-amator 263
- Portretul lui Valentin Goga, directorul Palatului Național 55
- Portretul lui Valerii Groșev. Critic de artă 331
- Portretul lui Veniamin Apostol 373
- Portretul lui Veniamin Apostol. Regizor 305
- Portretul lui Victor Cușnir. Student 321
- Portretul lui Vitalii Mihailovski 290
- Portretul lui Zorila Elena 291
- Portretul Marinei Petrovna Mihailova or. Ruse 251
- Portretul Margaretei Iovu. Jurnalist TV 258
- Portretul Militarului M. Straista 332
- Portretul milițianului A. Stratulat 36

Portretul Minodorei Oloi. Muzician 302
 Portretul Moiko Margareta Gheorghievna 283
 Portretul naistului Vasile Iovu 56
 Portretul Ninei Gheorghievna Carmozan 287
 Portretul N. Podoprighora 276
 Portretul Olimpiei Cazacu 313
 Portretul pedagogului Ludmila Mișcenco 277
 Portretul pictoriței Natalia Melnic 303
 Portretul pictoriței Neli Rusu 309, 333
 Portretul pictoriței Nelea Petrovna Russu 278
 Portretul pictorului Eugeniu Țăbărnac 264
 Portretul pictorului Galben S. 265
 Portretul pictorului Glebus Sainciuc 42, 327
 Portretul pictorului Liuba Remeneț – Surdomută 337
 Portretul pictorului Petru Tomov 328
 Portretul poetei Ecaterina Negară 18, 236, 50
 Portretul poetei Leonida Lari 19, 50
 Portretul poetului Alexei Rău 30
 Portretul poetului Arcadie Suceveanu 35
 Portretul poetului Constantin Dragomir 52
 Portretul poetului Grigore Vieru 21
 Portretul poetului Ianoș Țurcanu 26, 43, 242
 Portretul poetului Ion Hadârcă 20, 237
 Portretul poetului Iulian Filip 25
 Portretul poetului Leo Butnaru 17, 48, 235, 397
 Portretul poetului Nichita Stănescu 27
 Portretul polițistului Nicolai Bivol 279
 Portretul regizorului G. Ciubuc 310
 Portretul regizorului Iacob Burghiu 53
 Portretul regizorului Titus Jucov 22, 47
 Portretul regizorului Veniamin Apostol 37
 Portretul regizorului Vitalie Țapeș cu Grigore Vieru 46
 Portretul scriitorului Adrian Păunescu 28
 Portretul scriitorului Andrei Strâmbeanu 23
 Portretul scriitorului Aurel Scobioală 54, 243
 Portretul scriitorului – dramaturg Ion Druță 16
 Portretul scriitorului Ion Mănăscuță 33
 Portretul scriitorului I.S. Zanoagă 281
 Portretul scriitorului Mihai Cimpoi 14
 Portretul scriitorului Nicolae Dabija 29
 Portretul scriitorului V. Zbârțciog 282
 Portretul scriitorului Victor Dumbrăveanu 32
 Portretul studentei Bernevec Alla 254
 Portretul Svetlanei 259
 Portretul Tamarei 249
 Portretul Tatianei Motilina 288
 Portretul tele-maistrului Feodor Dragan 250, 260
 Portretul țigancei Maria Bogdan 304
 Portretul unei actrițe 330
 Portretul unui compozitor (Musorgski) 125, 234
 Portretul unui tânăr plastician 320
 Portretul Valentinei Bârcă 289
 Portretul Valentinei Mardare 312

Portretul Valentinei Țurcanu. Colaborator științific 266
 Praguri 61
 Pridvor 158, 350, 384
 Primăria orașului Chișinău 38
 Primăvară 374, 381
 Prisacă 228
 Priveliște din geam. Str.P. Zadnipru 2/1 ap.30 340
R
 Răscruce 110, 360
 Reflexii 204
 Regizorul Titus Jucov 239
 Regizorul Vitalie Țapeș cu Grigore Vieru 46
 Renaștere 126
 Renașterea Chișinăului 44
 Reservation (lb.fr.) 400
 Rezervație 118, 400
 Romanțele 181
S
 Sat 374
 Sărutul (vers.1). Triptic 140, 217, 381
 Sărbătoarea hornului 389a
 Scara lui Iacob 12, 119
 Scănelul de argint 389a
 Schiță pentru Natură statică 346
 Schiță pentru tabloul „Vatra” 338
 Scriitorul Aurel Scobioală 243
 Scriitorul Ion Mănăscuță 233
 Scriitorul Victor Dumbrăveanu 244, 246
 Semitonuri 111
 Smerenie 381, 382
 Sobă cu cuptor 149

Sobă dublă 182
 Stelaj 67, 154
 Sticlă cu vin 112
 Suprafața ulcioarelor 183

Ș
 (Șapte) 7 99, 109
 Ștefan 245

T
 Teascul 4, 141
 Titanic 85
 Titus Jucov 22, 47
 Tocilă 68, 351
 Tufari la Ciocana 343

Ț
 Țesătorii 171, 225, 354

U
 Ulciorul lui S. Ciocolov 224
 Ungherul trecutului 150, 349
 Untitled, diptych (lb.engl.) 402

V
 Valea plopilor 134, 214
 Valentin Goga, directorul Palatului Național 55
 Vasile Iovu 56
 Vatra cubistă 151
 Vatra din Baz 192
 Vatra focului 166
 Vatra lui Rodica Stelea 161
 Vatră 1, 69, 155, 156, 165, 353, 376, 380, 381, 385, 389a, 390, 396
 Vatră bisericească 143, 389a

Vatră cosmică 120
 Vatră cosmografică 121
 Vatră cu lună 92, 193
 Vatră țărănească 167
 Vatră uitată 390
 Vecinele 184
 Veniamin Apostol 37
 Vila verde 82

Z

Zestrea 185
 Zimbru 136

* * *

Город в море 362
 Колонна II 394
 Очаг 392
 Появление 362, 393
 Среди ветвей 362, 393
 Тяжесть земли (диртих) 362, 393
 Холмы 362, 393

INDEX DE TITLURI ALE PUBLICAȚIILOR PERIODICE CONSULTATE

Atelier	Moldova suverană
Capitala	Patria tânără
Cultura	Săptămâna
Curierul de seară	Timpul
Curierul vama	Tineretul Moldovei
Femeia Moldovei	Viața satului
Florile dalbe	Vocea poporului
Flux: Cotidian Național	
Glasul națiunii	* * *
Limba Română	Вечерний Кишинев
Literatura și arta	Голос народа
Luceafărul	Деловая газета
Micul Prinț	Кишиневский обозреватель
Magyar Nemzet (lb.ung.)	Молодежь Молдовы
Moldova literară	Независимая Молдова
Moldova	Новое время
Moldova literară:	Столица
Supl. al ziarului „Moldova suverană”	Таможенный вестник
Moldova: serie nouă	

Poezii de Gheorghe Oprea

MOMENT POETIC

TESTAMENT

Pășeam, pășeam și tot pășeam.
 Călcând pe pragurile casei părintești
 Apucându-mă fiorii.
 Pășeam și pășeam mulți ani...
 Încolo, încioace, încolo și încioace
 De la început cu picior de copil.
 Am pășit cu picior de băiat
 Până la maturitate.
 Iar când m-am împlinit
 Am pășit mai departe.
 Când am pus talpa, descălțându-mă,
 Pe amprenta tatălui la prag,
 Peste ultimul lui mesaj.
 Mesajul urcă prin picioarele mele înrudite
 Spre suflet și inima-mi împlinită,
 Dictându-mi un singur gând:
 „După ce vei înconjura pământul, pășind,
 Să te reîntorci la prag
 Ca să-ți depui amprenta și tu
 Pășind”

LUTĂRIE

Pe când călcau lut străbunii
 O vioară încuraja băieții tineri la dans.
 Se avântau și fetele,
 Ridicându-și poalele în brâu.
 Lăutaru-i zicea o melodie cu foc.
 Așa călcau lut basarabeni.
 „Călcătura-i din lut!”, ziceau dansatorii
 „Pragurile-s din lut!” glăsuiau fetele
 Hop, hop, hop.
 Hop, hop, hop.
 Lăutarul cânta despre lutul din vatră.
 Lut pentru lejancă, lut pentru ursoaică.
 Lut pentru lut, lut pentru lut...
 Dansau fetele în lut cântând:
 „Lut pentru dor, lut pentru ulcior”
 Dansau mirii și dansau miresele.
 „Lut pentru casă, lut pentru masă”
 Hora se dezlănțuia și lutul se călca.
 „Hop, hop, hop, să răsară busuioc! Hop!”
 Intrau țărăncile în lut, dansând
 Se avântau și bărbații:
 „Lut pentru praguri, lut pentru garduri,
 Lut pentru poiată, lut pentru găleată”,
 Alergau și copiii prin lut glăsuind:
 „Lut pentru fetiță, lut pentru Gheorghită”.
 Căi dansau cu nările înfocate.
 - Haide, măi, – îl încuraja călușarul.
 Lut, lut, lut.
 Lut, lut, lut.
 Lut, lut, lut.

GHEORGHINE

Țipătul meu străbătu toate spațiile posibile.
 Auzindu-mă, am conștientizat că exist.
 Tot universul era al meu.
 Sărutul mamei mă făcu să zbor
 Înspre norii sclipitori, apoi mai departe spre stele.
 Acolo îngerii m-au înconjurat cu flori,
 Curcubee și măștișoare în culori.
 Apoi mama îmi dădu ghiociei,
 Clopoței și lăcrimioare.
 Ca să mi se albăstrească ochii în culorile cerului.
 Vioara lui tata interpreta o melodie,
 Se numea: „Ciocârlia”.
 Păsărelile pătrundeau prin geamuri,
 Aducându-mi în ciocuri buchețele mici.
 De gheorghine.
 Ciocârlia a zbughit-o și ea cu o floare,
 Din mărgăritare.
 Imediat mi se făcu un dor enorm de viață,
 Din ce în ce mai mult, și mai mult.
 Atunci mă lipii cu siguranță de sânul dulce al mamei.
 Și unica ce mi-a mai rămas de făcut,
 Să adorm.

GORUNUL

Umbrele mișcă noaptea senină,
 Mângâie crengile și se alină
 Cu rouă, lingându-i dulceața salină.
 Suflet și inimă, și alte cele
 Reavăn bătând în rădăcină,

Sărută cu frunzele
 Fluturi de pe tulpină,
 Cuprinde cu crengile
 Nourii storși, dar plini de lumină,
 Iar vârful alungă vânturile
 Spre-o țară, de altfel străină.
 Gorunul, bătrânul,

La poartă trăiește,
 Pământul, drumeții –
 De soare umbrește,
 Cocori, rândunele
 Cu crengi moi gonește,
 Cogeamite-n ceruri
 Tot crește, tot crește.

Seara, când oamenii
 Se-ntorc de la muncă –
 Pe crengi obosite
 Gorunul se culcă.

PASTEL

Murmură grăbit izvorul,
 Bolta cerului adapă,
 Legănat de vânt, mohorul
 Se închină lin spre apă.

Chiriacu-n brusturi cântă,
 Ascunziș găsind pe mal.
 Apa lacrimă din stâncă,
 Unduind din val în val.

Tremur razele din stele,
 Oglindindu-se din cer.
 Plecându-mi fruntea peste ele
 Sorbind vrajă și mister.

BANCA TĂCERII

*În memoria lui
Nicolae Sulac*

Sună, crește, scade
Cântecul pe ape,
Zboară în cascade
Stropii din pleoape.

Banca din argilă
Stă posomorâtă.
Firele fragile
De nisip se-agită...

Plouă lin și rumpe
Unda din nămoluri
Pietricele scumpe
Regăsite-n soluri.

Pironesc pământul
Picioare-nlemnite;
Încetează vântul,
Clipele-s grăbite...

Scaunul tăcerii,
Proaspăt și retras,
Plânge-n umbra serii
Ultimul popas.

COMOARA

Eu, în preajmă, tot ce văd –
Nu mai am de gând să pierd.
Și din tot ce văd, demult,
E al meu. Cândul mi-ascult.
Dar le las la locul lor –
Negăsitele comori:
Frumusețea lor divină
Tuturor să aparțină.

EPIZOD

Urlă lupu-n plină lună,
Aerul e neclintit.
Chipul fiarei se adună
Cenușiu, nedeslușit.

Episodul se consumă...
Cerul alb m-a învelit.
Cine-mi poate spune-acuma,
L-am visat sau l-am trăit?

PLAPOMA

Cuptorul, era foarte greoi și mofturos,
Taciturn și neîmplinit
Însă, datoriile pe care le avea,
Le îndeplinea sincer și liniștit.
Plapoma însă era altceva,
Undeva mai sensibilă
Părea mai grijulie și mai fină,
Poate mai cuminte și mai deplină.
Sentimentele-i creșteau cu duiumul,
Petrecute pe acest cuptor rece.
Până la urmă totuși îl încălzea
Cu lâna ei înnegrită, însuflețită de vremuri.
Atuncea se extindea peste tot cuptorul.
Le era sortit să conlocuiască împreună.
Când se întunecau cerurile.
Veneau cei doi îndrăgostiți.
Ea îl acoperea cu siguranță,
Manifestându-și toate calitățile,
În starea de care mai era.
Trepetau împreună.
Își petrecea majoritatea emoțiilor
Prin toate cusăturile ei de plapomă
Se cutremura cu ambii.
Apoi treptat se aciua,
Întinzându-și laturile
Ca să mai acopere
Și să-i adoarmă în liniște,
Legănându-l.

Muntele negru
pietre adună
în văi le izbește
pietre nebune.

Muntele negru
fruntea și-o pleacă,
hrăpăreț o furtună
haina-i dezbracă.

Căciulă de ghiță
nevrând se topește,
neroade noroiuri
spre poale grăbește.

Muntele negru
mai rumpe din stele
o noapte mai lungă
cu genele grele.

Ca mărul de noapte
spre dânsul se urcă
o rază de soare
o geană de lună.

Mă însor cu tine lună
așa mândră precum ești.
printre stele cea mai bună
ca frumoasa din povești.
Valul scump cusut din stele
peste frunte-ți potrivesc
la oglinda feței tale
noaptea-ntreagă să privesc.
Lună, hai în sus pe cer
să te duc prin sfântul rai,
iar la poarta lui de fier
lângă îngeri să mai stai.
Dragă ești o prea frumoasă,
aici în grădina ta...
Sfântă, palidă mireasă,
n-am cu ce te compara.
L-aș ruga pe însuși, Domnul.
noapte ca să facă-n veci
peste cer să fii stăpână
așa mândră precum ești.

MESTECENII

Pădure blondă,
Mândră, luminoasă,
Fâșie-ntinsă
Crengile – pletoase.
Curentul supărat

Mestecenii ți-nclină
Ca-n dansul cadențat
O tânără copilă.

Frunzișul tău uscat
Înspre pământ se-nchină
Ca cerbul aplecat
Spre apele senine.

Încearcă de mințește.
Căderea umbrei,
Mișcarea umbrelor
de pin
urmează să muțești
în cadrul urbei
lăsând pe suflet
un fior hain.
Când dezmințești
o linie de valuri,
Iar curba ei în treacăt
o petreci.
Privirea ta abate
peste lanuri,
cu minte trează
spre colinele domnești.
Atunci dosindu-te
în sine
sub mal abrupt
neconținut,
aruncă piatra
de pe umeri
rămână sufletul
un cuib.

TĂCERE...

Prin inimă-mi petrec,
Fiorii mei grăbiți.
Îi potolesc în suflet
Și-i cotilesc în gând.
Ca să le zic iubitelor
Cuvinte mă oblig,
Apoi mă controlez
Ținându-mă în frâuri.
Și mă exprim în gând
Mai simplu cu-n cuvânt
Tăcere...
Fiorii doar se plimbă
Și mă tot coc.
Îmi arde inima cu foc
Iar eu sunt dur,
Și dur de tot.
Mă-ntreb la care bun
Și care tâlc
Mă chinui și pe loc,
Mai fac încă-un efort.
Reduc emoțiile pe loc
Și-mi zic în gând.
Tăcere...
Iar cel gând
Se mișcă, se trezește.
Alături fiorii către el,
Îmi enervează clipa
Și sufletu-mi topește.
Dar nu mă dau bătut,
Emoțiilor ce mă supun
Și-mi vine-un singur gând.
Tăcere...

Stau taciturn
Și sufletul iar doare,
Dar simt că și fiorii
Deja pe el apare.
Îl bântuie oricum,
Cu, și fără de milă
Trecând prin el molcum
Rapid mai multe zile.
Scoțindu-mă oricum
Din minte și din fire.
Dar eu nu cedez
Mă culc în pat pe spate
Și liniștii mă dau
Pe viață și pe moarte.
Tăcere...
Alt gând mă tot dezbate,
Emoțiile s-au strâns...
Acuma chiar cu toate
În mine s-au aprins
Dospesc deja pe gânduri
Și-mi vine să le strâng
Dar sunt molcom din fire
Pe toate le ascund.
Mai am idei grăbite
Și fapte de făcut.
Iar la emoții goale
Rămân și surd și mut.
Tăcere...

Bunica Ileana, cu bunicul Gheorghe

Mama Veronica

Anii de școală, Târnova, 1958

Gheorghe Oprea printre studenții de la Școala Republicană de Arte Plastice „I. Repin”, 1973

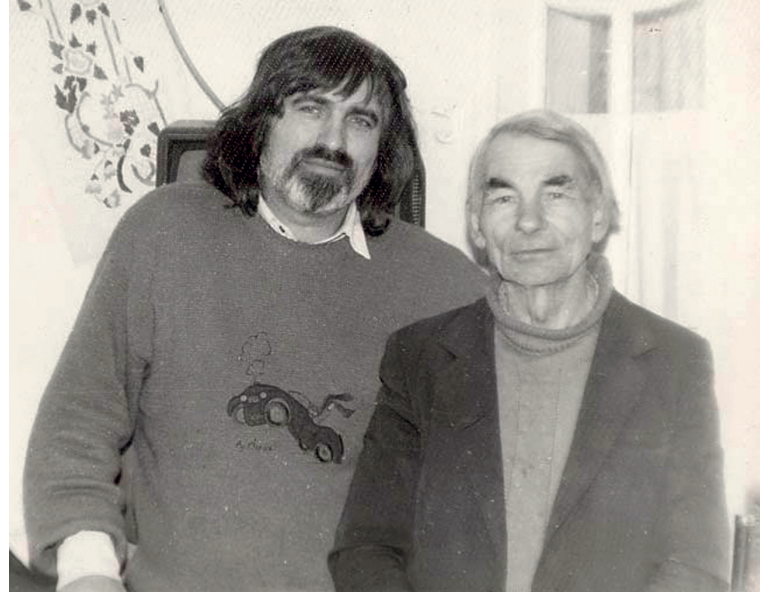
Gh. Oprea împreună cu profesorii Școlii Republicane de Arte Plastice „I. Repin”: A. Oprea, V. Tihmister, Ȃ. Simacov, B. Colomeet, 1975

Tatăl Mihail Oprea în curtea casei părintești, s. Tîrnova, raionul Edineț

Tatăl, Mihail Oprea, solo la vioară cu orchestra de muzică populară, s. Tîrnova, Edineț

Cu tata, Mihail Oprea

Printre studenții la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, or. Chișinău, 1989

La vernisajul expoziției personale cu
Constantin Spănu, Ion Borșevici, Mihai
Munteanu, Vasile Negruță, Alexei Colîbneac

Gheorghe Oprea cu Ilie Bogdesco,
artist plastic și Constantin Volcinschii,
colaborator științific la Muzeul
Național de Artă a Moldovei

Un interviu cu jurnalista Eleonora Culac, 1986

La vernisajul expoziției personale
cu Maria Bieșu, Ion Hadârcă,
Margareta Neamțu

La vernisajul expoziției personale
cu Ion Borșevici, 1986

La vernisajul expoziției cu interpretul Vasile Iovu, 1986

La vernisajul expoziției personale, 1986

Improvizatie cu Nicolae Sulac. În laboratorul de fotografii al Muzeului Național de Artă a Moldovei

La vernisajul expoziției lui Gh. Oprea cu interpretul Ion Zaharia, 1986

Gheorghe Oprea la Uniunea
Scrittorilor din Moldova

Între prieteni la Uniunea Scriitorilor
din Moldova în timpul zilei de naștere
a criticului literar, acad. Mihai Cimpoi

Tudor Braga, Constantin Dragomir,
Leo Butnaru, Ghenadie Jalbă la
vernisajul expoziției personale, 2001

Gheorghe Oprea și Emil Boca, 1991

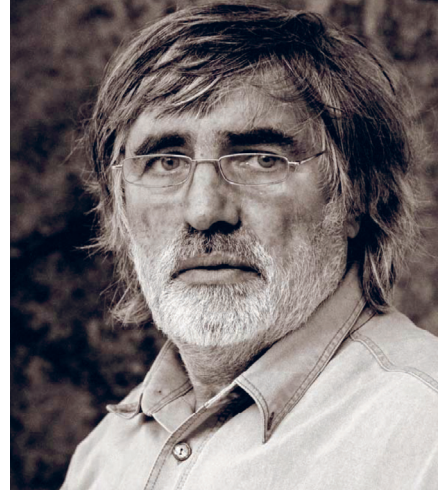

La vernisajul „Saloanele Moldovei”.
Gheorghe Oprea cu Anatol Rurac

Feciorul Georgetel, la vârsta de 8 ani

Portretul artistului plastic Gheorghe Oprea.
Realizare fotografică de Iurie Foca

Portretul artistului plastic Gheorghe Oprea.
Realizare fotografică de Iurie Foca

CUPRINS

Argument	3
Nicolae Roibu. Artistul plastic Gheorghe Oprea a implinit 70 de ani	6
Articole, interviuri despre Gheorghe Oprea	7
Angela Sirghi. Cuptorul infinitului sau Gheorghe Oprea.	7
Ecaterina Negară. Gheorghe Oprea și muzeistica culorii	11
Dr. Alexe Rău. Cuptorul infinitului sau Gheorghe Oprea	13
Rodica Vilcu. Gheorghe Oprea transpune frumosul din suflet pe pânze	19
Tudor Braga. Gheorghe Oprea: Infinituri	22
Gheorghe Oprea. Vatră cu lună. Confesiuni postvernisale	24
Lora Rucan. „Eu nu pot trăi fără de antichități”.	
De vorbă cu pictorul Gheorghe Oprea	30
Victoria Rocaciuc. Interiorul în pictura lui Gheorghe Oprea	32
Larisa Mihailo. Melodia unei inimi pătimășe	37
Полина Гриднева. Ступени к отчому дому	38
Eugen Gheorghită. Și pictorul este un om de afaceri, numai că de altă factură	40
Tamara Lupușor. Ctitoria conturează armonia de suflet	43
Claudia Partole. Lucrări binecuvântate de lumină	47
Irina Deviza. Gheorghe Oprea între poezia tradiției și geometria modernității.	49
Михай Бендас. Вечна лишь истина	51
Eugen Gheorghită. Parabolă cu o căruță, o vioară și multe, multe covoare	54
Maricica Mărăcineanu-Călin. Gheorghe Oprea: „Starea cea mai întăită a pictorului e atunci când creează”	57
Valentin Iarmenko. Gheorghe Oprea	59
Sofia Bobernaga. Un popas în universul vieții rurale. Pictorul Gheorghe Oprea a implinit 50 de ani	63
Sofia Rusu. Trăim zile în care gândirea... ..	63
Natalia Cernișev. Farmecul copilăriei sau fantezie și realitate în opera lui Gheorghe Oprea	66
Lilia Armașu. La „vatra” lui Gheorghe Oprea.	69
Mariana Jioară. Spectacolul unui tablou	71
Gheorghe Rău. Sufletul covorului moldovenesc în pictură sau frumosul tot e în voi, tineri!	73

Ecaterina Negară. ...Oamenii de cultură cultivă bunul simț	75
Gheorghe Oprea în cheia cuvântului. Dimensiunile aforismului	77
Aprecieri, opinii, sugestii	80
Alexe Rău	80
Leo Butnaru	80
Tudor Palladi	81
Alexe Rău	81
Claudia Partole	82
Marina Avornic	82
Revista „Moldova”	82
Tabel cronologic	83
Bibliografie	87
Operele artistului plastic Gheorghe Oprea în patrimoniul muzeelor și galeriilor de artă din Moldova. Colecții particulare	87
Muzeul Național de Artă al Moldovei	87
Muzeul Național de Istorie a Moldovei	87
Muzeul Național de Literatură „M.Kogălniceanu”	88
Muzeul de Istorie și Etnografie, or. Edineț	88
Biblioteca Națională a Republicii Moldova. Galeria Scriitorilor	88
Colecții particulare	89
Opera lui Gheorghe Oprea diversificată după stiluri	90
Abstracționism analitic	90
Postmodernism	93
Realism	96
Portrete	97
Desene. Schițe de portrete (din colecția autorului)	98
Schițe (din colecția autorului)	102
Expoziții. Cataloage, pliante, invitații	103
Cataloage (ale expozițiilor personale și de grup)	103
Pliante	105
Invitații	105
Reproduceri	106
Despre viața și activitatea artistului plastic Gheorghe Oprea	110
Bibliografii	110
Enciclopedii, dicționare, ghiduri	110
Studii, articole în publicații periodice	111
Interviuri. Convorbiri. Articole de Gheorghe Oprea	116

Ediții îngrijite de Gheorghe Oprea	118
Activitatea poetică a lui Gheorghe Oprea	118
Portrete, autoportrete, sculpturi, șarje, imagini fotografice	119
Emisiuni TV, filme documentare, filme video cu participarea lui Gheorghe Oprea și dedicate creației lui	119
Gheorghe Oprea în arhivele video ale Companiei „Teleradio Moldova”	121
Rețele de socializare	121
Lucrările artistului plastic Gheorghe Oprea ce se află în diferite colecții particulare	122
Alte lucrări pictate de Gh. Oprea	123
Index alfabetic de nume	124
Index alfabetic de lucrări	126
Index de titluri ale publicațiilor periodice consultate	133
Moment poetic. Poezii de Gheorghe Oprea	135
Testament	136
Lutărie	137
Gheorghine	138
Gorunul	139
Pastel	139
Comoara	140
Epizod	140
Banca tăcerii	140
Plapoma	141
Muntele negru	142
Mă însor cu tine lună	142
Mestecenii	143
Încearcă de mințește	143
Tăcere	144
Galerie de imagini	145
File de album	161